

**Wojewódzki Fundusz
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu**

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY
ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
WE WROCŁAWIU
ZA 2013 R.**

WROCŁAW - 19 LUTY 2014 R.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO
FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
WE WROCŁAWIU ZA 2013 ROK**

I. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH	3
1. Rada Nadzorcza	4
2. Zarząd	5
II. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA	7
Finansowanie zadań i przedsięwzięć w układzie dziedzin ochrony środowiska	7
1. Gospodarka ściekowa i ochrona wód	11
2. Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	14
3. Gospodarka odpadami	17
4. Pozostałe zadania	20
4.1. Gospodarka wodna i ochrona przeciwpowodziowa	20
4.2. Leśnictwo, ochrona przyrody i krajobrazu	22
4.3. Edukacja ekologiczna	25
4.4. Monitoring środowiska	34
4.5. Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków	35
4.6. Inne zadania	36
5. Udział Funduszu w absorpcji środków pomocowych z Unii Europejskiej	38
6. Nadzór nad wykorzystaniem udzielonej przez Fundusz pomocy finansowej	40
III. DZIAŁALNOŚĆ WFOŚiGW WE WROCŁAWIU JAKO INSTYTUCJI WDRAŻAJĄCEJ PROGRAM OPERACYJNY „INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO” W 2013 R.	44
IV. DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA FUNDUSZU	57
V. DZIAŁANIA INFORMACYJNO-PROMOCYJNE WFOŚiGW WE WROCŁAWIU	60
VI. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	
1. Wydatki statutowe WFOŚiGW we Wrocławiu w 2013 r.	
2. Efekty rzeczowe w zakresie ochrony wód w wyniku oddania do eksploatacji nowo wybudowanych i modernizowanych oczyszczalni ścieków w 2013 r.	
3. Efekty rzeczowe w zakresie kanalizacji ściekowej w 2013 r.	

4. Efekty rzeczowe w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu w 2013 r.
5. Efekty rzeczowe WFOŚiGW we Wrocławiu w zakresie gospodarki odpadami w 2013 r.
6. Efekty rzeczowe w zakresie gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej w 2013 r.
7. Wykaz zadań dofinansowywanych przez WFOŚiGW we Wrocławiu w 2013 r. i zobowiązań umownych na lata następne
8. Zestawienie projektów wdrażanych przez WFOŚiGW we Wrocławiu

I. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, zwany w dalszej części Funduszem, powołany do życia na podstawie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska z dnia 31 stycznia 1980 r. (tekst jednolity Dz.U. Nr 49 z 15.04.1994 r., poz. 196 z późn. zmianami), rozpoczął samodzielną działalność w lipcu 1993, a od 1 stycznia 1999 r. objął zasięgiem działania teren województwa dolnośląskiego.

Od dnia 01.10.2001 r., czyli wejścia w życie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zmianami), utworzone na podstawie dotychczasowych przepisów wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej stały się odpowiednio wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska.

Fundusz posiada osobowość prawną i do 31.12.2009 r. w rozumieniu ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U z 2005r. Nr 249, poz. 2104 z późn. zmianami) był wojewódzkim funduszem celowym. Natomiast od dnia 01.01.2010 r., na podstawie art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2009 r., Nr 215, poz.1664), Fundusz jest samorządową osobą prawną w rozumieniu art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 r., Nr 157, poz. 1240 z późn. zmianami).

Organizację wewnętrzną Funduszu, szczegółowy tryb działania organów oraz sposób udzielania pełnomocnictw określa Statut Funduszu nadany w drodze Uchwały Nr XVII/354/11 z dnia 8 grudnia 2011 r. przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego.

Celem działania Funduszu jest finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju i polityki ekologicznej państwa oraz współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi. Podstawę działalności Funduszu stanowi fundusz statutowy, tworzony głównie z części opłat i kar za korzystanie ze środowiska. Wpływy z tego tytułu są przekazywane na konto Funduszu przez Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Fundusz określa kryteria i zasady udzielania pomocy finansowej, sporządza roczny plan finansowy oraz plan działalności. Roczny plan finansowy Funduszu na rok 2013 został sporządzony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 01.12.2010 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. z 2010 r., Nr 226 poz. 1479).

Fundusz realizował zadania statutowe poprzez udzielanie oprocentowanych pożyczek, w tym pożyczek przeznaczonych na zachowane płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, udzielanie dotacji, w tym dopłat do oprocentowania kredytów bankowych, a także przez nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej. Realizacja wypłat (poza nagrodami) następowała na podstawie umów cywilnoprawnych zawieranych pomiędzy wnioskodawcą, a Funduszem.

Roczne sprawozdanie z działalności Funduszu sporządza Zarząd Funduszu. Rada Nadzorcza, po zatwierdzeniu sprawozdania, składa je w terminie do 30 kwietnia Zarządowi Województwa Dolnośląskiego i Ministrowi Środowiska.

Zarząd Funduszu we Wrocławiu przedstawia sprawozdanie finansowe za rok 2013, sporządzone zgodnie z przepisami art. 45 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2009r., Nr 152, poz. 1223 z późn. zmianami) oraz sprawozdanie z działalności sporządzone zgodnie z art. 400k ust. 1 pkt 7 ustawy Prawo ochrony środowiska /tj. Dz. U. z 2013. poz. 1232 z późn. zm./

1. Rada Nadzorcza

Dnia 22 marca 2012 roku Uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Nr XXI/552/12 został powołany skład Rady Nadzorczej Samorządowej Osoby Prawnej jaką jest WFOŚiGW we Wrocławiu, w osobach :

1. Monika Dziadkowiec – Przewodnicząca Rady Nadzorczej Funduszu wyznaczona przez Ministra Środowiska,
2. Jarosław Charłampowicz – przedstawiciel samorządu gospodarczego, pełniący funkcję Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej
3. Piotr Błaszczków – Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, pełniący funkcję Sekretarza Rady Nadzorczej Funduszu,
4. Waldemar Kulaszka – Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska,
5. Piotr Śnigucki – przedstawiciel organizacji ekologicznej,
6. Grażyna Cał – Członek Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Sejmiku Województwa Dolnośląskiego
7. Julian Golak - Wiceprzewodniczący Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Sejmiku Województwa Dolnośląskiego

W dniu 8 listopada 2012 roku Uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Nr XXVIII/809/12 została odwołana Pani Monika Dziadkowiec, pełniąca funkcję przewodniczącej Rady Nadzorczej, a na jej miejsce powołano Panią Magdalenę Tarczewską-Szymańską.

W 2013 r. Rada Nadzorcza wykonując swoje zadania określone w art. 400h ustawy Prawo ochrony środowiska i Statucie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu:

1. zatwierdziła na posiedzeniu w dniu 25.02.2013 r. sprawozdanie z działalności i roczne sprawozdanie finansowe Funduszu za 2012 r. (uchwały nr 10/2013 i 11/2013) oraz dokonała podziału zysku pochodzącego z działalności statutowej (uchwała nr 12/2013),
2. w ramach bieżącej kontroli działalności Zarządu, zapoznała się oraz przyjęła do wiadomości uchwały Zarządu,
3. złożyła sprawozdanie z działalności Funduszu za 2012 r. Ministrowi Środowiska i Zarządowi Województwa Dolnośląskiego,
4. uchwaliła „Plan działalności WFOŚiGW we Wrocławiu na 2014 rok” (uchwała nr 131/2013),
5. zatwierdziła „Listę przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW we Wrocławiu przewidzianych do dofinansowania w 2013 roku” po zasięgnięciu opinii Narodowego

- Funduszu w zakresie finansowania przedsięwzięć z udziałem środków niepodlegających zwrotowi pochodzących z Unii Europejskiej oraz uzgodnieniu z Dyrektorem RZGW we Wrocławiu w zakresie finansowania przedsięwzięć dotyczących gospodarki wodnej na terenie regionu wodnego (uchwała nr 73/2013),
6. uchwaliła korektę projektu rocznego planu finansowego Funduszu na rok 2013 (uchwała nr 17/2013),
  7. uchwaliła Roczny Plan finansowy Funduszu na rok 2014 (uchwała nr 130/2013),
  8. dokonała wyboru podmiotu właściwego do badania sprawozdania finansowego Funduszu za rok 2013 (uchwała nr 148/2013),

Podczas **10 posiedzeń** które odbyły się w 2013 r. Rada Nadzorcza Funduszu podjęła **148 uchwał**. Łącznie pomoc finansowa przyznana decyzjami Rady Nadzorczej w 2013r. wraz z decyzjami dotyczącymi zmniejszeń wysokości dofinansowania przyznanego w latach poprzednich wyniosła **369.742.199,45 zł** i miała następującą strukturę: dotacje **19.898.251,04 zł** oraz pożyczki **349.843.948,41 zł**.

2. Zarząd

W dniu 26 marca 2012 roku Rada Nadzorcza podjęła Uchwałę Nr 28/2012 dotyczącą wniosku do Zarządu Województwa o powołanie Pani Bogumiły Turzańskiej – Chrobak na funkcję zastępcy Prezesa Zarządu.

W dniu 27 marca 2012 roku Zarząd Województwa podjął Uchwałę Nr 2024/IV/12 w sprawie powołania Pani Bogumiły Turzańskiej – Chrobak na funkcję zastępcy Prezesa Zarządu.

Od tego momentu Zarządu Funduszu pracował w 3-osobowym składzie:

1. Marek Mielczarek – Prezes Zarządu,
2. Bogumiła Turzańska-Chrobak – Zastępca Prezesa Zarządu,
3. Jerzy Ignaszak - Zastępca Prezesa Zarządu,

Średnioroczne zatrudnienie w Funduszu w 2013 roku wynosiło **73,55 etatu**.

Podczas **43 posiedzeń**, które odbyły się w 2013 r. Zarząd podjął łącznie **697 uchwał**. Łączna pomoc finansowa przyznana decyzjami Zarządu w 2013 r. łącznie z wnioskami skierowanymi na posiedzenie Rady Nadzorczej wyniosła **383.525.000,16 zł** i miała następującą strukturę: dotacje **30.774.981,09 zł** oraz pożyczki **352.750.019,07 zł**.

W 2013 r. praca Zarządu koncentrowała się głównie na:

- przygotowywaniu wniosków wraz z propozycją formy i kwoty pomocy przedkładanych Radzie Nadzorczej do uchwalenia i zatwierdzenia,
- podejmowaniu decyzji o udzielaniu pożyczek oraz dotacji będących ustawowo w jego kompetencjach,
- podejmowaniu uchwał anulujących przyznaną pomoc w ramach własnych decyzji wobec rezygnacji kontrahentów z przyznanej pomocy bądź zmiany wielkości przyznanej pomocy finansowej,
- akceptacji zmian warunków umów oraz kontrolowaniu wykorzystania pożyczek i dotacji przyznanych ze środków Funduszu,
- bieżącej analizie przychodów i wydatków Funduszu, a także kontroli realizacji planu działalności i planu finansowego oraz wnioskowaniu o dokonanie w nich przesunięć,

- opiniowaniu wniosków o umorzenie pożyczek przedkładanych Radzie Nadzorczej do decyzji,
- gospodarowaniu środkami Funduszu,
- analizowaniu efektywności wydatkowania środków Funduszu pod kątem uzyskiwanych największych efektów rzeczowych i ekologicznych dla środowiska województwa dolnośląskiego,
- przygotowaniu dokumentów, materiałów i informacji na posiedzenia Rady Nadzorczej,
- współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w zakresie ustalenia priorytetów inwestycyjnych i pozyskiwania środków dla województwa dolnośląskiego,
- rozwijaniu współpracy z innymi instytucjami finansowymi oraz bankami dla zwiększenia możliwości inwestowania w zadania ochrony środowiska,
- ścisłej współpracy z gminami i powiatami w zakresie realizacji zadań ochrony środowiska,
- rozwijanie współpracy z innymi instytucjami i urzędami, odpowiedzialnymi za ochronę środowiska i gospodarkę wodną,
- rozwijaniu nowoczesnych form finansowania inwestycji środkami Funduszu,
- bieżącej analiza funkcjonowania Funduszu oraz podejmowaniu decyzji usprawniających jego działalność.

II. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

Finansowanie zadań i przedsięwzięć w układzie dziedzin ochrony środowiska

Kierunki wydatkowania środków Funduszu wyznaczały uchwalone przez Radę Nadzorczą na podstawie ustawy z dnia 27.04.2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.):

- „Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji”,
- „Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu”,
- „Lista przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu planowanych do dofinansowania w 2013 r.”,
- „Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku”.

Dofinansowaniem objęto wyłącznie zadania i przedsięwzięcia spełniające warunki określone w wymienionych wyżej dokumentach.

W 2013 r. rozpatrzono ogółem 418 wniosków (w tym 52 złożone w roku 2012) o udzielenie pomocy finansowej na realizację zadań związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną, na łączną kwotę 469 199,7 tys. zł. Spośród rozpatrzonych wniosków 6 nie spełniało obowiązujących w Funduszu „Kryteriów ...” i „Zasad ...”, a 28 zostało wycofanych przez wnioskodawców. Z pozostałych 384. wniosków: 307 tj. 79,9% zostało rozpatrzonych pozytywnie przez Zarząd i Radę Nadzorczą Funduszu, 38 tj. 9,9% zostało rozpatrzonych odmownie, między innymi ze względu na niewielki efekt ekologiczny planowany do uzyskania w wyniku ich realizacji, a 39 tj. 10,2% pozostało do rozstrzygnięcia w 2014 r.

Przygotowanie zadań do realizacji w stopniu zgodnym z obowiązującymi w Funduszu procedurami pozwoliło na zawarcie w 2013 r. ogółem 366 nowych umów na kwotę 381 187,4 tys. zł, w tym:

- 92 umów pożyczek na kwotę 333 744,0 tys. zł, w tym 6 umów pożyczek na zachowanie płynności finansowej na kwotę 15 347,1 tys. zł,
- 274. umów dotacji na kwotę 47 443,4 tys. zł,

Zawarte zostały również aneksy do umów z lat ubiegłych zmieniające wysokość przyznanej pomocy, głównie w związku z korektą wartości realizowanych zadań, w wyniku czego przyznane poprzednio dofinansowanie uległo zwiększeniu o kwotę 13 257,4 tys. zł.

Uwzględniając czynne umowy zawarte przez Fundusz w latach poprzednich oraz umowy zawarte w 2013 r., w obsłudze pracowników merytorycznych znajdowało się w okresie sprawozdawczym łącznie 461 zadań z podpisanymi umowami.

W 2013 r., na podstawie umów pożyczek i dotacji zawartych w 2013 r. i latach ubiegłych, Fundusz dofinansował bezpośrednio realizację 423. nowych i kontynuowanych zadań związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną kwotą 153 670,6 tys. zł (99,8% wydatków statutowych), z czego:

- pożyczki wyniosły 115 193,2 tys. zł (74,8%), w tym pożyczki na zachowanie płynności finansowej 10 609,5 tys. zł,

- dotacje 38 104,5 tys. zł (24,8%),
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych na zadania realizowane na podstawie umów trójstronnych (beneficjent-bank-Fundusz 373,0 tys. zł (0,2%).

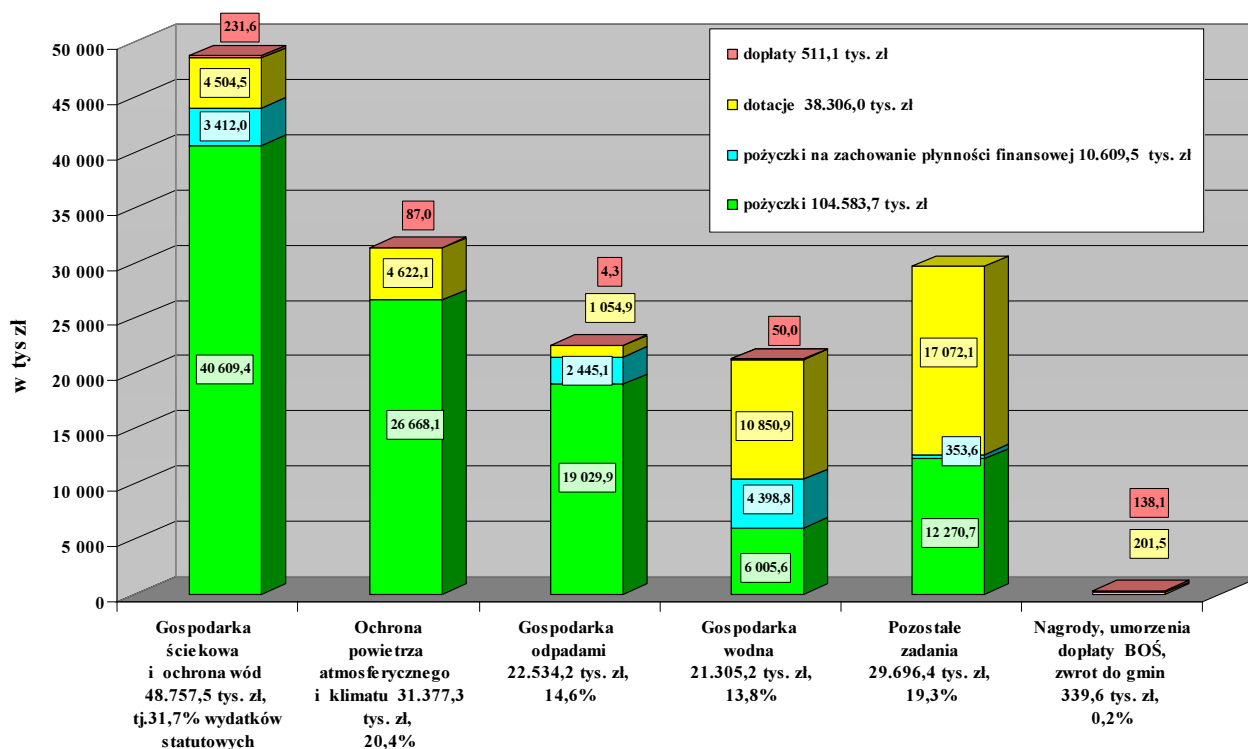
Dodatkowo 0,2% całości wydatków statutowych skierowano na:

- 4,5 tys. zł na nagrody za osiągnięcia w ochronie środowiska,
- 186,6 tys. zł na umorzenia pożyczek,
- 138,1 tys. zł na dopłaty do oprocentowania kredytów udzielanych przez Bank Ochrony Środowiska S.A. ze środków własnych w ramach zawartej z nim umowy,
- 10,4 tys. zł z tytułu zwrotu gminom utraconych przez nie dochodów gminnych.

Uwzględniając rangę potrzeb oraz przyjęte priorytety w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej środki Funduszu wydatkowano na następujące dziedziny:

- gospodarkę ściekową i ochronę wód – 48 757,5 tys. zł (31,7% wydatkowanych środków) dofinansowując 77 zadań,
- ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu – 31 377,3 tys. zł (20,4%) dofinansowując 39 zadań,
- gospodarkę odpadami – 22 534,2 tys. zł (14,6%), dofinansowując 44 zadania,
- pozostałe zadania – 51 001,6 tys. zł (33,1%), dofinansowując 263 zadania, w tym:
  - ✓ gospodarkę wodną i ochronę przeciwpowodziową – 21 305,2 tys. zł (13,8%), dofinansowując 28 zadań,

Wydatki statutowe WFOŚiGW we Wrocławiu w 2013 r.

- ✓ leśnictwo, ochronę przyrody i krajobrazu – 1 271,5 tys. zł (0,8%), dofinansowując 28 zadań,
- ✓ edukację ekologiczną – 5 504,9 tys. zł (3,6%), dofinansowując 149 zadań,
- ✓ monitoring środowiska – 3 566,1 tys. zł (2,3%), dofinansowując 7 zadań,

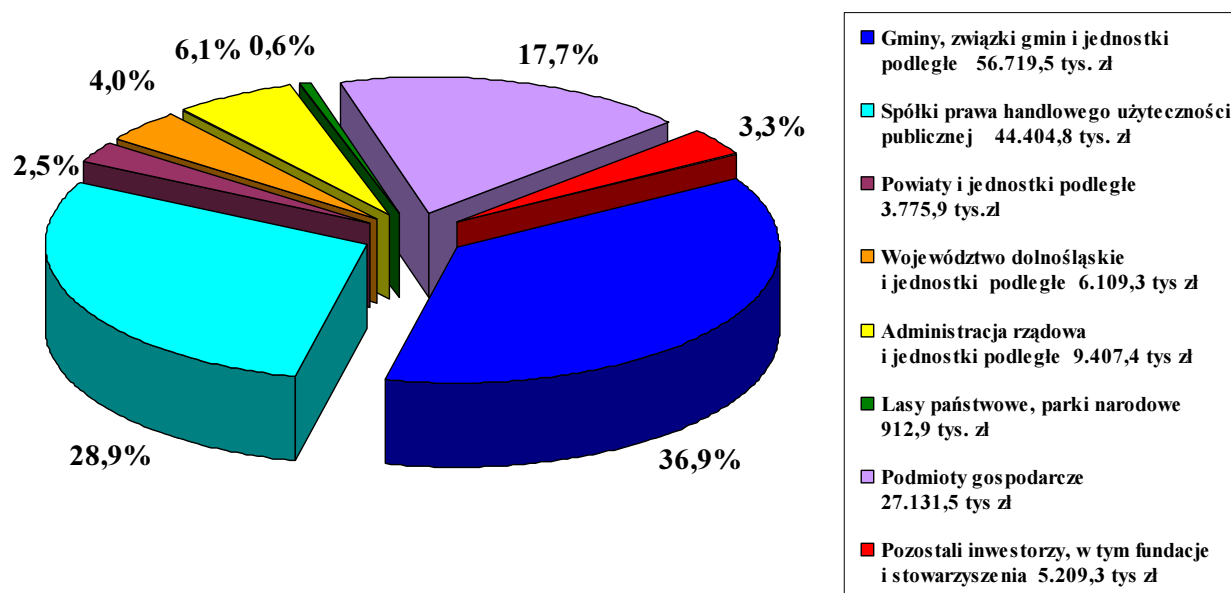
- ✓ zapobieganie i likwidację poważnych awarii i ich skutków – 2 785,0 tys. zł (1,8%), dofinansowując 20 zadań,
- ✓ inne zadania (m.in. Instalacja elektrolizy membranowej w PCC Rokita S.A., profilaktyka zdrowotna dzieci, usuwanie skutków powodzi) – 16 568,9 tys. zł (10,8%), dofinansowując 31 zadań,
- nagrody za osiągnięcia w ochronie środowiska, umorzenia pożyczek, dopłaty do oprocentowania kredytów udzielanych przez Bank Ochrony Środowiska oraz zwrot dochodów gminnych – 339,6 tys. zł (0,2%).

Wydatki statutowe Funduszu w 2013 r. z podziałem na dziedziny ochrony środowiska przedstawione zostały w tabeli nr 1.

W 2013 r. na bezpośrednie dofinansowanie realizacji zadań skierowano środki w wysokości 153 670,6 tys. zł, w tym na zadania realizowane przez:

- gminy, związki gmin i podmioty podległe (jednostki komunalne, szkoły i inne) – 36,9% całości wydatków tj. 56 719,5 tys. zł (26,1% stanowiły dotacje, 71,8% pożyczki, 1,7% pożyczki na zachowanie płynności finansowej, a 0,4% dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych),
- spółki prawa handlowego o charakterze użyteczności publicznej (przedsiębiorstwa wodociągów i kanalizacji, gospodarki komunalnej itp.) – 28,9% tj. 44 404,8 tys. zł, (2,0% stanowiły dotacje, 76,8% pożyczki, 20,9% pożyczki na zachowanie płynności finansowej, a 0,3% dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych),
- powiaty i ich jednostki – 2,5% tj. 3 775,9 tys. zł (71,8% stanowiły dotacje, 28,2% pożyczki),

Wydatki statutowe WFOŚiGW w 2013 r. z podziałem na wnioskodawców

- Województwo Dolnośląskie i jednostki podległe – 4,0% tj. 6 109,3 tys. zł (94,3% stanowiły dotacje, a 5,7% pożyczki); największym beneficjentem z tej grupy był Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu,

- administrację rządową oraz jednostki jej podległe – 6,1% tj. 9 407,4 tys. zł (94,5% stanowiły dotacje, 5,5% pożyczki); największymi inwestorami w tej grupie byli: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu oraz instytuty państwowe,
- lasy państwowe i parki narodowe – 0,6% tj. 912,9 tys. zł (81,6% stanowiły dotacje, a 18,4% pożyczki na zachowanie płynności finansowej); największym beneficjentem w tej grupie byli Nadleśnictwo Ruszów i Karkonoski Park Narodowy w Jeleniej Górze,
- podmioty gospodarcze (spółdzielnie, pozostałe spółki prawa handlowego) – 17,7% tj. 27 131,5 tys. zł (97,6% stanowiły pożyczki, 2,2% dotacje, a 0,2% dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych); największymi beneficjentami w tej grupie byli PCC Rokita Spółka Akcyjna oraz Spółdzielnia Mieszkaniowa w Bielawie,
- pozostałych inwestorów, w tym pozarządowe organizacje ekologiczne - 3,3% tj. 5 209,3 tys. zł (70,4% stanowiły dotacje, 26,0% pożyczki, a 3,6% pożyczki na zachowanie płynności finansowej); największymi inwestorami w tej grupie były stowarzyszenia, fundacje oraz kościoły i związki wyznaniowe.

W ramach dopłat do oprocentowania kredytów Fundusz kontynuował współpracę z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. Prolongowano umowy określające warunki udzielania przez ten bank kredytów preferencyjnych na zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną obejmujące budowę i modernizację systemów ciepłowniczych, finansowanie inwestycji termomodernizacyjnych, budowę małych oczyszczalni ścieków bytowo – gospodarczych, likwidację wyrobów zawierających azbest oraz przedsięwzięcia z zakresu energetyki odnawialnej. Istotą tych umów jest angażowanie przez bank środków własnych w realizację małych projektów, natomiast Wojewódzki Fundusz dopłaca część odsetek od udzielonego kredytu preferencyjnego. W zakresie tych linii kredytowych w 2013 r. Bank zawarł z inwestorami 46 umów. W każdym kwartale dopłatami objęte zostało około 210 czynnych umów kredytowych.

W sumie na dofinansowanie dopłat do umów zawartych z BOŚ w 2013 r. oraz w latach poprzednich Fundusz wydatkował 138 103,61 zł, w tym:

- ochrona powietrza – 124 656,80 zł,
- gospodarka ściekowa i ochrona wód – 12 921,61 zł,
- ochrona powierzchni ziemi – 525,20 zł.

Zobowiązania Funduszu z tytułu zawartych umów, na dofinansowanie 135 zadań kontynuowanych przewidzianych do zrealizowania w roku 2013 i w latach następnych, wyniosły na koniec 2013 r. 366 443,9 tys. zł, w tym zobowiązania dotacyjne 32 775,4 tys. zł, pożyczkowe 330 004,9 tys. zł oraz z tytułu dopłat do oprocentowania kredytów w ramach zawartych umów trójstronnych 3 663,6 tys. zł.

Ponadto organy statutowe Funduszu podjęły uchwały o dofinansowaniu i zmianie wysokości dofinansowania 75 zadań na kwotę 128 398,2 tys. zł (z czego 27 070,1 tys. zł stanowią dotacje, 99 217,2 tys. zł pożyczki, a 2 110,9 tys. zł pożyczki na zachowanie płynności finansowej). Umowy na dofinansowanie nowych zadań i aneksy na zmianę dofinansowania zadań kontynuowanych zostaną zawarte w 2014 r.

Wykaz zadań dofinansowanych przez Fundusz w 2013 r. oraz zobowiązań umownych na lata następne zawiera tabela nr 7.

W celu zwiększenia posiadanych w dyspozycji środków na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej Fundusz zawarł z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2013 r. trzy umowy w ramach programów:

1. „REGION - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW” - pożyczka w kwocie 110.000.000 zł na dofinansowanie 6 przedsięwzięć z zakresu: gospodarka ściekowa i ochrona wód (1 przedsięwzięcie), gospodarka odpadami (1) i ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu (4),
2. „KAWKA - Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii” – umowa udostępnienia środków w kwocie 18.630.826 zł – na realizację przedsięwzięć zapewniających osiągnięcie do 31.12.2018 r. efektu rzeczowego i ekologicznego w postaci ustalonego zmniejszenia emisji zanieczyszczeń powietrza na terenie 5 gmin.
3. „Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne cz.2) usuwanie wyrobów zawierających azbest” - Umowa udostępnienia środków w kwocie 1 658 471,00 zł na lata 2014-2015. Środki przeznaczone są na realizację usuwania azbestu w oparciu o gminne programy usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

1. Gospodarka ściekowa i ochrona wód

Z dziedziny gospodarki ściekowej i ochrony wód Fundusz rozpatrzył w 2013 r. 50 wniosków, z których 36 zostało rozpatrzonych pozytywnie przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 6 zostało rozpatrzonych odmownie ze względu na niewielki efekt ekologiczny planowany do uzyskania w wyniku ich realizacji, a 8 pozostało do rozstrzygnięcia w 2014 r.

W ciągu roku w obsłudze pracowników Wydziału Inwestycji i Programów znajdowało się 79 zadań inwestycyjnych, spośród których 77 zostało dofinansowanych.

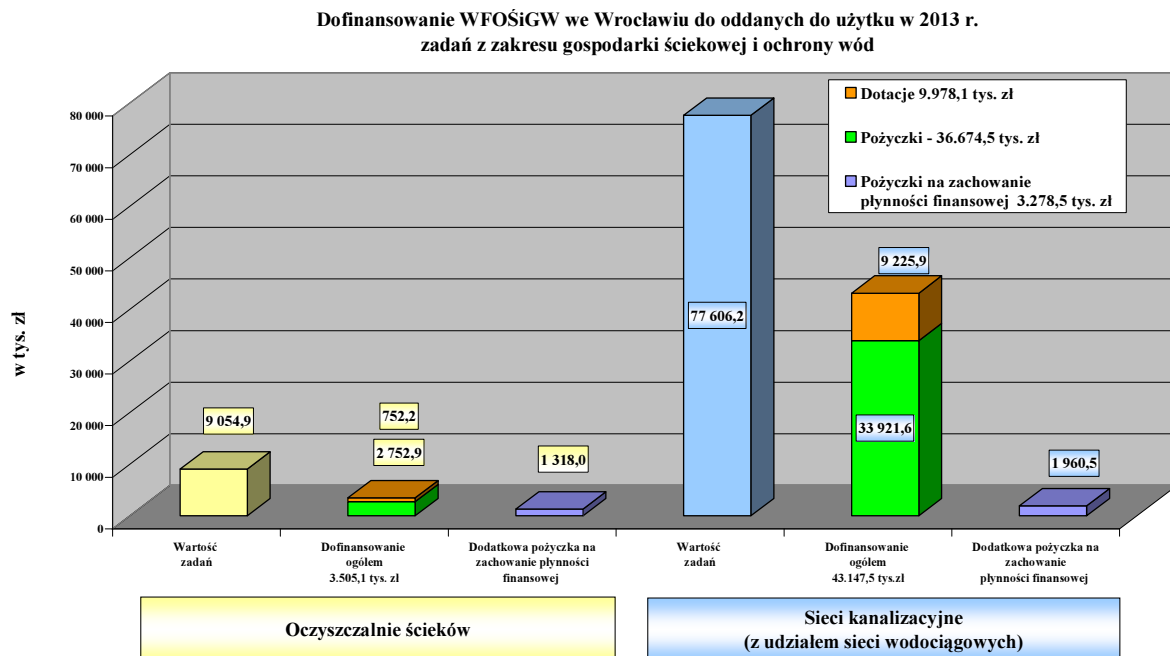
Na zadania związane z budową lub modernizacją miejskich i wiejskich mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków oraz budowę sieci kanalizacyjnych w miastach i wsiach województwa dolnośląskiego Fundusz wydatkował ogółem w 2013 r. 48 757,5 tys. zł tj. 31,7% środków wypłaconych na realizację wszystkich zadań statutowych, z czego 4 504,5 tys. zł, tj. 9,2% stanowiły dotacje, 40 609,4 tys. zł tj. 83,3% pożyczki, 3 412,0 tys. zł tj. 7,0% pożyczki na zachowanie płynności finansowej, a 231,6 tys. zł tj. 0,5% dopłaty do oprocentowania kredytów w ramach zawartych umów trójstronnych.

Na lata następne Fundusz posiada zobowiązania wynikające z zawartych umów w stosunku do 40 zadań kontynuowanych na kwotę 65 585,5 tys. zł (17,9% wszystkich zobowiązań), z czego 10 214,5 tys. zł dotyczy umów dotacji, 52 834,4 tys. zł umów pożyczek, a 2 536,6 tys. zł z tytułu dopłat do oprocentowania kredytów.

W 2013 r. zakończono modernizację i przebudowę 3 oczyszczalni ścieków, w tym budowę 2 małych oczyszczalni kontenerowych o łącznej przepustowości 103 m³/dobę oraz modernizację 1 oczyszczalni o przepustowości 1 600,00 m³/dobę.

Na terenie 27 gmin w 34 miejscowościach wybudowano i zmodernizowano 144,3 km sieci kanalizacyjnych, w tym 122,0 km na terenach wiejskich.

Przy ogólnej wartości zadań zakończonych w 2013 r. w wysokości 86 661,1 tys. zł, zaangażowanie finansowe Funduszu wyniosło 46 652,6 tys. zł, w tym 9 978,1 tys. zł w formie dotacji i 36 674,5 tys. zł. Dodatkowo 3 zadania realizowane przy udziale środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich dofinansowane zostały kwotą 3 278,5 tys. zł w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej.

Wybrane efekty rzeczowe uzyskane w wyniku oddania do użytku nowo wybudowanych i zmodernizowanych oczyszczalni ścieków oraz efekty w zakresie kanalizacji ściekowej przedstawiają tabele nr 2 i 3.

Do najważniejszych zadań z zakresu ochrony wód, które zrealizowane były przy udziale środków Funduszu w 2013 r. należą:

- 1) z oddanych do eksploatacji nowo wybudowanych i modernizowanych mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków:
  - oczyszczalnia ścieków w Leśnej o przepustowości całkowitej 1.600 m³/dobę, w tym zmodernizowano jeden ciąg technologiczny o przepustowości 800,00 m³/dobę. Potwierdzenie efektu ekologicznego ma nastąpić do końca lutego 2014 r.
- 2) z przekazanych do eksploatacji sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej:
  - kanalizacja sanitarna o długości 3,2 km w ramach zadania „Rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Nowogrodzic – etap I b (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich), przez Fundusz dofinansowana została jedynie pożyczką na zachowanie płynności finansowej - wykonano 69 przyłączy i objęto podłączeniem 232 mieszkańców,
  - kanalizacja sanitarna w miejscowości Ołobok i Parowa w gm. Osiecznica o długości 1,9 km w ramach zadania „Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej – Kanalizacja sanitarna w miejscowości Parowa i w miejscowości Ołobok”. „Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej – Kanalizacja sanitarna w miejscowości Parowa i w miejscowości Ołobok” - wykonano 10 przyłączy i podłączono 92 osoby,

- kanalizacja sanitarna o długości 0,3 km w Siekierczynie w ramach zadania: „Rozbudowa stacji uzdatniania wody oraz sieci wodno-kanalizacyjnej w Siekierczynie” dofinansowanego z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
- kanalizacja sanitarna o długości 3,8 km wraz z odczepami w Opolnie Zdrój gm. Bogatynia z terminem osiągnięcia efektu ekologicznego 31.08.2014 r.,
- kanalizacja sanitarna o długości 18,4 km w Bielawie Dolnej i Stojanowie w Gminie Pieńsk z terminem osiągnięcia efektu ekologicznego 31.12.2014 r.,
- kanalizacja sanitarna o długości 1,4 km w Mieście Świerzawa z terminem osiągnięcia efektu ekologicznego 31.12.2014 r.,
- kanalizacja sanitarna w Gminie Oława o długości 50,5 km,
- kanalizacja sanitarna w Gminie Sobótka o długości około 5 km,
- kanalizacja sanitarna w Gminie Środa Śląska o długości 3,4 km,
- kanalizacja sanitarna w Gminie Długołęka o długości około 0,6 km,
- kanalizacja sanitarna w miejscowości Międzybórz o długości około 3,9 km,
- budowa oczyszczalni ścieków o przepustowości 60 m³/d oraz kanalizacji o długości około 6,5 km w gminie Krośnice,
- kanalizacja sanitarna w Gminie Miłkowice dla miejscowości Goślinów-Gniewomierowice, Osiedle Zachodnie o łącznej długości 10,7 km (293 RLM),
- kanalizacja sanitarna o długości 6,1 km w miejscowości Czerwony Kościół, gm. Krotoszyce,
- II etap kanalizacji w Wąsoszu o długości 4,9 km,
- kanalizacja sanitarna we wsi Goczałków Górny o długości 6,2 km,
- kanalizacja sanitarna w Strzegomiu (ul. Gronowska - Jagodowa - Armii Krajowej) o długości 0,95 km,
- kanalizacja sanitarna w Strzegomiu (ul. Rybna, ul. Czarna, ul. Bracka) o długości 1,9 km,
- kanalizacja sanitarna w Świebodzicach (ul. Wolności i ul. Strzegomskiej) o długości 0,2 km,
- kanalizacja sanitarna w Gminie Kłodzko o długości 0,5 km,
- kanalizacja sanitarna we wsi Stronie Śląskie o długości 6,5 km.

Ponadto ze środków Funduszu realizowano zadania z terminem zakończenia i uzyskania efektu ekologicznego w latach następnych, a mianowicie:

- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej gmin leżących w zlewni rzeki Czerwona Woda dla gmin Zgorzelec, Platerówka i Sulików (w ramach POIiŚ), które zostało zakończone 31.12.2013 r., jednak rozliczenie zgodnie z POIiŚ nastąpi do roku 2015,
- rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Nowogrodzic – etap I a (w ramach POIiŚ), przyjęto rozszerzenie zadania z realizacją do 2015 r.,
- budowa lokalnych i przydomowych oczyszczalni ścieków w Łażnikach, gm. Złotoryja,
- „Zapewnienie prawidłowej gospodarki ściekowej w gminie Strzegom” - zadanie realizowane przez spółkę Wodociągi i Kanalizacja w Strzegomiu – kanalizacja sanitarna 49,6 km wraz z przebudową oczyszczalni ścieków o docelowej przepustowości 6 200 m³/d
- „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Henryków oraz budowa kanalizacji sanitarnej w gminie Ziębice” - zadanie realizowane przez gminę Ziębice — kanalizacja sanitarna 26,727 km oraz budowa oczyszczalni ścieków o przepustowości 300 m³/d,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej pod nowo powstałe budownictwo mieszkalne w Bogatyni – Markocicach uzyskanie efektu ekologicznego do 2015 r.,

- budowa kanalizacji sanitarnej w Sadkowie, gmina Kąty Wrocławskie,
- budowa kanalizacji sanitarnej dla południowej części gminy Kobierzyce,
- budowa kanalizacji sanitarnej w gminie Oława,
- budowa kanalizacji sanitarnej w Bykowie, gmina Długołęka,
- budowa oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Kondratowice,
- rozbudowa oczyszczalni ścieków w Mirkowie, gmina Długołęka,
- budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji w miejscowości Borowa w Gminie Długołęka,
- przebudowa miejskiej oczyszczalni ścieków w Twardogórze,
- budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Środa Śląska,
- sieć kanalizacji sanitarnej o długości 10,1 km i sieć wodociągowa o długości 1,4 km w miejscowości Sobczyce i Krzekotówek, w Gminie Kotla,
- budowa 12,8 km sieci kanalizacji sanitarnej w m. Wilków, gm. Głogów,
- „Budowa kanalizacji sanitarnej w Jagodniku i Boleścinie wraz z rurociągiem przesyłowym Jagodnik-Pszemno” - zadanie realizowane przez Gminę Świdnica – długość planowanej do wybudowania sieci sanitarnej 13,6 km,
- „Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. 3 Maja w Walimiu” - zadanie realizowane przez Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji – kanalizacja sanitarna o łącznej długości 0,8 km,
- „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin powiatu dzierzoniowskiego – etap I” - zadanie realizowane przez spółkę Wodociągi i Kanalizacja w Dzierżoniowie – kanalizacja sanitarna 9,4 km - kanalizacja deszczowa 6,1 km.

2. Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu

Z dziedziny ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu Fundusz rozpatrzył w 2013 r. 33 wnioski, z których 20 zostało pozytywnie rozpatrzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 3 zostały wycofane przez wnioskodawców, 1 nie spełniał obowiązujących w Funduszu „Kryteriów ...” i „Zasad ...”, 1 został rozpatrzony odmownie ze względu na niewielki efekt ekologiczny planowany do uzyskania w wyniku jego realizacji, a 8 pozostało do rozstrzygnięcia na 2014 r.

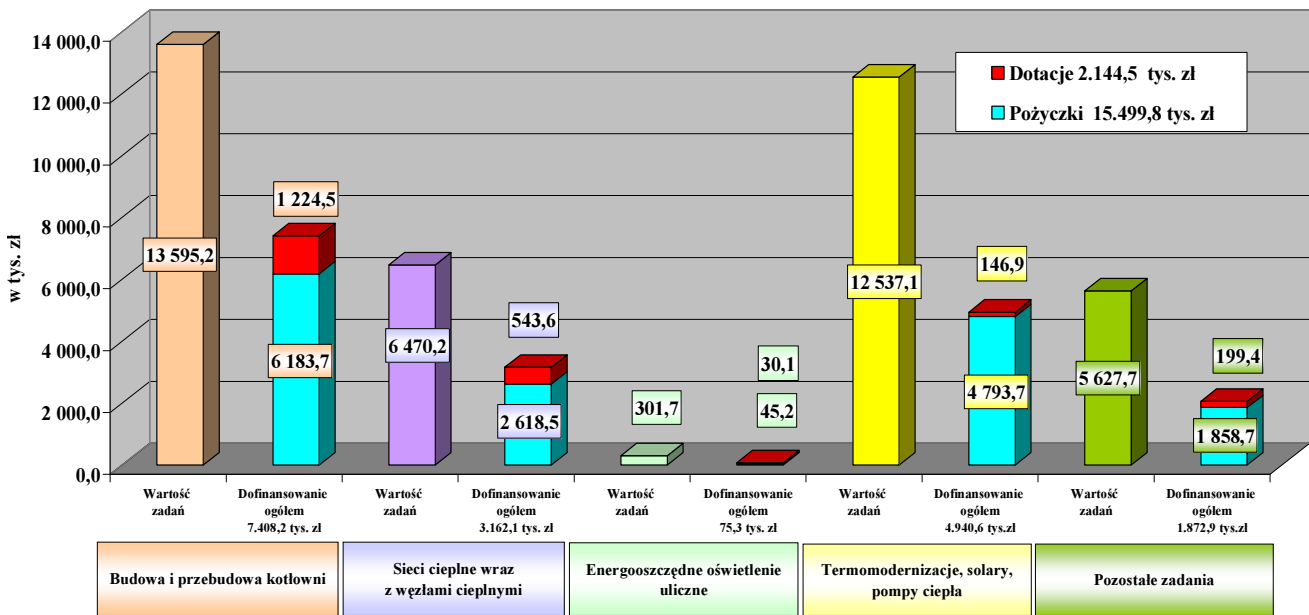
W ciągu roku w obsłudze pracowników Wydziału Inwestycji i Programów znajdowało się 40 zadań. Fundusz wydatkował w 2013 r. środki na dofinansowanie 39. zadań.

Na dofinansowanie realizacji zadań zapewniających zmniejszenie emisji gazów i pyłów, powstających w procesie spalania energetycznego paliw, w tym m.in. poprzez termomodernizację budynków i modernizację starych kotłowni, Fundusz wydatkował 31 377,3 tys. zł, co stanowiło 20,4% całości wydatków statutowych, z czego 4 622,1 tys. zł tj. 14,7% stanowiły dotacje, 26 668,2 tys. zł tj. 85,0% pożyczki, a 87,0 tys. zł tj. 0,3% dopłaty do oprocentowania kredytów w ramach zawartych umów trójstronnych.

Na lata następne podjęto zobowiązania wynikające z zawartych umów w stosunku do 14. zadań kontynuowanych na kwotę 201 933,5 tys. zł (55,1% wszystkich zobowiązań), w tym w formie dotacji 137,3 tys. zł, pożyczki 201 632,1 tys. zł. oraz 164,1 tys. zł w formie dopłat do kredytów.

Wartość zadań z zakresu ochrony powietrza oddanych do użytku w 2013 r. osiągnęła wysokość 38 531,9 tys. zł, a dofinansowanie Funduszu do ich realizacji wyniosło 17 644,3 tys. zł, w tym 2 144,5 tys. zł w formie dotacji oraz 15 499,8 tys. zł w formie pożyczki.

Dofinansowanie WFOŚiGW we Wrocławiu do oddanych do użytku w 2013 r. zadań z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu

Dofinansowanie Funduszu ukierunkowane było na pomoc w realizacji zadań związanych z:

- ograniczeniem niskiej emisji z lokalnych kotłowni poprzez ich modernizację oraz budowę kotłowni na biomasę,
- budową i modernizacją sieci ciepłowniczych,
- termomodernizacją budynków,
- wspieraniem nowych technologii pozwalających na uzyskanie tzw. „czystej” energii z odnawialnych źródeł energii.

Efekty rzeczowe pomocy finansowej udzielonej przez Fundusz na zadania związane z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu są następujące:

- zmodernizowano 11 kotłowni opalanych gazem o mocy 897kW,
- wybudowano 1 kotłownię opalaną drewnem o mocy 600kW i 1 kotłownię opalaną słomą o mocy 400kW,
- w 5 obiektach zainstalowano pompy ciepła - kolektory gruntowe o mocy 552 kW,
- w 2 obiektach zainstalowano kolektory słoneczne,
- wybudowano sieci ciepłownicze o długości 7 946,55 mb,
- w wyniku przeprowadzonej modernizacji obiektów uzyskano oszczędność energii w wysokości 28.869,29GJ/a.

Obiekty i instalacje przekazane do eksploatacji w 2013 r. pozwolą na obniżenie w skali roku emisji:

- pyłu - 355,29 Mg/r
- SO₂ - 215,81 Mg/r
- No_x - 68,32 Mg/r
- CO - 214,06 Mg/r
- CO₂ - 40 567,14 Mg/r

Efekty rzeczowe uzyskane w zakresie ochrony powietrza przedstawione zostały w tabeli nr 4.

Do największych inwestycji zrealizowanych w 2013 r. przy udziale finansowym Funduszu zaliczyć należy:

- modernizację kotłowni wraz z modernizacją gospodarki ciepłej w Zakładzie Karnym w Oleśnicy - w wyniku realizacji zadania zlikwidowano dwa kotły parowe ECA, zastępując je dwoma kotłami gazowymi, kondensacyjnymi o mocy około 400kW,
- remont i przebudowę ciepłowni osiedlowej wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi w Bielawie – 2 kotły o mocy 8MW każdy z nowym systemem odpylania,
- przebudowę kotłowni:
  - ✓ Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Jana Apostoła i Ewangelisty w Jeleniej Górze,
  - ✓ Domu Pomocy Społecznej Samodzielnego Janowicach Wielkich,
  - ✓ Zespołu Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Wińsku,
- modernizację kotła PWRp 20 o mocy 8MW dla zwiększenia sprawności energetycznej i zmniejszenia emisji pyłów i gazów w Nowej Rudzie w Spółce z o.o. „Ciepłownictwo” Nowa Ruda,
- budowę sieci ciepłowniczej:
  - ✓ osiedlowej sieci ciepłowniczej w Złotym Stoku o długości 463,35 mb,
  - ✓ przez Gminę Miejską Bogatynia o długości 4.172 mb oraz budowę 101 szt. przyłączy do sieci,
  - ✓ przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Lubaniu o długości 3.311 mb,
- realizację instalacji pozwalających na wykorzystanie energii odnawialnej:
  - ✓ wybudowaną w Centrum Edukacji i Krajoznawstwa Dolnośląskiego Zarządu Parku Krajobrazowego w miejscowości Myślibórz kotłownię kontenerową na słomę ze zbiornikiem akumulacyjnym ciepła o pojemności 8 000 litrów wraz z nową instalacją kominową i zamontowano instalację solarną z dwoma zasobnikami c.w.u. po 500 litrów - nowa instalacja kotłowni i podgrzewaczy c.w.u. przejmie ok. 75% zaopatrzenia obiektu w niezbędną energię ciepłą z dotychczasowej kotłowni olejowej, tj. łącznie 672GJ/rok,
  - ✓ wybudowany w Legnickim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w Legnicy układ podgrzewania ciepłej wody użytkowej do celów socjalnych, w którym zastosowano pompy ciepła typu woda-woda o mocy grzewczej ok. 150kW pozwalające na dostarczenie 580,60 GJ/rok w miejsce energii wyprodukowanej ze spalania paliwa stałego,
  - ✓ montaż kolektorów słonecznych na łącznej powierzchni 26,88 m² z tego: w Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Jana Apostoła i Ewangelisty w Jeleniej Górze 3,84 m²,
- termomodernizacje:
  - ✓ dachu hali tenisowej przy ul. Mianowskiego 2B we Wrocławiu o powierzchni około 2.881 m²,
  - ✓ budynku warsztatowo-magazynowego z modernizacją kotłowni zlokalizowanego na terenie bazy WiK Spółka z o.o. w Dzierżoniowie,
  - ✓ Budynku Głównego i Budynku Matka – Dziecko w NZOZ Szpitalu Powiatowym w Dzierżoniowie,
  - ✓ budynku Centrum Kultury i Turystyki w Walimiu,
  - ✓ budynku mieszkalnego przy ul. Blankowej 23-41 w Wałbrzychu zrealizowana przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Podzamcze” w Wałbrzychu,
  - ✓ budynku Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Jana Apostoła i Ewangelisty w Jeleniej

Górze

- ✓ budynków spółki PROKOSTAL Sp. z o.o. w Jeleniej Górze,
- wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Zgorzelcu.

W 2014 r. kontynuowana będzie m.in. w realizacja następujących zadań:

- budowa elektrowni wodnej: Elektrownia wodna Oława w km 213+300 rzeki Odry (lokalizacja przy prawym przyczółku istniejącego jazu Oława) - zaplanowana produkcja zielonej energii elektrycznej w skali roku na poziomie 16 000 MWh,
- Zespołu Elektrociepłowni Wrocławskich Kogeneracja S.A., które jest imiennie wpisane w załączniku do rozp.MŚ w sprawie uzyskania standardów emisyjnych z instalacji ze wskazaniem dla emisji dwutlenku siarki. W celu dotrzymania tego standardu rozpoczęto realizację zadania pn.: „Zaprojektowanie i wykonanie instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą według technologii wapienno-gipsowej w Elektrociepłowni Wrocław” i w wyniku jego realizacji zostanie osiągnięty efekt ekologiczny w postaci redukcji emisji SO₂ o 2 800 Mg/a oraz pyłu o 7,0 Mg/a,
- budowa instalacji do ograniczania emisji tlenków siarki z Elektrowni Turów w Bogatyni,
- budowa instalacji ogrzewania ciepłej wody użytkowej z wykorzystaniem kolektorów słonecznych i modernizacja istniejących kotłów gazowych w SP ZOZ Szpitalu Specjalistycznym MSW w Jeleniej Górze oraz termomodernizacją ośrodka w Kowarach,
- modernizacji instalacji odpylania spalin z kotłów Ciepłowni Centralnej wraz z modernizacją i rozbudową systemu ciepłowniczego w Bolesławcu,
- termomodernizacja budynku „B” schroniska PTTK „Na Hali Szrenickiej” wraz z montażem instalacji solarnej na potrzeby c.w.u.

3. Gospodarka odpadami

Z dziedziny gospodarki odpadami Fundusz rozpatrzył w 2013 r. 46 wniosków, z których 40 zostało pozytywnie rozpatrzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 2 nie spełniały obowiązujących w Funduszu „Kryteriów ...” i „Zasad ...”, 2 zostały wycofane przez wnioskodawców, a 2 pozostały do rozstrzygnięcia na 2014 r.

W ciągu roku w obsłudze pracowników Wydziału Inwestycji i Programów znajdowało się 46 zadań. Fundusz wydatkował w 2013 r. środki na dofinansowanie 44 zadań.

Na dofinansowanie realizacji zadań z tej dziedziny Fundusz wydatkował 22 534,2 tys. zł, co stanowiło 14,6% całości wydatków statutowych, z czego 1 054,9 tys. zł, tj. 4,7% stanowiły dotacje, 19 029,9 tys. zł, tj. 84,4% pożyczki, 2 445,1 tys. zł, tj. 10,9% pożyczki na zachowanie płynności finansowej, a 4,3 tys. zł, tj. 0,02% dopłaty do kredytów w ramach zawartych umów trójstronnych.

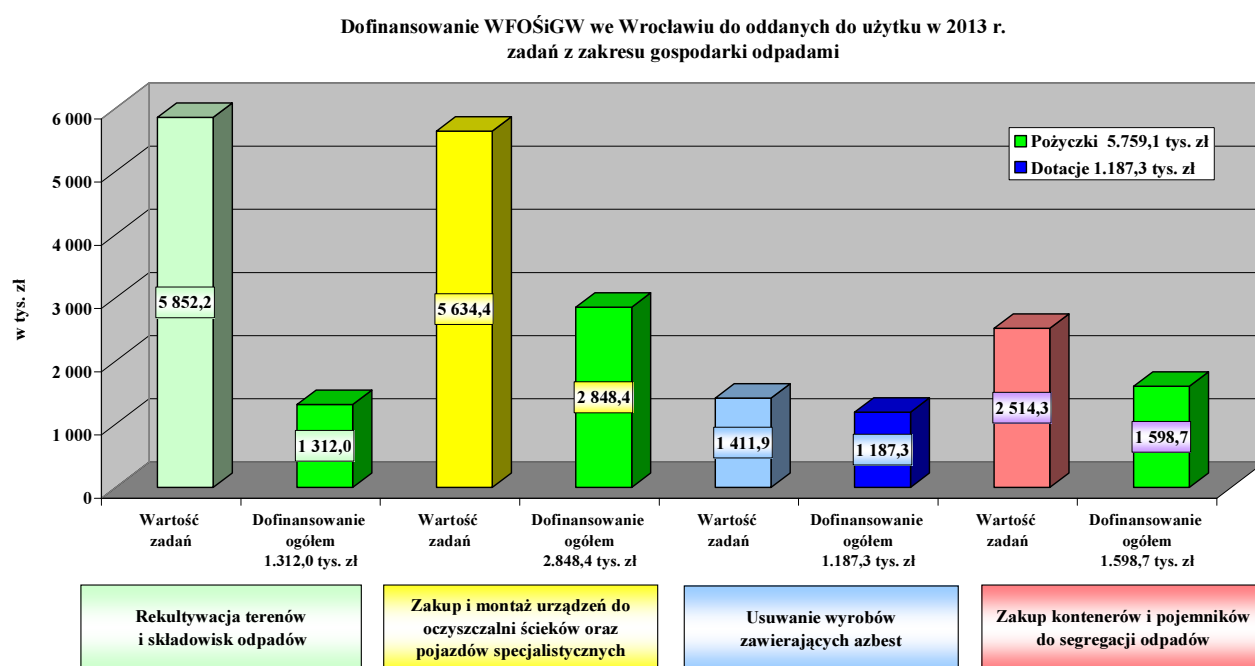
Fundusz posiada zobowiązania na lata następne w stosunku do 5 zadań na kwotę 23 368,5 tys. zł (6,4% wszystkich zobowiązań), w tym w formie pożyczki w kwocie 23 338,1 tys. zł oraz 30,4 tys. zł z tytułu dopłat do kredytów (na zadanie zakończone).

Efekty rzeczowe pomocy finansowej udzielonej przez Fundusz na zadania związane z gospodarką odpadami są następujące:

- zrehabilitowano składowisko odpadów na powierzchni 4,98 ha,

- zrehabilitowano obszary zdegradowane działalnością górniczą na powierzchni 38 ha,
- usunięto 792,27Mg azbestu,
- zakupiono 2 pojazdy specjalistyczne do hydrodynamicznego udrażniania sieci kanalizacyjnych, 1 śmieciarkę z pojemnikami do zbiórki odpadów, 1 zamiatarkę drogową i 1 kruszarkę szczękową na składowisko odpadów komunalnych,
- zakupiono, dokonano montażu i uruchomienia stacji zlewnej oraz dwóch urządzeń do separacji, płukania i odwadniania piasku z piaskowników w oczyszczalni ścieków,
- zakupiono kontenery i pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów - 10 529 szt., które pozwolą na segregację 14 386,0Mg odpadów.

Przy ogólnej wartości zadań z zakresu gospodarki odpadami oddanych do użytku w 2013 r. w wysokości 15 412,9 tys. zł, dofinansowanie Funduszu wyniosło 6 946,4 tys. zł, w tym 1 187,3 tys. zł w formie dotacji i 5 759,1 tys. zł w formie pożyczki.

Wykaz wybranych zadań z zakresu gospodarki odpadami wraz z efektami rzeczowymi zawiera tabela nr 5.

W 2011 r. Fundusz podpisał z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej umowę udostępnienia środków w ramach Programu Priorytetowego NFOŚiGW cz.2) „Usuwanie wyrobów zawierających azbest”. Umowa była kontynuowana w 2013 r. Beneficjentami Programu są, zgodnie z warunkami określonymi przez NFOŚiGW, wyłaniane są w ramach konkursu jednostki samorządu terytorialnego podejmujące realizację przedsięwzięć z zakresu usuwania azbestu, które:

- 1) przeprowadziły inwentaryzację wyrobów zawierających azbest,
- 2) posiadają aktualny program usuwania azbestu zatwierdzony przez Radę Gminy.

Efekt ekologiczny uzyskany w wyniku realizacji umowy, tj. masa unieszkodliwionych lub zabezpieczonych odpadów zawierających azbest, wyniosła 1 924,089 Mg azbestu, przy czym po

stronie Funduszu we Wrocławiu zaewidencjonowano 792,272 Mg, a po stronie NFOŚiGW jako współfinansującego przedmiotowe zadanie 1 131,817MG. Z dofinansowania w formie dotacji na usuwanie azbestu skorzystało 31 gmin oraz związków gmin z terenu województwa dolnośląskiego.

W roku 2013 Fundusz ogłosił pierwszy nabór wniosków na usuwanie wyrobów zawierających azbest w ramach nowej umowy podpisanej z NFOŚiGW o udostępnieniu środków na lata 2014-2015.

Do najważniejszych zakończonych w 2013 r. zadań z zakresu gospodarki odpadami należą:

- budowa instalacji technologicznej pn.: „Dostawa, montaż i uruchomienie stacji zlewnej oraz dwóch urządzeń do separacji, płukania i odwadniania piasku z piaskowników w oczyszczalni ścieków w Żarowie” pozwalająca na odzysk i zagospodarowanie piasku z piaskowników w ilości ok. 50 Mg/a,
- rekultywacja składowiska odpadów komunalnych w Siedlęcinie, gmina Jeżów Sudecki o planowanej powierzchni 4,98ha; efekt ekologiczny dla zadania zostanie potwierdzony w lipcu 2014 r., natomiast dane z monitoringu zamkniętego składowiska będą przedkładane w terminach od 30.04.2015 r. do 30.04.2018 r.,
- zakup pojazdów specjalistycznych do zbiórki odpadów - 2 szt. dla LPGK w Legnicy,
- zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów, w tym: 189 szt. dla Miasta Złotoryi, 6 800 szt. dla LPGK w Legnicy,
- „Wykonanie instalacji biologicznego przetwarzania odpadów wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną terenie Rusko gmina Strzegom, pow. świdnicki” przez Ekologiczne Centrum Utylizacji Spółka z o.o. w Jaroszowie.

W 2013 r. rozpoczęto realizację zadań, które będą kontynuowane w latach następnych, a mianowicie:

- realizacja rozbudowy Środkowosudeckiego Regionu Gospodarki Odpadami w Lubawce w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego realizowane przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej "SANIKOM" sp. z o.o. w Lubawce w zakresie „Rozbudowy systemu selektywnej zbiórki odpadów, odbioru i unieszkodliwiania odpadów komunalnych w Środkowosudeckim Regionie Gospodarki Odpadami”.
- budowa sortowni odpadów komunalnych i kompostowni w Gminnym Przedsiębiorstwie Oczyszczania w Bogatyni niecki nr II,
- budowa instalacji do kompostowania oraz pozostałych budowli związanych z prowadzonym systemem wykorzystania odpadów pochodzenia biologicznego Centrum Utylizacji Odpadów Gmin Łużyckich.

4. Pozostałe zadania

4.1. Gospodarka wodna i ochrona przeciwpowodziowa

Z dziedziny gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej Fundusz rozpatrzył w 2013 r. 28 wniosków, z których 24 zostały rozpatrzone pozytywnie przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 1 został rozpatrzony odmownie ze względu na niewielki efekt ekologiczny planowany do uzyskania w wyniku jego realizacji, 1 został wycofany przez wnioskodawcę, a 2 pozostały do rozstrzygnięcia w 2014 r.

W ciągu roku w obsłudze pracowników Wydziału Inwestycji i Programów znajdowało się 29 zadań. Fundusz wydatkował w 2013 r. środki na dofinansowanie 28 zadań.

Na dofinansowanie realizacji zadań z tej dziedziny Fundusz wydatkował 21 305,2 tys. zł, co stanowiło 13,8% całości wydatków statutowych, z czego 10 850,9 tys. zł tj. 50,9% stanowiły dotacje, 6 005,5 tys. zł tj. 28,2% pożyczki, 4 398,8 tys. zł tj. 20,7% pożyczki na zachowanie płynności finansowej, a 50,0 tys. zł tj. 0,2% dopłaty do oprocentowania kredytów w ramach zawartych umów trójstronnych.

Na realizację 10 zadań kontynuowanych Fundusz posiada zobowiązania na lata następne na kwotę 14 135,0 tys. zł (3,9% wszystkich zobowiązań), w tym w formie dotacji w kwocie 10 466,8 tys. zł, w formie pożyczki w kwocie 2 735,7 tys. zł oraz 932,6 tys. zł z tytułu dopłat do kredytów.

Środki przekazano na dofinansowanie realizacji zadań dotyczących:

- budowy sieci wodociągowych,
- budowy ujęć wodnych i stacji uzdatniania wody,
- remonty budowli regulacyjnych,
- budowy zbiornika małej retencji,
- modernizację wałów przeciwpowodziowych.

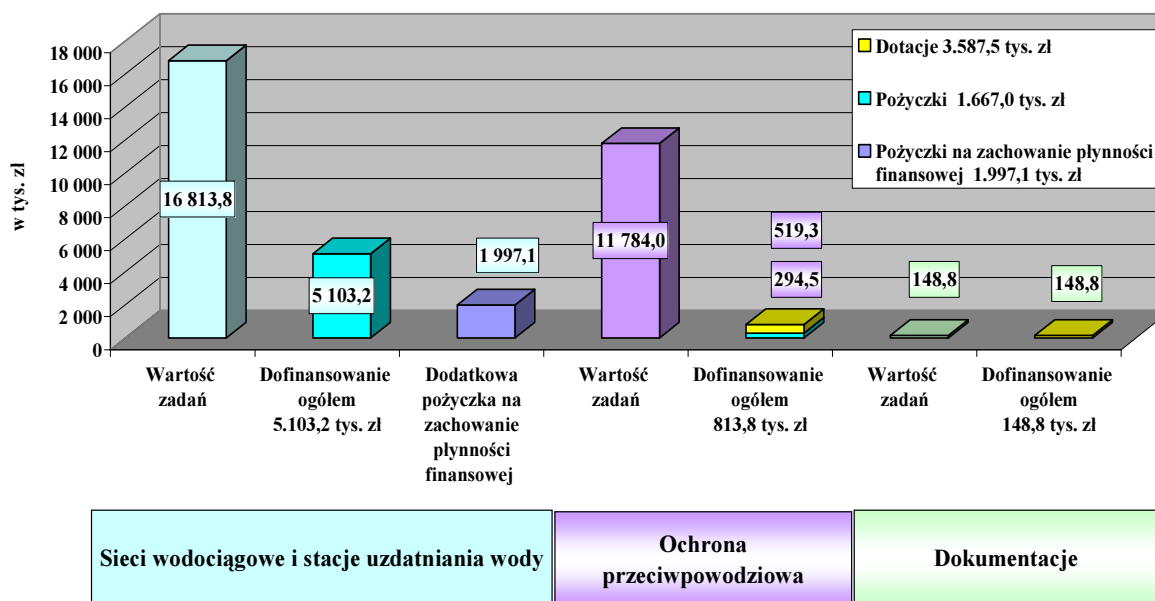
Efekty rzeczowe pomocy finansowej udzielonej przez Fundusz na zadania związane z gospodarką wodną i ochroną przeciwpowodziową są następujące:

- wybudowano 35,4 km sieci wodociągowych (w 15 miejscowościach na terenie 10 gmin), w tym 24,7 km na terenach wiejskich i 10,7 km na terenach miejskich,
- wybudowano i rozbudowano 2 stacje uzdatniania wody o wydajności 2 460 m³/d,
- w ramach ochrony przeciwpowodziowej:
  - ✓ zmodernizowano wały przeciwpowodziowe o długości 3,9 km,
  - ✓ wybudowano zbiornik małej retencji o pojemności 1 000 m³,
  - ✓ uzyskano 0,03 ha powierzchni obszaru chronionego przed powodzią.

Przy ogólnej wartości zadań zakończonych w 2013 r. w wysokości 28 746,7 tys. zł, dofinansowanie Funduszu wyniosło 6 065,8 tys. zł, w tym 668,1 tys. zł w formie dotacji oraz 5 397,7 tys. zł w formie pożyczki.

Dodatkowo 2 zadania, realizowane przy udziale środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Regionalnego Programu Operacyjnego, dofinansowane zostały kwotą 1 997,1 tys. zł w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej.

Dofinansowanie WFOŚiGW we Wrocławiu do oddanych do użytku w 2013 r. zadań z zakresu gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej

Wybrane efekty rzeczowe uzyskane w 2013 r. w zakresie gospodarki wodnej przedstawia tabela nr 6.

Do najważniejszych zadań zrealizowanych w 2013 r. przy pomocy finansowej Funduszu należy zaliczyć:

- modernizacja sieci wodociągowej w Żmigrodzie o długości 7,7 km,
- modernizacja i rozbudowa SUW w gminie Długołęka o wydajności 1500 m³/d,
- budowa zbiornika retencyjnego o poj. 1 000 m³ w Gminie Góra,
- Lipki - Oława - modernizacja obwałowań, gm. Oława i Jelcz-Laskowice. Modernizacja wału W-4 (S),
- budowa drenażowo – brzegowego ujęcia wody na potoku Klikawa, stacji uzdatniania wody oraz wodociągu tranzytowego o długości 0,6 km odprowadzającego wodę z ujęcia do stacji w miejscowości Jawornica zrealizowanego przez Gminę Lewin Kłodzki,
- budowa sieci wodociągowej we wsi Dzierzków, Bronówek, Dobromierz oraz budowa wodociągu przesyłowego z Dobromierza do Bronówka w gminie Dobromierz – długość sieci wodociągowej – 6,2 km.
- budowa wodociągu Długopole Zdrój - Poręba oraz budowa wodociągu SUW Gorzanów - Stara Łomnica – długość sieci wodociągowej 4.3 km,
- rozbudowa stacji uzdatniania wody oraz sieci wodno-kanalizacyjnej w Siekierczynie, w tym rozbudowa stacji uzdatniania wody o zbiornik wyrównawczy oraz sieci wodociągowej o długości 0,6 km w Siekierczynie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
- kontynuacja kompleksowego uzbrajania w sieć wodociągową miasta Wojciszów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, wykonano 6,1km sieci wodociągowej,
- budowa sieci wodociągowej, przesyłowo - rozdzielczej w Krobicy, Mroczkowicach, Orłowicach i Mirsku wraz ze Stacją Uzdatniania Wody w Krobicy w ramach Programu

Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, wykonano 7,78 km sieci wodociągowej i budowę SUW o wydajności 960 m³/d oraz rozbudowę ujęcia wody o wydajności 960 m³/d,

- przebudowa sieci wodociągowej i budowa przyłączy wodociągowych w ulicy Wyczółkowskiego w Jeleniej Górze w ilości 2,1 km.

Fundusz udzielił pożyczki na zachowanie płynności finansowej zadania „Rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Nowogrodzic – etap I b”, realizowanego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, w ramach którego wybudowano sieć wodociągową o długości 0,3 km.

Ponadto ze środków Funduszu realizowano zadania, które będą kontynuowane w latach następujących:

- budowa wału przeciwpowodziowego na Osiedlu Kozanów,
- budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych dla miasta Lwówek Śląski,
- Wierzbak - zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta Legnica,
- Kasina - odbudowa i modernizacja koryta rzeki, gm. Wrocław, gm. Kąty Wrocławskie, gmina Kobierzyce,
- Lipki - Oława - modernizacja obwałowań, gm. Oława i Jelcz-Laskowice. Modernizacja wału W-1(OM),
- remont modernizacyjny zbiornika Świerzawa o max powierzchni zalewu zbiornika wodnego 30,6 ha, realizowany przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu,
- budowa sieci wodociągowej i SUW w Gminie Syców,
- fragmentaryczne odtworzenie zabudowy regulacyjnej rzeki Bystrzycy Dusznickiej w miejscowości Szalejów w km 8+200-8+500 oraz 4+300-7+100 realizowanego przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu,
- budowa i przebudowa sieci oraz przyłączy wodociągowych w Jeleniej Górze w rejonie ulic Okrężnej, Małej, Podleśnej i Południowej,
- modernizacja i rozbudowa ujęcia i stacji uzdatniania wody „SUW Rakowice”,
- przywrócenie przekroju normalnego wraz z fragmentarycznym zabezpieczeniem skarp przed erozją brzegową koryta potoku Zadrna w km 11+120 – 12+900 w miejscowości Jawiszów w ramach przeciwdziałania skutkom powodzi.

Osobną grupę stanowiły zadania bieżące realizowane przez p.j.b. w tym:

- Udrożnienie rzeki Odry pod Mostem Pokoju w zakresie usunięcia przeszkód dla żeglugi śródlądowej,
- Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu rozporządzenia w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Środkowej Odry.

4.2. Leśnictwo, ochrona przyrody i krajobrazu

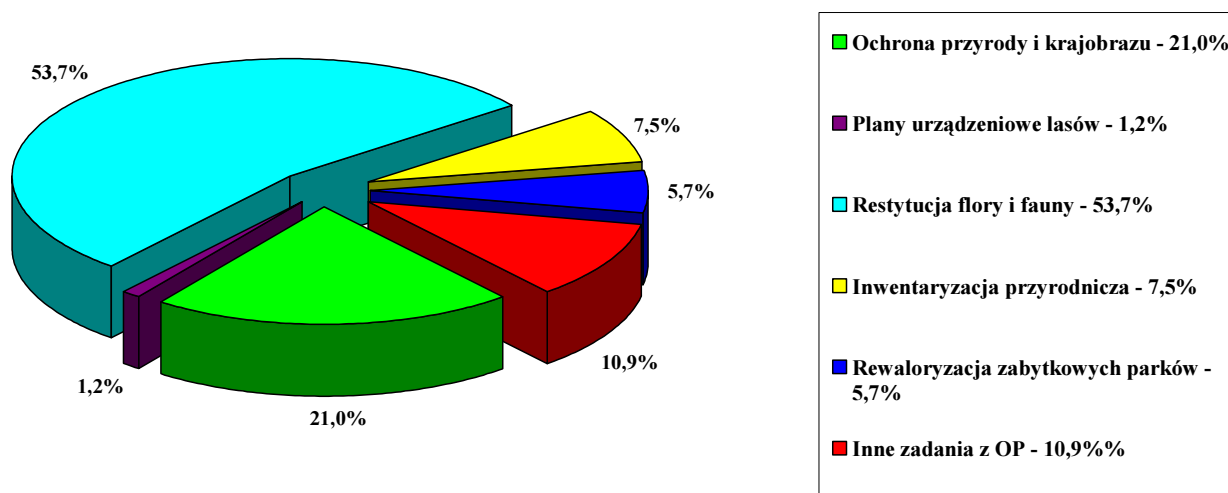
Z dziedziny ochrony przyrody i lasów Fundusz rozpatrzył w 2013 r. 25 wniosków, z których 20 zostało pozytywnie rozpatrzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 2 zostały wycofane przez wnioskodawców, a 3 pozostały do rozstrzygnięcia w 2014 r.

W ciągu roku w obsłudze pracowników Wydziału Edukacji Ekologicznej i Ochrony Przyrody znajdowało się 38 zadań. Fundusz wydatkował w 2013 r. środki na dofinansowanie 28 zadań.

Realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody i lasów na terenie województwa dolnośląskiego dofinansowana została przez Fundusz w 2013 r. kwotą 1 271,5 tys. zł, co stanowiło 0,8% całości wydatków statutowych – 1 160,0 tys. zł tj. 91,2% pomocy stanowiły dotacje, a 111,5 tys. zł tj. 8,8% pożyczki na zachowanie płynności finansowej.

Na lata następne powstały zobowiązania wynikające z zawartych umów w stosunku do 19. zadań kontynuowanych na kwotę 4 228,0 tys. zł (1,2% wszystkich zobowiązań), w tym w formie dotacji w kwocie 4 163,0 tys. zł i w formie pożyczki w kwocie 65,0 tys. zł.

Dofinansowanie WFOŚiGW we Wrocławiu do realizowanych w 2013 r. zadań z zakresu leśnictwo, ochrona przyrody i krajobrazu

Spośród zadań zrealizowanych w 2013 r. przy wsparciu finansowym Funduszu na szczególne wyróżnienie zasługują:

- PTPP pro Natura zakończyło zadanie polegające na ochronie letnich i zimowych stanowisk występowania nietoperzy w wybranych obiektach na Dolnym Śląsku. W ramach zadania wykonano platformę pod kolonią nietoperzy w budynku mieszkalnym w Ziębicach, dokonano sprzątnięcia, wymiany folii i dezynsekcji na 5 platformach oraz zakonserwowano lub wykonano wejścia (kratki, bramki, drzwi) do 18 obiektów będących miejscami zimowania nietoperzy. Opracowano także raport o stanie zimowisk nietoperzy w województwie dolnośląskim.
- Dobiegła końca rewaloryzacja przyklasztornego założenia parkowego przy Domu Zakonnym Salwatorianów w Bagnie realizowanego przez Wyższe Seminarium Duchowne Salwatorianów w Bagnie. Zadanie polegało na odtworzeniu ogrodu użytkowego, przywróceniu do pierwotnego stanu zbiornika wodnego oraz nasadzeniu stref ekotonowych. Był to trzeci etap rewaloryzacji parku, dwa pierwsze również były realizowane przy udziale środków finansowych Funduszu w latach 2008-2010.
- W roku 2013 DZPK we Wrocławiu przeprowadził kolejną edycję „Akcji żaba”, w ramach której na 10 przejściach migracyjnych w okolicach Milicza 49 druzynek dzieci i młodzieży przeniosło przez drogi 3.692 płazy. Akcja połączona była z edukacją przyrodniczą dotyczącą płazów w szkołach podstawowych – prelekcji wysłuchało 1.630 osób.

- Rewitalizacja zabytkowego parku w Krzydłowicach w Gminie Grębocice o powierzchni 4,98 ha.
- Wzmocnienie i utrzymanie równowagi biologicznej oraz zachowanie i ochrona różnorodności ichtiofauny w rzekach okręgu wałbrzyskiego oraz Wzmocnienie i utrzymanie równowagi biologicznej oraz zachowanie i ochrona różnorodności ichtiofauny w wodach stojących okręgu wałbrzyskiego – zadania realizowane przez Polski Związek Wędkarski Okręg w Wałbrzychu.
- Wzbogacenie składu gatunkowego drzewostanu i zachowanie różnorodności biologicznej w Parku Narodowym Gór Stołowych – zadanie realizowane przez Park Narodowy Gór Stołowych w Kudowie Zdroju.
- Program odbudowy zwierzyny drobnej w Powiecie Ząbkowickim - Etap I 2013 r. – zadanie realizowane przez Starostwo Powiatowe Ząbkowice Śląskie
- Odbudowa populacji zająca szaraka na terenie obszaru Koła Łowieckiego "Granica" w Kudowie Zdroju – zadanie realizowane przez Koło Łowieckie "Granica" w Kudowie Zdroju.
- KRAINA NIETOPERZY - program tworzenia innowacyjnego produktu turystycznego. Etap 1 /Dotowany: Stowarzyszenie Aktywności Społecznej TREK zs. w Kruszynie (gm. Bolesławiec, powiat bolesławiecki)/.
- Wykonanie inwentaryzacji stanu lasu dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa na pow. 146,74 ha realizowanego przez Powiat Jelenia Góra,
- Likwidacja zagrożenia środowiska oraz życia i zdrowia ludzi spowodowana inwazją „barszczu Sosnowskiego” w Miłkowie gm. Podgórzyn.

Ponadto ze środków Funduszu realizowano zadania, które będą kontynuowane w 2014 r.:

- Zadanie realizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu polegające na opracowaniu dokumentacji dotyczącej koncepcji poprawy stosunków wodnych w rezerwacie przyrody „Uroczysko Wrzosy” oraz terenu sąsiadującego, które znajdują się w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty - projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony siedlisk Natura 2000 „Dębniańskie Mokradła”. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie stanowisk naturalnego olsu porzeczkowego i łągu olszowo-jesionowego z chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin, drzewami pomnikowymi oraz łągowiska bogatej ornitofauny leśnej i wodno-błotnej.
- Zadanie realizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu polegające na budowie systemu informacji przestrzennej, umożliwiającego: prowadzenie wojewódzkiego rejestru form ochrony przyrody, gromadzenie, analizę i udostępnianie danych na temat występowania gatunków chronionych, siedlisk przyrodniczych, aktualnie prowadzonych i przeprowadzonych procedur ocen oddziaływania na środowisko, szkód w środowisku, monitoring realizacji działań ochronnych, monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, nałożonych kompensacji przyrodniczych. Baza danych, która powstanie w wyniku projektu będzie spełniała wymogi dyrektywy INSPIRE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14.03.2007 r., ponieważ umożliwi interoperacyjność bazy danych z dokładną lokalizacją obiektów.
- Odbudowa populacji zająca szaraka: na terenie Gminy Międzybórz w części obwodu łowieckiego 72 (zadanie realizowane przez KŁ Szarak Międzybórz) oraz na terenie Gminy Mietków w obwodzie łowieckim 248 (zadanie realizowane przez KŁ Jarząbek)
- Ochrona cietrzewia T.tetrix w Sudetach Zachodnich i Borach Dolnośląskich realizowana przez 7 nadleśnictw skoordynowanych przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych we Wrocławiu.

- „Karkonosze INSPIRE – wspólny GIS w ochronie przyrody”- zadanie realizowane przez Karkonoski Park Narodowy w Jeleniej Górze w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013.

W roku 2014 realizowane będzie zadanie:

- przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych "Natura 2000" góry Chojnik w Karkonoskim Parku Narodowym, realizowane przez Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno Krajoznawczego "Sudety Zachodnie" w Jeleniej Górze.

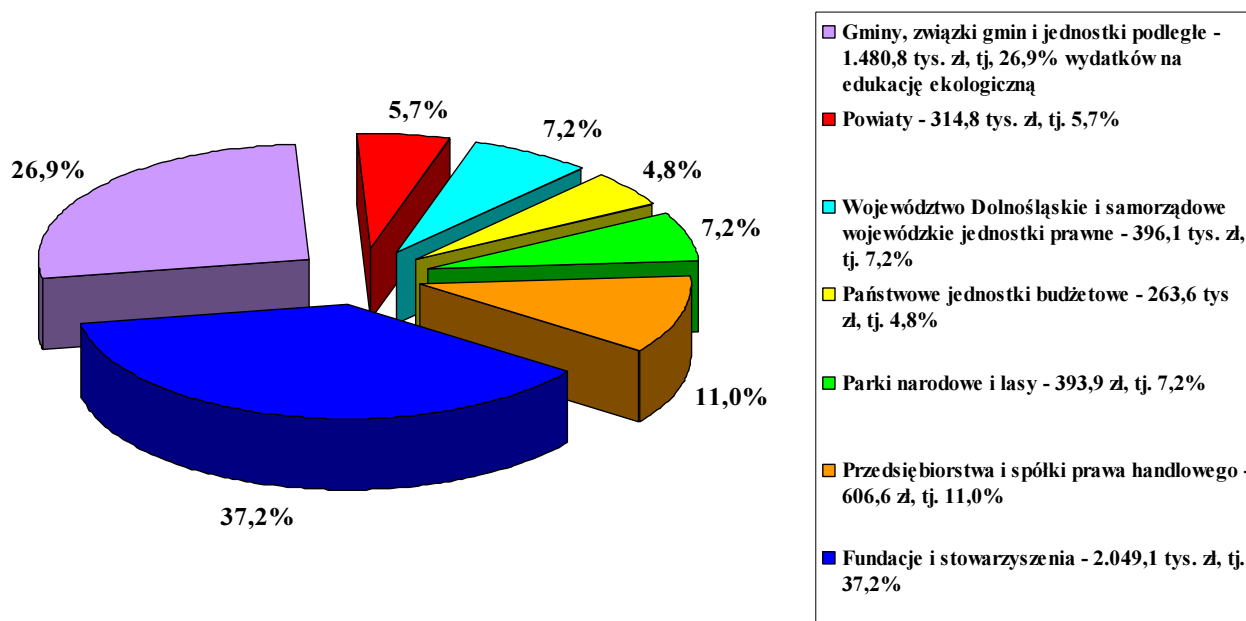
4.3. Edukacja ekologiczna

Fundusz rozpatrzył w 2013 r. 184 wnioski o dofinansowanie zadań z zakresu edukacji ekologicznej, z których 122 zostały pozytywnie rozpatrzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 26 zostało rozpatrzonych odmownie ze względu na niewielki efekt edukacyjny planowany do uzyskania w wyniku ich realizacji, 3 nie spełniały „Kryteriów ...” i „Zasad ...” Funduszu, 18 zostało wycofanych przez wnioskodawców, a 15 pozostało do rozstrzygnięcia na 2014 r.

W ciągu roku w obsłudze pracowników Wydziału Edukacji Ekologicznej i Ochrony Przyrody znajdowało się 166 zadań. Fundusz wydatkował w 2013 r. środki na dofinansowanie 149 zadań.

Na dofinansowanie realizacji zadań z dziedziny edukacji ekologicznej Fundusz wydatkował 5 504,9 tys. zł, tj. 3,6% wydatków statutowych, z czego 5 262,8 tys. zł, tj. 95,6% stanowiły dotacje, a 242,1 tys. zł, tj. 4,4% pożyczki na zachowanie płynności finansowej.

Dofinansowanie przez WFOŚiGW we Wrocławiu w 2013 r. zadań z zakresu edukacji ekologicznej - według beneficjentów

Na realizację 35 zadań kontynuowanych Fundusz posiada zobowiązania na lata następne wynikające z zawartych umów na kwotę 4 794,1 tys. zł (1,3% wszystkich zobowiązań), w tym w formie dotacji w kwocie 2 043,2 tys. zł i w formie pożyczki w kwocie 2 750,9 tys. zł.

Działalność z zakresu edukacji ekologicznej charakteryzowała się dużą różnorodnością zarówno ze względu na formę jak i tematykę. Wśród wnioskodawców realizujących różne przedsięwzięcia w omawianej dziedzinie przeważają stowarzyszenia, fundacje, jednostki samorządowe oraz szkoły wyższe.

Fundusz dofinansował w 2013 r. zadania realizowane przez gminy, wspomagające wprowadzanie nowych przepisów Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2012 poz. 391 z późn. zm.). W ramach powyższego działania gminy mogły otrzymać z Funduszu dofinansowanie m.in. na: wydanie ulotek, plakatów, terminarzy, utworzenie strony internetowej, punktu informacyjnego oraz działań informacyjnych prowadzonych przez media działających na terenie gminy. Z dofinansowania skorzystało 36 gmin. Na szczególne wyróżnienie za dużą aktywność w zakresie propagowania nowych przepisów zasługują działania podjęte przez:

- Miasto Oleśnica, które zrealizowało zadanie pn. „Akcja edukacyjna związana z gospodarką odpadami skierowana do mieszkańców Miasta Oleśnicy”. Działaniem objęto wszystkich mieszkańców, czyli 34.142 osoby. W ramach zadania wydano m.in. 34.000 szt. ulotek, 1.000 szt. planów lekcji, 10.000 szt. naklejek, 1.000 szt. terminarzy oraz przygotowano i wyemitowano 1 odcinek programu telewizyjnego „Ekorodzinka”.
- Miasto Jelenia Góra, które zrealizowało kampanię informacyjno – edukacyjną w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie miasta Jeleniej Góry, w ramach której przeprowadzono 10 warsztatów edukacyjnych nt. nowych zasad gospodarki odpadami dla mieszkańców Jeleniej Góry, wydano i rozpowszechniono materiały edukacyjno – informacyjne w postaci ulotek w nakładzie 60 000 egz., plakatów w nakładzie 6 000 egz., poradników w nakładzie 30 000 egz., czterech rodzajów naklejek na kontenery w łącznym nakładzie 15 000 egz. Ponadto wyprodukowano i wyemitowano 10 spotów telewizyjnych i 5 spotów radiowych oraz opublikowano 5 artykułów w „Nowinach Jeleniogórskich”,
- Związek Gmin Zagłębia Miedziowego, który zrealizował zadanie pn.: „Dbam o środowisko – segreguję odpady. Kampania informacyjno-edukacyjna na terenie Związku Gmin Zagłębia Miedziowego”. Odbiorcami zadania byli mieszkańcy gmin członkowskich Związku Gmin Zagłębia Miedziowego, tj. gminy Chocianów, Gaworzyce, Grębocice, Jerzmanowa, Pęcław, Polkowice, Przemków i Radwanice, czyli łącznie 69.000 mieszkańców. W ramach projektu wydano 25.000 szt. ulotek, 25.000 szt. broszur, 1.400 szt. plakatów, wyprodukowano 12 miniaudycji radiowych, przebudowano stronę internetową ZGZM, tj. doposażono główny slajder zdjęciowy strony głównej wraz z graficznym skategoryzowaniem odnośników Gospodarki Odpadami z umieszczeniem ilustracji na podstronach Gospodarki Odpadami
- Gminę Wałbrzych, która zrealizowała zadanie pn. „Kampania informacyjna – „Wałbrzych – odpady po nowemu”. Kampania informacyjna miała na celu dotarcie do wszystkich 118.668 mieszkańców miasta i zaznajomienie ich z nowymi zasadami funkcjonowania ww. systemu oraz wymaganiami w zakresie prowadzenia efektywnej selektywnej zbiórki odpadów, zgodnie z przyjętym Regulaminem utrzymania czystości i porządku. W ramach zadania wydano 140 szt. plakatów, 10.000 szt. broszur, 75.000 szt. ulotek/deklaracji, 10.000 szt. kalendarzy, Ponadto opracowano merytoryczne i graficzne artykuły do prasy

lokalnej, utworzono stronę internetową oraz uruchomiono 3 punkty informacyjne dla mieszkańców Wałbrzycha.

Oprócz popularyzacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach do najważniejszych zadań w dziedzinie edukacji ekologicznej i popularyzacji problemów ochrony środowiska, finansowanych przez Fundusz w 2013 r. należą:

Rozwój bazy w ośrodkach edukacyjnych spełniających kryteria jakości i zasięgu dla Dolnego Śląska

- Dofinansowanie edukacji ekologicznej i krajoznawczej w Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa „Salamandra” w Myśliborzu prowadzonej przez DZPK we Wrocławiu. W roku 2013 z zajęć edukacyjnych skorzystało 13.951 osób spełniających kryteria kwalifikacyjne Funduszu zgodnie z „Regulaminem udzielania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu dotacji na realizację programów z zakresu edukacji ekologicznej w ośrodkach edukacyjnych”, w tym: 830 przedszkolaków, 6 145 uczniów szkół podstawowych, 3 622 gimnazjalistów, 1 786 uczniów ze szkół średnich oraz 1568 osób z innych grup zorganizowanych. Edukacja prowadzona była cały rok, zgodnie z przyjętym przez DZPK programem i obejmowała różnorakie formy i metody działań przyrodniczo-edukacyjnych: zajęcia terenowe, laboratoryjne, seminaryjne, komputerowe, plenery artystyczne, itp.
- Utworzenie przez Stowarzyszenie Kaczawskie centrum edukacyjnego pn. „Sudecka Zagroda Edukacyjna w Dobkowie”.
- Dofinansowanie programu edukacji ekologicznej zrealizowanego przez Powiat Wrocławski we współpracy z DZPK we Wrocławiu pn. „Powiat Wrocławski w zgodzie z naturą”. Realizacja programu obejmowała zorganizowanie konkursu wiedzy o ekologii „Przyroda wokół nas”, organizacji warsztatów ekologicznych w CEEiK „Salamandra” w Myśliborzu oraz zorganizowaniu cyklu warsztatów w OSWiR w Borzygniewie. Konkurs skierowany był do uczniów klas V szkół podstawowych z terenu powiatu. Łącznie w konkursie udział wzięło 1 004 uczniów z 32 szkół. Główną nagrodą dla zwycięzcy konkursu – SP im. UNICEF w Bielanych Wrocławskich był kilkudniowy pobyt na warsztatach ekologicznych w Myśliborzu. W ramach programu przeprowadzono także cykl 26 jednodniowych warsztatów edukacyjnych w OSWiR Powiatu Wrocławskiego w Borzygniewie dla 999 osób. Tematem warsztatów, prowadzonych przez pracownika DZPK we Wrocławiu była przyroda parków krajobrazowych. Zajęcia odbywały się w formie prezentacji oraz rozpoznawania przyrody w terenie.
- W ramach porozumienia w sprawie współdziałania finansowego Funduszu w realizacji zadań z zakresu edukacji ekologicznej w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Krośnicach realizowanego w roku 2013, Gminny Zespół Kultury i Bibliotek w Krośnicach przeprowadził program edukacji ekologicznej, w którym wzięło udział łącznie 858 osób, tj. dzieci i młodzieży z 25 placówek oświatowych z terenu województwa dolnośląskiego. Program zrealizowany został w okresie kwiecień-październik 2013 r. w formie 3 - dniowych pobytów grup dzieci i młodzieży szkolnej. Łącznie w programie uczestniczyło 35 grup. Każda z nich wzięła udział w 6 zajęciach (4 warsztatowo – laboratoryjnych i 2 terenowych). Zajęcia te poświęcone były głównie promocji Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”.
- Adaptacja budynku i doposażenie infrastruktury Centrum Edukacji Ekologicznej w Miliczu.

Infrastruktura edukacji ekologicznej, w tym ścieżki przyrodnicze

- W roku 2013 dofinansowano wykonanie przez Powiat Wrocławski ścieżki przyrodniczej wokół Zbiornika Mietkowskiego. Ścieżka obejmuje 10 tablic edukacyjnych, a przy OSWiR w Borzygniewie posadowiono drewniane elementy infrastruktury: 4 ławy, 2 stoły, miejsce do palenia ogniska oraz 2 ławostoły z zadaszeniem. W ramach zadania dofinansowano także zakup tablicy interaktywnej oraz wykonanie 1 000 sztuk folderów informacyjno-edukacyjnych.
- Miasto Legnica zrealizowało „Przyrodniczą ścieżkę edukacyjną w zabytkowym Parku Miejskim w Legnicy”.
- Nadleśnictwo Złotoryja realizowało „Wspieranie edukacji przyrodniczej w Nadleśnictwie Złotoryja poprzez tworzenie i wyposażanie obiektów terenowej infrastruktury edukacyjnej”.
- Nadleśnictwo Legnica realizowało „Budowę ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych „Chróstnik” i „Pawice”
- W roku 2013 Fundacja Doliny Pałaców i Ogrodów Kotliny Jeleniogórskiej zrealizowała projekt pn. „System ścieżek edukacyjnych na terenie zabytkowego parku w Bukowcu”. W ramach tego projektu wykonano: 5 sztuk tablic edukacyjnych zbiorczych przedstawiających mapę parku ze schematem ścieżek edukacyjnych, 70 sztuk tablic i pulpity opisujące faunę i florę parku oraz jego kompozycję. Ponadto na tablicach znalazły się informacje dot. historii i zabytkowych obiektów na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Bukowcu. Tablice te zostały rozmieszczone na obszarze blisko 100 ha, w kompleksie położonym na terenie Rudawskiego Parku Krajobrazowego.

W 2013 roku realizowane było ponadto zadanie, którego termin zakończenia przewidziany jest w roku następnym:

- Nadleśnictwo „Śnieżka” realizowało zadanie pn. „Ścieżka edukacyjna na terenie Leśnej Szkołki Kontenerowej Kostrzyca Nadleśnictwa „Śnieżka”(I etap).

Programy edukacji ekologicznej

- W roku 2013 Polski Klub Ekologiczny zrealizował IX edycję projektu pn. „Bezinwestycyjne oszczędzanie energii w szkołach dolnośląskich.” W projekcie tym uczestniczyło łącznie 16 szkół z terenu miasta Bolesławiec, Oleśnica, Sułów oraz Wrocław. Objęto nim młodzież ze szkół podstawowych oraz gimnazjalnych. W ramach projektu przeprowadzono 24 spotkania edukacyjne, wygłoszono 24 wykłady, 8 pokazów chemicznych oraz 6 wycieczek edukacyjnych, w tym z 3 warsztatami nt. OZE. W projekcie łącznie uczestniczyło ok. 215 osób. Niniejszy projekt miał na celu wzbogacenie wiedzy z zakresu uwarunkowań zmian klimatu, uciążliwości dla środowiska konwencjonalnych sposobów produkcji energii oraz wdrażanie wśród uczestników nawyków oszczędzania energii elektrycznej, ciepła, gazu i wody.
- „Nowe prawo odpadowe” realizowane przez Gminę Gaworzycę.
- „Lekcje w przyrodzie na Wzgórzach Dalkowskich” realizowane przez Fundację „Porozumienie Wzgórz Dalkowskich”.
- Zbieranie śmieci i konkurs ekologiczny pn. Święto Ziemi – na brzegu jeziora, realizowane przez Gminę Walim. Działaniami edukacyjnymi objęto 1 789 osób. W gronie tym znajdowała się młodzież szkolna wraz z rodzicami z terenu gminy Walim i gmin sąsiednich (Jedlina Zdrój, Głuszyca).
- Śmiecenie odpada - kampania informacyjno - edukacyjna dla mieszkańców Gminy

- Kudowa Zdrój, Śmiecenie odpada - akcja selektywnej zbiórki odpadów dla młodych mieszkańców Gminy Kudowa Zdrój, zadania realizowane przez Gminę Kudowa Zdrój.
- Realizacja programu przedszkolnej edukacji ekologicznej "Przedszkolaki robią wszystko, aby dbać o środowisko", realizowane przez Gminę Strzegom. Działaniami edukacyjnymi objęto ok. 3000 osób.
  - „Edukacja leśna społeczeństwa - okaż kulturę i chroń naturę”, realizowane przez Nadleśnictwo Łądek Zdrój. W ramach zadania przeprowadzono szereg zajęć z zakresu edukacji leśnej i ekologicznej w Izbie Edukacji Leśnej i na ścieżkach dydaktycznych, zorganizowano i zrealizowano wiele konkursów ekologicznych, doposażono Izbę Edukacji Leśnej. Działaniami edukacyjnymi objęto ok. 2 230 osób.
  - "Program edukacji ekologicznej - Moje zielone miasto", realizowane przez Gminę Świebodzice. Działaniami edukacyjnymi objęto ok. 300 osób.
  - Związek Gmin Karkonoskich zrealizował program edukacji ekologicznej „Czyste Karkonosze” obejmujący m.in. przeprowadzenie szerokiej kampanii informacyjnej nt. nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz cyklicznych konkursów ekologicznych i zajęć terenowych dla dzieci i młodzieży z terenu gmin związkowych tj. Karpacza, Kowar, Mysłakowic, Piechowic, Podgórzyna, Szklarskiej Poręby oraz zaproszonych gościnnie gmin: Jeżowa Sudeckiego, Janowic Wielkich i Starej Kamienicy. W zorganizowanych konkursach ekologicznych tj. plastycznym „Czyste Karkonosze”, fotograficznym „Przyroda Karkonoszy”, konkursie dla placówek oświatowych pn. „Zbieramy zużyte baterie” oraz Międzyszkolnym konkursie piosenki turystycznej i ekologicznej wzięło udział łącznie ok. 6 400 dzieci i młodzieży z 45 placówek oświatowych (14 przedszkoli, 17 szkół podstawowych, 8 zespołów szkół, 4 gimnazjów, 2 szkoły ponadgimnazjalne). Z kampanii informacyjnej skorzystało ok. 49 tys. mieszkańców 6 gmin związkowych. W ramach programu wydano i rozprowadzono 5 rodzajów ulotek informacyjnych w łącznym nakładzie 98 000 egz.
  - Program edukacyjny pn. „Lubańska Wiosna Ekologiczna’2013” zrealizowany przez Miasto Lubań obejmował:
    - koncert inauguracyjny LWE’2013 pt. „Woda to życie dla Ziemi”,
    - konkursy ekologiczne: plastyczny pt. „Pomyślmy sami co zrobić z odpadami?”,
    - dwa konkursy fotograficzne pt. „Pomniki przyrody Ziemi Lubańskiej” oraz pt. „Mieszkańcy mojego ogrodu”,
    - wiedzy o bioregionie pt. „Doliną rzeki Kwisy – ochrona przyrody” i „W krainie łżyckich osobliwości”,
    - kampanię i konkurs „Rady na odpady”, Powiatową Sesję Młodych Ekologów pt. „W jaki sposób nasza szkoła włączy się w kampanię informacyjno – edukacyjną o nowych zasadach gospodarki odpadami w gminie”,
    - obchody Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu i Europejskiego w formie imprezy sportowo – rekreacyjnej oraz Dnia bez samochodu w formie rajdu pieszego i rowerowego pod hasłem „Czyste powietrze to Twój ruch”,
    - edukacyjną sesję wyjazdową do Nadleśnictwa Świeradów dla seniorów działających przy Ośrodku Wsparcia Dziennego w Lubaniu.
 Łącznie w programie wzięło udział 3 110 uczniów, nauczycieli oraz mieszkańców miasta i gminy Lubania.
  - Muzeum Przyrodnicze w Jeleniej Górze zrealizowało całoroczny program edukacji ekologicznej pn. „Muzeum nauczycielem i propagatorem podnoszenia poziomu wiedzy przyrodniczej i ekologicznej oraz kształtowania proekologicznych postaw społeczeństwa”, w ramach którego przeprowadzono m.in.:
    - cykl 38 prelekcji o tematyce przyrodniczej i konkurs dla dzieci i młodzieży z cyklu

- „Znam przyrodę mojego miasta i regionu”,
- zorganizowano pięć wystaw czasowych pn. „Rybodrzewoptak”, „Karkonosze w twórczości Jerzego Jakubowa”, „Fotografia Dzikiej Przyrody 2012”, „Życie pod wodą”, „Przyroda Kresów”,
  - cykliczne XLV i XLVI „Karkonoską wystawę i giełdę minerałów, skał i skamieniałości”,
  - „VI Cieplicką giełdę staroci przyrodniczo – uzdrowiskowych”,
  - plenerową „Wystawę świeżych grzybów”,
- które łącznie odwiedziło ponad 41 tys. osób. Ponadto Muzeum Przyrodnicze wzbogaciło księgozbiór biblioteki naukowej o 16 nowych pozycji wydawnictw fachowych i popularnych, przeprowadziło preparację czterech okazów ssaków tj. żubra, kozicy, sarny i muflona, wykonało przestrzenny model chrząszcza w powiększonej skali oraz wydało 8 rodzajów pocztówek o tematyce przyrodniczej pt. „Preparaty” w łącznym nakładzie 8 000 szt.
- Projekt edukacyjny „Las inspiruje – odkrywamy tajemnice arboretum Leśnego Banku Genów Kostrzyca” przeprowadzony przez Leśny Bank Genów Kostrzyca obejmował zorganizowanie 21 warsztatów edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z powiatu jeleniogórskiego. Zajęcia prowadzone były na terenie Arboretum LBG Kostrzyca. Łącznie wzięło w nich udział 465 osób. Projekt został zrealizowany w roku 2013, natomiast środki zostaną przekazane w styczniu 2014 r.
  - Nadleśnictwo Świeradów zrealizowało „Program działalności edukacyjnej Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Sudety Zachodnie w roku 2013” w ramach którego zorganizowało:
    - „Wielką Majówkę” w ogrodzie dydaktycznym „Izery Trzech Żywiołów”,
    - przeprowadziło warsztaty edukacyjne „Zielony Rower”,
    - cykl 12 edukacyjnych spacerów po Leśnym Kompleksie Promocyjnym,
    - 33 zajęcia edukacyjne z dziećmi i młodzieżą szkolną,
    - konkurs fotograficzny pt. „Człowiek i las”,
    - konkurs na najładniejszy karmik,
    - konkursy internetowe wiedzy przyrodniczej na stronach LKP „Sudety Zachodnie”.
 Ponadto wydano folder opisujący walory przyrodnicze Nadleśnictwa Świeradów w nakładzie 5 tys. egz., zeszyt edukacyjny do pracy z dziećmi w nakładzie 800 egz. oraz nagrano na płytę scenariusze zajęć edukacyjnych w nakładzie 800 egz. Projekt został zrealizowany w roku 2013, natomiast środki zostaną przekazane w styczniu 2014 r.
  - Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji WODNIK Spółka z o.o. w Jeleniej Górze zrealizowało Program edukacji ekologicznej pn. „Cykl życia wody”. Projekt obejmował przeprowadzenie 14 warsztatów edukacyjnych połączonych z zajęciami terenowymi na ścieżkach edukacyjnych zlokalizowanych na terenie Zakładu Uzdatniania Wody „Sosnówka” i oczyszczalni ścieków w Jeleniej Górze z uczniami szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu Jeleniej Góry, konkursu fotograficznego pt. „Cykl życia wody” oraz wydanie 4 rodzajów ulotek tematycznych związanych z cykl życia wody w łącznym nakładzie 3500 egz.
  - Program edukacyjny „Akcja – Eko - Edukacja” zrealizowany przez Jeleniogórskie Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej - Książnicę Karkonoską w Jeleniej Górze obejmował między innymi zajęcia edukacyjne i konkursy ekologiczne, w których łącznie wzięło udział 538 osób.
  - Towarzystwo Ochrony Przyrody i Krajobrazu TOPiK w Zgorzelcu zrealizowało projekt „Nasze ptaki” obejmujący przeprowadzenie trzech konkursów: plastycznego, fotograficznego i wiedzy o ptakach, w których łącznie wzięło udział 186 uczniów ze szkół

podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. W ramach projektu wydano również broszurę edukacyjną „Nasze ptaki” w nakładzie 500 egz. oraz kalendarz ilustrowany najlepszymi pracami konkursowymi uczniów w nakładzie 400 egz.

- Powiat Kamiennogórski przeprowadził program edukacyjny „Jedziemy na Bukówkę”, w którym wzięło udział ok. 1610 dzieci.
- Gmina Jeżów Sudecki przeprowadziła program edukacyjny pn. „Kiedy śmieci nie ma w krąg, piękny jest nasz Dolny Śląsk”.

W 2013 roku realizowane były ponadto zadania, których termin zakończenia przewidziany jest w roku następnym:

- Gmina Miejska Bolesławiec realizowała program edukacyjny pt. „Pociąg do segregacji” w zakresie wdrożenia nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy.
- Fundacja Centrum Wspierania Przedsiębiorczości w Zgorzelcu realizowała zadanie w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013 pn. „Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w postępowaniu z odpadami w powiatach Gorlitz i Zgorzelec”.

Akcje i kampanie edukacyjne

- W 2013 r. Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Dolnego Śląska zrealizowało w miesiącu lipcu 2013 r. projekt pn. „Akcja edukacyjna VIP-y segregują odpady”. Niniejsza akcja prowadzona była na łamach Gazety Wyborczej, na serwisie internetowym www.smiecenieodpada.pl oraz przy udziale Wrocławskiego Oddziału Telewizji Polskiej. TVP Wrocław wyemitowała dwa 13-minutowe reportaże edukacyjne pokazujące, w jaki sposób do nowych zasad gospodarowania odpadami stosują się wrocławscy VIP-owie jak i również zawierające porady dla mieszkańców Dolnego Śląska, jak sobie radzić z nową sytuacją po wprowadzeniu ustawy śmieciowej. Łączna liczba widzów wyżej wymienionych reportaży wyniosła ok. 80 tys. mieszkańców rejonu dolnośląskiego. Ponadto, na łamach Gazety Wyborczej ukazał się cykl 6 publikacji w formie jednostronnicowych fotoreportaży o charakterze edukacyjnym przedstawiających pozytywne przykłady segregacji odpadów przez znane osoby. Do akcji włączone zostały również działania internetowe, tj. na serwisie www.smiecenieodpada.pl opublikowanych zostało 5 tekstów redakcyjnych nawiązujących do wdrażania ustawy o gospodarce odpadami na Dolnym Śląsku. Zarejestrowano około 200 użytkowników tego serwisu.
- Akcja edukacyjna „Czysta Gmina” realizowane przez Gminę Kotla.
- „Edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy Krotoszyce „Czyste Krotoszyce” realizowane przez Gminę Krotoszyce.
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Bolesławcu przeprowadziło akcję edukacyjną pn. „Woda źródłem życia czyli z PWiK’iem o wodzie, ściekach i zielonej energii”. W akcji wzięło udział 531 dzieci z klas II z terenu miasta i gminy Bolesławiec. Zadanie zostało zrealizowane w roku 2013, natomiast środki zostaną przekazane w styczniu 2014.

W trakcie realizacji znajdowały się zadania, które kontynuowane będą w 2014 r.:

- Od Ekosceptyka do Ekoentuzjasty, czyli dlaczego budować energooszczędnie, realizowane przez Oddział Terenowy Stowarzyszenia "Wolna Przedsiębiorczość" w Świdnicy. Działaniami edukacyjnymi objęto ok. 1 501 560 osób,
- Ekokreatywni, czyli od pomysłu do wdrożenia, realizowane przez Oddział Terenowy

Stowarzyszenia "Wolna Przedsiębiorczość" w Świdnicy. Działaniami edukacyjnymi objęto ok. 1 231 900 osób.

Warsztaty/szkolenia

- W roku 2013 Dolnośląski Obywatelski Uniwersytet III Wieku we współpracy z Zespołem Szkół Nr 19 we Wrocławiu zorganizował w okresie kwiecień – listopad 2013 r. 7 bloków wykładów (łącznie 21 godzin) oraz 5 wyjazdów terenowych - edukacyjnych. Udział projekcie wzięli członkowie Dolnośląskiego Obywatelskiego Uniwersytetu III Wieku oraz uczniowie z Zespołu Szkół Nr 19 we Wrocławiu. Zorganizowane warsztaty jak i również wycieczki edukacyjne obejmowały takie tematy jak: ochrona przyrody, polska polityka ekologiczna, ochrona i pozyskiwanie energii odnawialnej, gospodarka odpadami, oszczędzanie wody i gospodarki wodnej obejmującej m.in. ochronę przeciwpowodziową. W projekcie udział wzięło łącznie ok. 140 osób.
- Klub Przyrodników w Świebodzinie zorganizował i przeprowadził warsztaty lepidopterologiczne w Sudeckiej Stacji Terenowej w Uniemyślu, w których wzięło udział 40 osób, głównie dzieci z Gminy Lubawka.

W 2013 roku kontynuowano ponadto realizację zadania, którego termin zakończenia przewidziany jest w latach następnych.

- Karkonoski Park Narodowy w Jeleniej Górze realizuje projekt pn. „Wspólna edukacja pracowników Dyrekcji KRNAP i KPN” w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013.

Media informacyjne

- Zadania realizowane w ramach konkursu na dofinansowanie zadań pn.: „Rozwój świadomości ekologicznej mieszkańców Dolnego Śląska poprzez media informacyjne”:
- „Cykl artykułów nt. gospodarki odpadami” realizowane przez Związek Gmin Zagłębia Miedzowego w Polkowicach.

Wystawy / konkursy / olimpiady

- Konkurs „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”. DZPK we Wrocławiu w roku 2013 zorganizował XII edycję etapu wojewódzkiego konkursu, w którym udział wzięło 12 czteroosobowych drużyn z terenu 12 parków krajobrazowych województwa dolnośląskiego. Zwycięska drużyna z Gimnazjum nr 5 z Bielawy wzięła udział w finale ogólnopolskim, który odbył się 21 maja 2013 r. w Przysieku koło Torunia. Na etapie szkolnym do konkursu przystąpiło 1 365 uczniów z 46 gimnazjów z terenu 34 gmin województwa dolnośląskiego.
- XXVIII Olimpiada Wiedzy Ekologicznej zorganizowana przez Ligę Ochrony Przyrody Okręg we Wrocławiu. W etapie szkolnym XXVIII Olimpiady Wiedzy Ekologicznej wzięło udział 3 007 uczniów ze 108 szkół. Do etapu wojewódzkiego zakwalifikowało się 141 uczniów z 61 szkół. Spośród 12 finalistów wyłoniono 7 laureatów, którzy wzięli udział w etapie centralnym Olimpiady. Etap wojewódzki olimpiady odbył się w miesiącu czerwcu 2013 r.
- XII regionalny konkurs plastyczny i fotograficzny pt. „Chrońmy Przyrodę Ojczystą” związany z edukacją ekologiczną” Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Legnicy.
- Konkursy ekologiczne w Zespole Szkół w Walimiu w roku szkolnym 2012/2013, realizowane przez Gminę Walim. Działaniami edukacyjnymi objętych zostało około

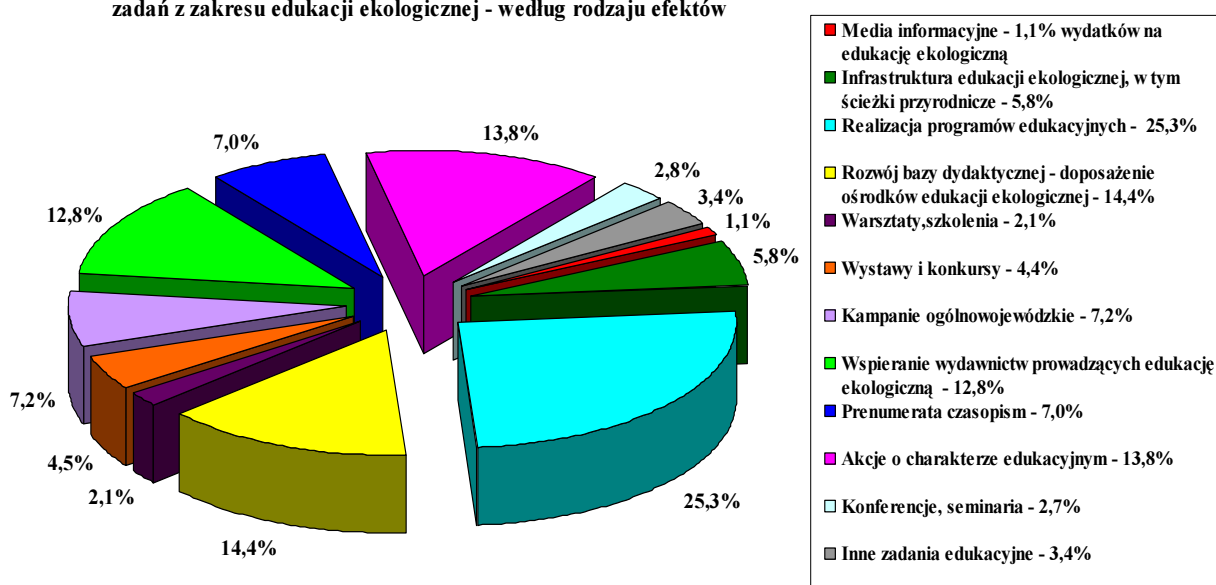
890 osób.

- Czarnoborska Arte-Ekologia - Konkurs Ekologiczno-Przyrodniczy realizowany przez Gminę Czarny Bór. Działaniami edukacyjnymi objęto ok. 700 osób.
- Konkursy ekologiczne dla dzieci i młodzieży pt. „Ochrona przyrody w Polsce”, „Bądźmy przyjaciółmi przyrody”, „Czyste Góry” oraz „Przegląd Piosenki Ekologicznej i Turystycznej” przeprowadzone przez Okręg Ligi Ochrony Przyrody w Jeleniej Górze, w których łącznie wzięło udział 3 229 dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych regionu jeleniogórskiego.
- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa w Jeleniej Górze zorganizowało V/IX Dolnośląski Konkurs Bezpieczeństwa dla dzieci i młodzieży „Uczę się bezpiecznie żyć”, którym objętych zostało łącznie 43 792 dzieci z placówek oświatowych (przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów) z terenu całego województwa dolnośląskiego.
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Bolesławcu przeprowadziło konkurs pt. „Dobra woda w Bolesławcu” mający na celu podniesienie wiedzy w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą i jej ochroną. W konkursie wzięło udział 141 dzieci.

Konferencje / seminaria

- Województwo Dolnośląskie - Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych we Wrocławiu zorganizowało w dniach 10-11 października 2013 r. w Sobótce „Konferencję z okazji 25-lecia Ślezańskiego Parku Krajobrazowego. Istniejące i potencjalne zagrożenia funkcjonowania parków krajobrazowych w Polsce”. Głównym celem konferencji była popularyzacja wartości chronionych Ślezańskiego Parku Krajobrazowego, próba identyfikacji zagrożeń dla walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz sposobów ich eliminacji, a także wymiana doświadczeń pomiędzy instytucjami zajmującymi się ochroną i kształtowaniem krajobrazu. W konferencji wzięło udział 59 uczestników.
- Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu zorganizował Konferencję Młodych Naukowców pt. „Współczesne uwarunkowania zarządzania środowiskiem”, która odbyła się w dniach 4-5 listopada 2013 r. w Karpaczu. Materiały pokonferencyjne zostaną wydane do końca marca 2014 r.

Dofinansowanie przez WFOŚiGW we Wrocławiu w 2013 r. zadań z zakresu edukacji ekologicznej - według rodzaju efektów

Wspieranie wydawnictw i prasy prowadzących edukację ekologiczną

- WIOŚ we Wrocławiu wydał „Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w 2012 r.” w ilości 500 egzemplarzy w wersji elektronicznej. Wydawnictwo zawiera kompleksową informację o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w roku 2012, która wspomaga działania na rzecz ochrony środowiska poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o jakości elementów przyrodniczych i dotrzymywaniu standardów jakości środowiska.
- Przygotowany i wydrukowany został album o przyrodzie powiatu wałbrzyskiego pn. "Ziemia Wałbrzyska - nieodkryte piękno", realizowane przez Powiat Wałbrzyski. Wydawnictwo (wielkość nakładu: 1 000 egz.) przybliży wiedzę dotyczącą przyrody powiatu wałbrzyskiego. Znajduje się tam krótka treść merytoryczna dotycząca zdjęć tłumaczona na 3 języki (czeski, angielski, niemiecki) - pozwala to na szerszy odbiór i przyswajanie wiadomości dotyczących środowiska naturalnego powiatu wałbrzyskiego. Odbiorca może zapoznać się z Parkami Krajobrazowymi, rezerwatami i obszarami NATURA 2000, a na załączonej mapie może je wszystkie zlokalizować. Ważnym elementem wydawnictwa jest zamieszczenie w nim informacji o istniejących w regionie powiatu wałbrzyskiego szlakach i ścieżkach tematycznych dotyczących przyrody i jej ochrony.
- Muzeum Przyrodnicze w Jeleniej Górze wydało następujące wydawnictwa:
  - tom 16 „Przyrody Sudetów” w nakładzie 1 200 egz.,
  - „Opowiadania o owadach” w nakładzie 1 000 egz.
- Karkonoski Park Narodowy w Jeleniej Górze wydał monografię pt. „Przyroda Karkonoskiego Parku Narodowego” w nakładzie 2 000 egz.,
- Zarząd Okręgu Ligi Ochrony Przyrody w Jeleniej Górze wydał wydawnictwo pn. „Srebrny jubileusz społecznej działalności Jeleniogórskiej Ligi Ochrony Przyrody 1988 – 2013” w nakładzie 300 egz.

Prenumerata czasopism

- W 2013 r. Fundusz ogłosił konkurs pn. „Prenumerata czasopism ekologicznych dla szkół i ośrodków edukacyjnych na terenie województwa dolnośląskiego”. W ramach konkursu w roku szkolnym 2013/2014 Fundusz dofinansowuje prenumeratę: do 798 szkół podstawowych czasopism: Przyroda Polska i Salamandra, do 485 szkół gimnazjalnych czasopism: Biologia w szkole, Ekonatura i Salamandra, do 448 szkół ponadgimnazjalnych czasopism: Aura, Biologia w szkole i Salamandra i do 155 liceów ogólnokształcących „Ekonatury” oraz do 15 ośrodków edukacyjnych: Przyrody Polskiej, Salamandry, Biologii w szkole, Ekonatury i Aury.

4.4. Monitoring środowiska

Z zakresu monitoringu środowiska Fundusz rozpatrzył w 2013 r. 7 wniosków – wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

W ciągu roku w obsłudze pracowników Wydziału Inwestycji i Programów znajdowało się 9 zadań. Fundusz wydatkował w 2013 r. środki na dofinansowanie 7 zadań.

Na zadania z dziedziny monitoringu środowiska Fundusz wydatkował 3 566,1 tys. zł, co stanowiło 2,3% całości wszystkich wydatków statutowych - 100% wydatków stanowiły dotacje.

Na realizację 4 zadań kontynuowanych Fundusz posiada zobowiązania na lata następne na kwotę 485,5 tys. zł w formie dotacji, wynikające z zawartych umów (0,1% wszystkich zobowiązań).

W 2013 r. Fundusz dofinansował:

- W 2013r. dofinansowano badania monitoringowe środowiska na terenie województwa dolnośląskiego prowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. W ramach badań wykonano 33.831 oznaczeń fizykochemicznych powietrza, 19.372 oznaczeń fizykochemicznych wód powierzchniowych, 3.065 oznaczeń fizykochemicznych wód podziemnych, 1.416 oznaczenia fizykochemiczne gleb oraz pomiary hałasu w 49 punktach pomiarowych i pomiary promieniowania elektromagnetycznego w 45 punktach pomiarowych. WFOŚiGW we Wrocławiu dofinansował również opracowanie bazy emisji zanieczyszczeń do powietrza dla województwa dolnośląskiego wraz z oceną jakości powietrza z wykorzystaniem metod modelowania.
- Doposażenie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu w sprzęt laboratoryjny oraz pojazdy niezbędne do prowadzenia badań monitoringowych: doposażenie do chromatografu gazowego, 1 mikroskop optyczny, 1 system do szybkiego odparowywania rozpuszczalników w strumieniu azotu, 3 analizatory tlenków azotu, 1 piec muflowy, 1 homogenizator ręczny i 4 wirówki laboratoryjne, 2 samochody ciężarowe dla oddziałów WIOŚ w Wałbrzychu i Jeleniej Górze.
- Zadanie Gminy Wrocław dotyczące opracowania programu ochrony środowiska przed hałasem oraz mapy akustycznej dla miasta Wrocławia. Zadanie będzie kontynuowane w roku 2014.

W 2014 roku kontynuowane będą także 3 zadania realizowane przez IMGW PIB Oddział we Wrocławiu, a dofinansowane w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007 — 2013 (PO WT SN-PL 2007 — 2013). Wszystkie trzy zadania: SANAERO, KLAPS i NEYMO realizowane są we współpracy z partnerami niemieckimi i polegają na prowadzeniu badań w obszarze przygranicznym. Tematyka badań obejmuje: monitoring i przetwarzanie starych zanieczyszczeń ekologicznych na terenach przygranicznych – SANAERO, zarządzanie zasobami wodnymi w zlewniach przygranicznych w obliczu zmian klimatycznych – NEYMO oraz zmiany klimatu, zanieczyszczenia powietrza i przekroczenia ładunków krytycznych w regionie granicznym Polska – Saksonia – KLAPS.

4.5. Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków

Fundusz rozpatrzył w 2013 r. 19 wniosków z dziedziny zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków, z których 14 zostało pozytywnie rozpatrzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 4 zostały rozpatrzone odmownie, a 1 pozostał do rozstrzygnięcia na 2014 r.

W ciągu roku w obsłudze pracowników Wydziału Inwestycji i Programów znajdowało się 20 zadań - Fundusz dofinansował realizację wszystkich zadań.

Na zadania z zakresu zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków Fundusz wydatkował 2 785,0 tys. zł, tj. 1,8% wydatków statutowych, w tym 2 545,5 tys. zł w formie dotacji, tj. 91,4% i 239,5 tys. zł w formie pożyczki, tj. 8,6%.

Na realizację 2 zadań kontynuowanych Fundusz posiada zobowiązania na lata następne wynikające z zawartych umów na kwotę 9,0 tys. zł w formie dotacji (0,002% wszystkich zobowiązań).

Wojewódzki Fundusz zawarł porozumienie oraz umowy w sprawie dofinansowania zadań związanych z likwidacją zagrożeń środowiska podczas zdarzeń nadzwyczajnych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej z terenu województwa dolnośląskiego na łączną kwotę 2 460,0 tys. zł:

- z Komendą Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu (w dniu 04.03.2013 r.), zobowiązując się do przeznaczenia na objęty odrębnymi umowami cel dotacji w wysokości 1 400,0 tys. zł,
- z Zarządem Oddziału Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej Województwa Dolnośląskiego (w dniu 16.04.2013 r. oraz aneksu nr 1. i nr 2.), zobowiązując się do przeznaczenia na objęty porozumieniem cel dotacji w wysokości 1 060,0 tys. zł.

Ogółem w 2013 r. w ramach porozumień dofinansowano zakup 16 samochodów pożarniczych oraz 2 motopomp z funkcją ograniczania zagrożeń ekologicznych, w tym dla:

- Ochotniczych Straży Pożarnych w: Borowej, Kostomłotach, Brzegu Dolnym, Kamieńcu Wrocławskim, Pustkowie Wilczkowskim, Zebrzydowie, Głuszycy Górnej, Bardzie, Tymowej, Kwielicach, Rębiszowie, Studniskach Dolnych;
- Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu (4 samochody oraz 2 motopompy)

4.6. Inne zadania

Fundusz rozpatrzył w 2013 r. 25 wniosków dotyczących innych zadań ochrony środowiska (w tym 17 dotyczących dofinansowania zadań z zakresu profilaktyki zdrowotnej), z których 23 zostały pozytywnie rozpatrzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą, a 2 zostały wycofane przez wnioskodawcę.

W ciągu roku w obsłudze pracowników Wydziału Inwestycji i Programów znajdowały się 34 zadania, z których 31 zadań uzyskało dofinansowanie Funduszu. Dofinansowanie wyniosło łącznie 16 568,9 tys. zł, co stanowiło 10,8% wydatków statutowych, w tym w formie dotacji 4 537,7 tys. zł, tj. 27,4% oraz w formie pożyczki 12 031,2 tys. zł, tj. 72,6%.

Na realizację 6 zadań kontynuowanych Fundusz posiada zobowiązania na lata następne wynikające z zawartych umów na kwotę 51 904,9 tys. zł (14,2% wszystkich zobowiązań), w tym w formie dotacji w kwocie 5 256,2 tys. zł oraz w formie pożyczki 46 648,7 tys. zł.

W ramach innych zadań Fundusz wspomógł zadania obejmujące:

Profilaktykę zdrowotną

Badania zanieczyszczeń powietrza na terenie województwa dolnośląskiego przeprowadzone w 2012 r. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu Fundusz ustaliły następujące obszary, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska: Wrocław, Legnica, Oława, Zgorzelec, Nowa Ruda, Polkowice oraz Szczawno Zdrój. W oparciu o powyższe ustalenia Fundusz przyjął, że w 2013 r. dzieci zamieszkujące

na tych terenach mogą być objęte profilaktyką zdrowotną.

W oparciu o zgłoszone wnioski profilaktyką zdrowotną objęto 3 149 dzieci zamieszkujących we Wrocławiu i Legnicy, a jej organizatorami byli m.in.:

- ZHP Chorągiew Dolnośląska O/O Wrocław – profilaktyka objęła 573 dzieci,
- TPD O/O Wrocław – 451 dzieci,
- Fundacja Hobbit Wrocław – 427 dzieci,
- Caritas Diecezji Legnickiej – 64 dzieci,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Dolnośląski – 226 dzieci.

Usuwanie skutków powodzi

W 2013 r. usunięto szkody powodziowe:

- zmodernizowano kotłownię w Gminnym Zespole Szkół w Janowicach Wielkich zniszczoną w wyniku powodzi w lipcu 2012 r. Zamontowano dwa nowe kotły na biomasę - pellet o mocy 500 i 300 kW - koszt zadania ogółem 1.246.821,91 zł w tym udział Funduszu w formie pożyczki w kwocie 479.908 zł i dotacji w kwocie 599.885 zł,
- przeprowadzono remont zapory na zbiorniku wodnym w Sulistrowicach, uszkodzonej w wyniku czerwcowej powodzi w 2013 r,
- przeprowadzono usuwanie odpadów popowodziowych w Olszynie w ramach dwóch zadań:
  - 1) w ilości 8 079,33Mg,
  - 2) w ilości 4 000 Mg.
- przeprowadzono utylizację odpadów popowodziowych w Jeleniej Górze w ilości 222,4Mg,
- przeprowadzono remont i udroźnienie urządzeń melioracji wodnych w Jeleniej Górze uszkodzonych w trakcie powodzi z lipca 2012r. na długości 6.994mb.

W Gminie Leśna kontynuowane będzie usuwanie odpadów popowodziowych w I kwartale 2014 roku - do końca grudnia 2013 roku zebrano i wywieziono na składowisko łącznie 2941,57 Mg.

Zadania Województwa Dolnośląskiego

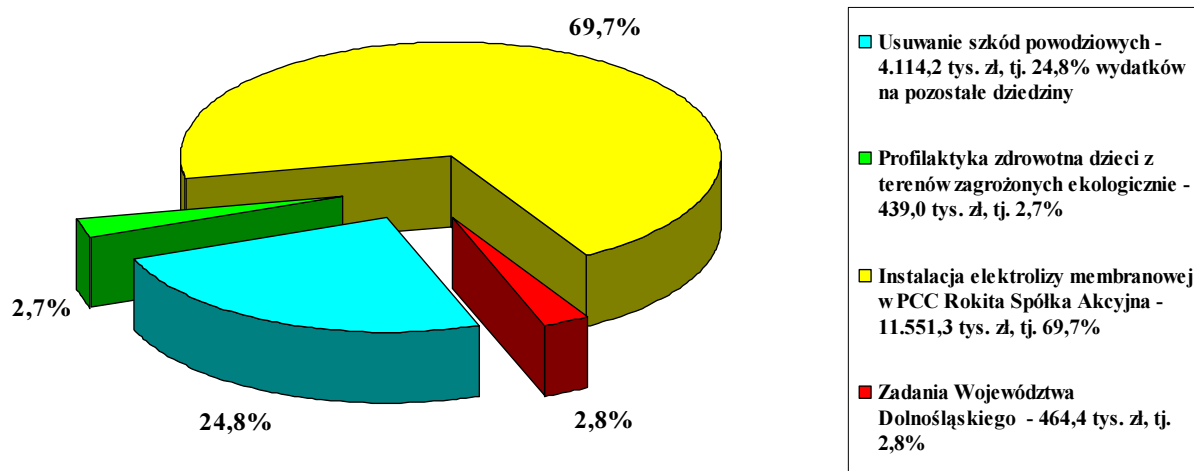
W ramach pozostałych zadań w roku 2013 Fundusz wsparł finansowo Województwo Dolnośląskie przy kontynuacji tworzenia baz danych podmiotów korzystających ze środowiska i obowiązanych do ponoszenia opłat za korzystanie z niego – system poboru opłat. Zadanie polega na zakupie licencji na korzystanie z systemów informatycznych („Wojewódzki Bank Zanieczyszczeń Środowiska” oraz moduł księgowy „Fundusz Pro”) na lata 2012-2014 oraz szkoleniach specjalistycznych dla pracowników Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego. Zadanie będzie kontynuowane w roku 2014.

Inne wybrane zadania

- Fundusz udzielił dofinansowania w formie pożyczki na „Instalację elektrolizy membranowej” realizowaną przez PCC Rokita Spółka Akcyjna. Zadanie będzie kontynuowane w 2014 r.

**Dofinansowanie WFOŚiGW we Wrocławiu do realizowanych w 2013 r.
innych zadań z zakresu ochrony środowiska**

Nagrody za osiągnięcia w ochronie środowiska

Fundusz ufundował w 2013 r. nagrody finansowe za osiągnięcia w zakresie ochrony środowiska w wysokości 4.500,00 zł dla:

- Związku Gmin Zagłębia Miedziowego – 2.500,00 zł – w konkursie na dofinansowanie zadań pn.: „Rozwój świadomości ekologicznej mieszkańców Dolnego Śląska poprzez media informacyjne”;
- Związku Pszczelarzy Ziemi Legnickiej – 2.000,00 zł – nagroda dla laureatów w konkursie na „Wzorową Pasiekę” i „Wzorowe Gospodarstwo Pasieczne” Dolnego Śląska”

5. Udział Funduszu w absorpcji środków pomocowych z Unii Europejskiej

Dokonując wyboru zadań do dofinansowania Fundusz traktował priorytetowo dofinansowanie zadań realizowanych z udziałem bezzwrotnych środków Unii Europejskiej, których wykonanie przyczynia się do wypełnienia wymagań określonych w dyrektywach Wspólnoty Europejskiej w obszarze „środowisko”, wdrożonych do prawa krajowego.

W 2013 r. w trakcie realizacji znajdowało się 46 zadań. Na wsparcie 45 zadań realizowanych w ramach funkcjonujących programów pomocowych Fundusz wydatkował kwotę 39 719,8 tys. zł oraz 57,8 tys. zł na dopłaty do kredytów 7 zadań zakończonych w latach poprzednich, tj. łącznie 39 777,6 tys. zł, co stanowiło 25,8% środków wypłaconych na realizację wszystkich zadań statutowych.

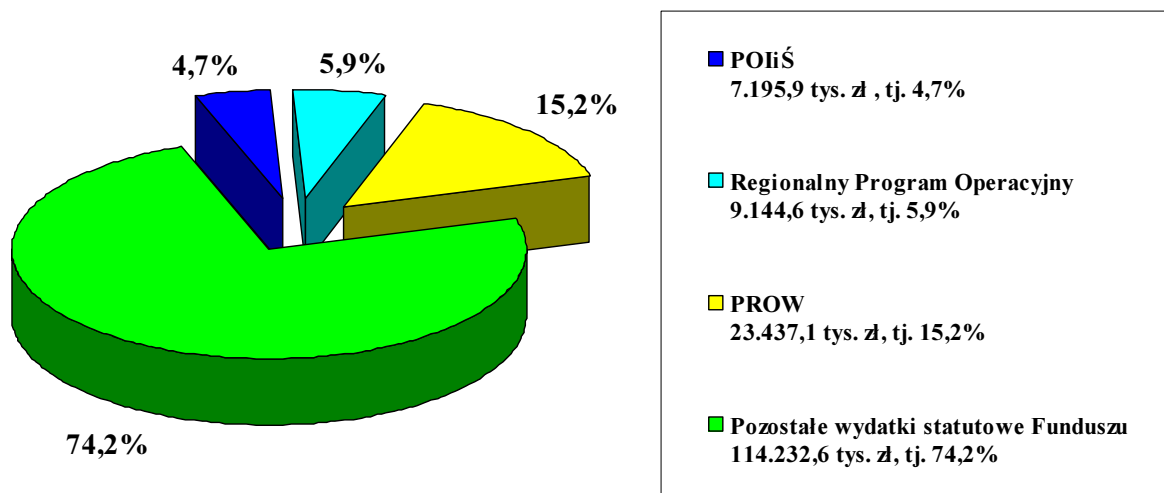
Na dofinansowanie zadań według poszczególnych programów Fundusz wypłacił:

- 1) Program Rozwoju Obszarów Wiejskich - 23 437,1 tys. zł,
- 2) Regionalny Program Operacyjny - 9 144,6 tys. zł,

3) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

- 7 195,9 tys. zł.

Dofinansowanie zadań realizowanych ze środków Unii Europejskiej na tle całości wydatków statutowych WFOŚiGW we Wrocławiu w 2013 r.

1) **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich**

W trakcie 2013 r. w trakcie realizacji znajdowało się 26 zadań, które Fundusz dofinansował kwotą 23 413,0 tys. zł, w tym w formie pożyczki 16 397,7 tys. zł, w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej 6 972,8 tys. zł oraz w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych 42,5 tys. zł. Dodatkowo na dopłaty do kredytów 4 zadań zakończonych w latach poprzednich wypłacono 24,2 tys. zł

Zakończona została realizacja 13 zadań dofinansowanych w 2013 r. Wartość zadań zakończonych w 2013 r. wynosi 30 057,3 tys. zł. Pomoc finansowa przyznana przez Fundusz na ich realizację wyniosła ogółem 12 472,3 tys. zł, w tym 7 962,7 tys. zł w formie pożyczki, 4 333,2 tys. zł w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej oraz 176,5 tys. zł w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych.

Zobowiązania z tytułu dopłat do kredytów bankowych dla 5 zadań zakończonych w roku 2013 r. i latach poprzednich w wynoszą 543,6 tys. zł.

PROW dofinansował zadania zakończone kwotą do 19 269,9 tys. zł (64,1% ich wartości).

2) **Regionalny Program Operacyjny**

W roku 2013 Fundusz objął dofinansowaniem 14 przedsięwzięć realizowanych w ramach RPO. Pomoc finansowa udzielona przez Fundusz na ich realizację wyniosła ogółem 9 111,0 tys. zł, w tym 2 731,4 tys. zł w formie dotacji, 2 947,5 w formie pożyczki, 3 379,1 tys. zł w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej oraz 52,9 tys. zł dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych. Dodatkowo na dopłaty do kredytów 3 zadań zakończonych w latach poprzednich wypłacono 33,6 tys. zł

W ciągu roku zakończona została realizacja 5 zadań. Wartość zadań zakończonych w 2013 r. wynosi 40 455,3 tys. zł. Pomoc finansowa udzielona przez Fundusz na ich

realizację wyniosła ogółem 2 390,2 tys. zł, w tym 500,0 tys. zł w formie dotacji, 295,8 tys. zł w formie pożyczki, 942,4 zł w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej oraz 652,0 tys. zł w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych. Zobowiązania z tytułu dopłat do kredytów bankowych dla 8 zadań zakończonych w roku 2013 r. i latach poprzednich wynoszą 1 200,5 tys. zł. PROW dofinansował zadania zakończone kwotą do 30 490,6 tys. zł (75,4% ich wartości).

3) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

W roku 2013 w trakcie realizacji znajdowało się 5 zadań, z których 4 Fundusz dofinansował kwotą 7 195,9 tys. zł w formie pożyczki. Zadania są kontynuowane, a Fundusz posiada w stosunku do nich zobowiązania w wysokości 40 947,3 tys. zł, w tym w formie dotacji w kwocie 55,4 tys. zł i w formie pożyczki w kwocie 40 891,9 tys. zł.

6. Nadzór nad przygotowaniem i realizacją umów pożyczek i dotacji

W roku 2013, podobnie jak w latach poprzednich, prowadzono stały nadzór nad wykorzystaniem środków przeznaczonych na zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną. Nadzór ten obejmował:

1. Na pierwszym etapie badanie i ocenę złożonych wniosków o pomoc finansową na realizację zadań pod kątem:
  - zgodności z „Kryteriami i zasadami udzielania pomocy finansowej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu”,
  - stanu przygotowania inwestycji i innych zadań do realizacji,
  - spełnienia wymogów dotyczących wyboru wykonawców zgodnie z przepisami dot. udzielania zamówień publicznych i obowiązującymi w WFOŚiGW we Wrocławiu zasadami,
  - zabezpieczenia środków i źródeł finansowania zadań,
  - wnioskowanych terminów i wysokości wypłat dotacji i pożyczek oraz proponowanych form zabezpieczenia pożyczek.
2. Na etapie drugim działalność kontrolna obejmowała realizację zadań i rozliczanie umów dotacyjnych i pożyczkowych. Prowadzona była przez pracowników Wydziału Inwestycji i Programów oraz Wydziału Edukacji Ekologicznej i Ochrony Przyrody w oparciu o kwartalne plany kontroli zadań w miejscu ich realizacji oraz w przypadkach zadań nieinwestycyjnych w oparciu o dokumenty i informacje uzyskane od podmiotów realizujących zadania. W toku tych kontroli dokonywano sprawdzenia:
  - terminowości i prawidłowości wykonawstwa,
  - zgodności z zawartymi umowami,
  - dokumentacji rozliczeniowej,
  - uzyskanych efektów rzeczowych.

W roku 2013 przeprowadzono łącznie 200 kontroli, w trakcie których skontrolowano ogółem 181 zadań, w tym zrealizowano:

- 23 kontrole pełne, obejmujące całość dokumentów i stanu faktycznego wspomaganego zadania w pełnym zakresie jego realizacji,
- 175 kontroli problemowych, które weryfikowały określony odcinek realizacji bądź

- finansowania zadania,
- 2 kontrole sprawdzające, których przedmiotem było sprawdzenie wcześniej wydanych zaleceń pokontrolnych.

Kontrolą objęto zadania z poszczególnych dziedzin ochrony środowiska i gospodarki wodnej dofinansowane i planowane do dofinansowania ze środków Funduszu w następujących ilościach i zakresach:

- **gospodarka ściekowa i ochrona wód** - przeprowadzono 52 kontrole 44 zadań, w tym: budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami oraz kolektora tranzytowego, budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przebudowa sieci kanalizacji deszczowej, budowa sieci sanitarnej i systemu wodociągowego, sanitacja miasta, budowa i przebudowa oczyszczalni ścieków, uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej gmin, przebudowa sieci wodociągowej z przyłączami i sieci kanalizacji sanitarnej z przykanalikami, zakup pojazdu do wywozu nieczystości płynnych, budowa i montaż urządzeń oczyszczalni ścieków wraz z przyłączem i kolektorem zrzutowym do odbiornika, budowa grupowej oczyszczalni ścieków, remont magistrali sanitarnej, budowa lokalnych i przydomowych oczyszczalni ścieków,
- **ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu** – przeprowadzono 32 kontrole 27 zadań, w tym: rekonfiguracja systemu grzewczego miasta, termomodernizacja budynków i montaż węzłów cieplnych, wymiana stolarki okiennej, wymiana kotła, elektrownia wodna, rekonfiguracja systemu grzewczego miasta, modernizacja kotłowni wraz z montażem instalacji solarnej, remont i przebudowa ciepłowni osiedlowej wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi, budowa ciepłowni osiedlowej gazowej o mocy 2,8 MW, modernizacja kotła PWRp20 dla zwiększenia sprawności energetycznej i zmniejszenia emisji pyłów i gazów, układ pomp ciepła dla gimnazjum, budowa sieci ciepłowniczej do budynków mieszkalnych, projekt zrównoważenia gospodarki energetycznej domu pomocy społecznej, wykonanie kotłowni na biomasę wraz z instalacją solarów i wpięcie ich do istniejącego systemu grzewczego na olej opałowy, ograniczenie emisji zanieczyszczeń poprzez modernizację kotłowni, modernizacja instalacji odpylania spalin z kotłów ciepłowni centralnej oraz modernizacja i rozbudowa systemu ciepłowniczego, przebudowa kotłowni i składu opału zniszczonej podczas powodzi,
- **ochrona powierzchni ziemi, gospodarka odpadami** – przeprowadzono 14 kontrole 11 zadań, w tym: zakup sprzętu do zbierania i wywozu odpadów wielkogabarytowych oraz zielonych, dostawa, montaż i uruchomienie stacji zlewnej oraz dwóch urządzeń do separacji, płukania i odwadniania piasku z piaskowników w oczyszczalni ścieków, realizacja programu usuwania azbestu z terenu gminy, rekultywacja składowiska odpadów komunalnych, wykonanie instalacji biologicznego przetwarzania odpadów wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, demontaż, zbieranie, transport oraz unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest, zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów, rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów, odbioru i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- **gospodarka wodna i ochrona przeciwpowodziowa** – przeprowadzono 14 kontrole 13 zadań, w tym: budowa i przebudowa sieci oraz przyłączy wodociągowych, rozbudowa stacji uzdatniania wody oraz sieci wodno-kanalizacyjnej, budowa drenażowo-brzegowego ujęcia wody, stacji uzdatniania wody oraz wodociągu tranzytowego odprowadzającego

wodę z ujęcia do stacji, budowa sieci wodociągowej, budowa stacji uzdatniania wody i kanalizacji sanitarnej, usuwanie odpadów powstałych w wyniku powodzi, zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta, remont modernizacyjny zbiornika,

- **ochrona przyrody i lasów** – przeprowadzono 10 kontroli 10 zadań, w tym: odnowienie zalesień w lasach komunalnych, zabiegi pielęgnacyjne drzewostanu w zabytkowym parku zdrojowym, rewaloryzacja przyklasztornego założenia parkowego - utworzenie stref ekotonowych, rekonstrukcja obiektu do podchowu materiału zarybieniowego cennych gatunków ryb reofilnych w celu zachowania bioróżnorodności rzek, geobaza danych GIS dla województwa dolnośląskiego, wzbogacanie składu gatunkowego drzewostanu i zachowanie różnorodności biologicznej w PNGS, likwidacja zagrożenia środowiska oraz życia i zdrowia ludzi spowodowana inwazją rośliny "barszcz Sosnowskiego",
- **edukacja ekologiczna** – przeprowadzono 59 kontroli 57 zadań, w tym: wydawnictwa popularnonaukowe, przygotowanie i wydruk albumu o przyrodzie, realizacja programów edukacyjnych, prenumerata czasopism ekologicznych dla szkół i ośrodków edukacyjnych na terenie województwa dolnośląskiego, konkursy ekologiczne, edukacja leśna społeczeństwa, kampanie informacyjno-edukacyjne, budowa ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych, regionalna kampania informacyjno-edukacyjna, kampania na rzecz zadrzewień na Dolnym Śląsku, realizacja programu przedszkolnej edukacji ekologicznej, konferencja naukowa,
- **monitoring środowiska** – przeprowadzono 2 kontrole 2 zadań, w tym: zakup analizatora biogazu do monitorowania gazu składowiskowego na terenie składowiska odpadów komunalnych, doposażenie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu w sprzęt laboratoryjny niezbędny do wykonywania badań monitoringu środowiska na terenie województwa dolnośląskiego,
- **nadzwyczajne zagrożenia środowiska** – przeprowadzili 11 kontroli 11 zadań, w tym: zakup średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych do likwidacji nadzwyczajnych zagrożeń dla OSP, zakup lekkich samochodów pożarniczych dla OSP, zakup namiotu 38m do dekontaminacji wstępnej przystosowany do ograniczania stref skażeń chemiczno-ekologicznych oraz nagrzewnicy GRY-I 25 z terostatem,
- **inne zadania (UR)** – przeprowadzono 6 kontroli 6 zadań, w tym: modernizacja instalacji elektrolizy, instalacja elektrolizy membranowej, usuwanie skutków powodzi na terenie gminy, usuwanie skutków powodzi na ujęciu wody pitnej, usuwanie odpadów popowodziowych.

Z ogólnej ilości 200 przeprowadzonych kontroli w 2 przypadkach miały miejsce ustalenia, w wyniku których sformułowano pod adresem dotacjobiorców i pożyczkobiorców wnioski i zalecenia pokontrolne dotyczące:

- aktualizacji harmonogramu rzeczowo-finansowego,
- uzgodnienia dokumentacji związanej z procesem inwestycyjnym i doprowadzenia do właściwego stanu formalno – prawnego realizowanych inwestycji,
- konieczności aneksowania warunków umowy w zakresie terminów przedłożenia końcowego rozliczenia zadania oraz zakończenia realizacji zadania i kwot wypłat pożyczek i dotacji,
- wyjaśnienia nieścisłości związanych z realizacją oraz finansowaniem zadań.

Efektami prowadzonej działalności kontrolnej były:

- weryfikowanie wysokości przyznawanych kwot dofinansowania w stosunku do wielkości wnioskowanych,
- przesunięcie terminów uruchamiania środków w przypadku stwierdzenia zmian w realizacji zadania lub rozbieżności w przedkładanych dokumentach rozliczeniowych,
- zobowiązanie dotacjobiorców i pożyczkobiorców w zakresie przestrzegania warunków określonych w obowiązujących umowach.

Systematyczna działalność nadzorczo – kontrolna, zarówno na etapie rozpatrywania wniosków i przygotowywania umów, jak również w fazie ich realizacji, przyczynia się do prawidłowego i zgodnego z przeznaczeniem wykorzystania środków Funduszu.

III. DZIAŁALNOŚĆ WFOŚIGW WE WROCŁAWIU JAKO INSTYTUCJI WDRAŻAJĄCEJ PROGRAM OPERACYJNY „INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO” W 2013 R.

Wydział Funduszy Europejskich w roku 2013 na mocy obowiązującego Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla osi priorytetowych: I - Gospodarka wodno-ściekowa i II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, zawartego pomiędzy Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, a Ministrem Środowiska (Instytucją Pośredniczącą) w dniu 25 czerwca 2007 r. w Lublinie, kontynuował realizowanie zadań obejmujących m.in.:

- przygotowanie i ocenę projektów o wartości do 25 mln euro,
- prowadzenie działań kontrolnych, w tym: kontrolę procedur udzielania zamówień publicznych,
- monitorowanie i sprawozdawczość,
- zarządzanie finansowe i rozliczanie projektu,
- informację i promocję.

1. Nabory wniosków konkursowych

W okresie sprawozdawczym Ministerstwo Środowiska ogłaszało nabory w trybie konkursowym wniosków o dofinansowanie z Funduszu Spójności projektów w ramach:

Osi priorytetowej – I Gospodarka wodno - ściekowa

Działanie 1.1. Gospodarka wodno ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM.

Działanie 1.2. Gospodarka wodno ściekowa w aglomeracjach od 10 – 15 tys. RLM.

Osi priorytetowej – II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Działanie 2.1. Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych.

Działanie 2.2. Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich.

W ramach I osi priorytetowej ogłoszono 4 konkursy:

Konkurs 8/POIiŚ/03/2013 ogłoszony dnia 11.02.13 r. Termin składania wniosków obejmował okres od 18.03.2013 do 22.04.2013 r. Do Instytucji Wdrażającej wpłynęły 2 wnioski o dofinansowanie ujęte w poniższym zestawieniu.

Lp.	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość całkowita projektu [zł]	Kwota dofinansowania [zł]
1	Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej na terenie aglomeracji wałbrzyskiej - Świebodzice.	Gmina Świebodzice	12 806 855,66	6 772 073,17
2	Modernizacja miejskiej oczyszczalni ścieków w Goliszowie, Gmina Chojnów. Aglomeracja Chojnów	Gmina Miejska Chojnów	11 015 149,38	9 326 922,22

Po zakończonym naborze wniosków prowadzona była ocena formalna i merytoryczna I stopnia złożonych wniosków. Pozytywnie zakończyła się ocena merytoryczna I stopnia dla projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji wałbrzyskiej – Świebodzice”. Ze względu na niewystarczającą liczbę punktów projekt pn. „Modernizacja miejskiej oczyszczalni ścieków w Goliszowie, Gmina Chojnów” odrzucono.

Przedsięwzięcie „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji wałbrzyskiej – Świebodzice” uzyskało Potwierdzenie Instytucji Pośredniczącej w sprawie przyznania dofinansowania w dniu 16 października 2013 r. Umowa o dofinansowanie została zawarta dnia 20.12 2013 roku.

Konkurs nr 9.POIiŚ.1.1/06/2013 ogłoszony dnia 20.05.2013 r. Termin składania wniosków obejmował okres od dnia 22.06.2013- 22.07.2013 r. Do Instytucji Wdrożeniowej wpłynęły 3 wnioski o dofinansowanie ujęte w poniższym zestawieniu.

Lp.	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość całkowita projektu [zł]	Kwota dofinansowania [zł]
1	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Legnica	Legnickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka Akcyjna	57 344 104,73	27 225 907,24
2	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej we Wrocławiu - Etap VI	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka Akcyjna	88 958 924,29	45 954 562,64
3	Budowa kanalizacji w części północnej Gminy Chojnów	Gmina Chojnów	11411747,27	8908414,41

Po zakończonym naborze wniosków prowadzona była ocena formalna i merytoryczna I stopnia złożonych wniosków. Pozytywnie zakończyła się ocena formalna i merytoryczna I stopnia dla 2 projektów:

- Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Legnica,
- Poprawa gospodarki wodno-ściekowej we Wrocławiu - Etap VI.

Trzeci z wniosków nie został zakwalifikowany z uwagi na nie osiągnięcie minimalnej ilości punktów.

Projekt „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Legnica” uzyskał Potwierdzenie Instytucji Pośredniczącej w sprawie przyznania dofinansowania w dniu 19.12.2013 r., natomiast projekt „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej we Wrocławiu - Etap VI” uzyskał Potwierdzenie Instytucji Pośredniczącej w sprawie przyznania dofinansowania w dniu 12.12.2013 r.

Konkurs nr 10.POIiŚ.1.1/07/2013. Konkurs został ogłoszony dnia 14.06.2013 r. Termin składania wniosków obejmował okres od dnia 15.07.2013 do 20.09.2013 r. Do Instytucji Wdrażającej wpłynęło 6 wniosków o dofinansowanie ujętych w poniższym zestawieniu:

Lp.	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość całkowita projektu [zł]	Kwota dofinansowania [zł]
1	Rozwój i modernizacja infrastruktury ściekowej w Aglomeracji Bystrzyca Kłodzka	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	12 174 831	8 384 746,8
2	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na osiedlu Morawka w Stroniu Śląskim	Gmina Stronie Śląskie	3 061 974	2 255 477,55
3	Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Trzebnica	Gmina Trzebnica	4 756 650,8	2 852 476,54
4	Przebudowa (modernizacja) Miejskiej Oczyszczalni Ścieków przy ul. Lipowej w Twardogórze	Gmina Twardogóra	5 806 940,61	2 418 196,21
5	Czysta woda w gminie Oborniki Śląskie	Gmina Oborniki Śląskie	34 340 300,88	14 529 514,33
6	Poprawa gospodarki osadowej na terenie oczyszczalni ścieków w miejscowości Żarów	Przedsiębiorstwo Wodno-Ściekowe Sp. z o.o.	3 844 322,62	1 590 533,79

Po zakończonym naborze wniosków prowadzona była ocena formalna i merytoryczna I stopnia złożonych wniosków. Pozytywnie zakończyła się ocena merytoryczna I i II stopnia dla 4 projektów:

- Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na osiedlu Morawka w Stroniu Śląskim,
- Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Trzebnica
- Przebudowa (modernizacja) Miejskiej Oczyszczalni Ścieków przy ul. Lipowej w Twardogórze,
- Poprawa gospodarki osadowej na terenie oczyszczalni ścieków w miejscowości Żarów.

W wyniku przeprowadzonej oceny formalnej oraz merytorycznej I stopnia do poprawy skierowano projekt pn. „Rozwój i modernizacja infrastruktury ściekowej w Aglomeracji Bystrzyca Kłodzka”. Odrzucono z powodu nie spełnienia kryteriów formalnych I stopnia projekt pn. „Czysta woda w gminie Oborniki Śląskie”

Konkurs nr 11.POIŚ.1.1/10/2013. Konkurs został ogłoszony dnia 20.09.2013 r. Termin składania wniosków obejmował okres od 21.10.2013 do 31.12.2013 r.

Do Instytucji Wdrażającej wpłynęło 9 wniosków o dofinansowanie ujętych w poniższym zestawieniu:

Lp.	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość całkowita projektu [zł]	Kwota dofinansowania [zł]
1	Rozwój i modernizacja infrastruktury ściekowej w Aglomeracji Bystrzyca Kłodzka	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	12 485 261,13	8 598 855,00
2	Czysta woda w gminie Oborniki Śląskie	Gmina Oborniki Śląskie	23 357 477,19	11 494 786,02
3	Uporządkowanie gospodarki wodno ściekowej na obszarze Aglomeracji Stronie Śląskie	Gmina Stronie Śląskie	14 711 439,34	7 504 198,09
4	Uregulowanie gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji Stanowice	Gmina Oława	97 380 225,69	45576337,36
5	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Jurczycach - Etap I	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Kąty Wrocławskie	13 613 154,95	5 885 483,06
6	Rozdzielcza kanalizacja sanitarna i deszczowa dla miasta Sycowa	Sycowska Gospodarka Komunalna Sp. z o.o. Syców	7 297 481,71	3 543 698,64
7	Uporządkowanie gospodarki wodno ściekowej na terenie gminy Czernica	Gmina Czernica	8 176 151,34	5 650185,88
8	Poprawa gospodarki wodno - ściekowej na terenie aglomeracji Bolesławiec	Przedsiębiorstwo Wodociągów i kanalizacji Sp. z o.o. Bolesławiec	2 928 071,19	1 996471,32
9	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Dąbrowskiego oraz modernizacja oczyszczalni ścieków w Oleśnicy	Miejska Gospodarka Komunalna Sp. z o.o. Oleśnica	8 599 596,31	3 188362,27

Projekty w powyższej tabeli znajdują się w ocenie merytorycznej II stopnia.

Łącznie w czterech konkursach w ramach Priorytetu I zgłoszono 20 projektów na ogólną wartość 398 227 921,77 zł i wysokość dofinansowania 223 657 202,54 zł. Do końca 2013 roku potwierdzenie o dofinansowaniu uzyskały 3 projekty na kwotę dofinansowania 114 574,359 zł

1.2 Priorytet II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Konkurs nr 7/POIiŚ/2.1/03/2013. Konkurs został ogłoszony w dniu 11.02.13 r. Nabór wniosków trwał od 18.03.2013 do 27.05.2013 r. Do WFOŚiGW we Wrocławiu zgłoszono 1 projekt.

Lp.	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość całkowita projektu [zł]	Kwota dofinansowania [zł]
1	Rekultywacja dolnośląskich składowisk odpadów komunalnych	Dolnośląska Inicjatywa Samorządowa Sp. z o.o.	33 819 413	28 746 501

W dniu 18 czerwca 2013 r zakończono ocenę formalną oraz merytoryczną I stopnia wniosku o dofinansowanie. W wyniku przeprowadzonej oceny stwierdzono, że wniosek spełnia kryteria formalne i merytoryczne I stopnia. Ocena merytoryczna II stopnia zakończyła się pozytywnie. Ze względu na poziom dostępnej alokacji niewystarczający dla zatwierdzonych projektów, projekt ten znajduje się w dalszym ciągu na rezerwowej liście rankingowej.

Konkurs nr 9/POIiŚ/2.2/06/2013

Konkurs został ogłoszony w dniu 20.05.13r. Nabór wniosków trwał od 24.06.2013 do 22.07.2013 r. Do WFOŚiGW we Wrocławiu zgłoszono 1 projekt.

Lp.	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość całkowita projektu [zł]	Kwota dofinansowania [zł]
1	Rekultywacja na cele przyrodnicze terenu wyrobiska cegielni w Zachowicach, Gmina Kąty Wrocławskie	"LUXDOOR" Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	31 455 714,00	22 582 817,00

W wyniku przeprowadzonej oceny formalnej oraz merytorycznej I stopnia wniosek został odrzucony. Wnioskodawca projektu złożył do WFOŚiGW we Wrocławiu protest w nawiązaniu do negatywnej oceny formalnej wniosku, który przez Instytucję Wdrażającą został rozpatrzony negatywnie. Wnioskodawca złożył odwołanie do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, sprawa jest w toku załatwiania.

3. Zawarte umowy o dofinansowanie projektu

W roku 2013 zawarto 4 umowy o dofinansowanie projektów w tym:

3.1 W dniu 22.01.2013 r. zawarto umowę o dofinansowanie dla projektu pn. „Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Wrocław, w części gminy Miękinia” Planowany całkowity koszt realizacji projektu 17 618 738,66 zł, dofinansowanie w kwocie 12 095 24,97 zł. Projekt został zgłoszony w ramach konkursu nr 7/POIiŚ/1.1/04/2012.

3.2. W dniu 5.07.2013r zawarto umowę o dofinansowanie dla projektu pn. „**Modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej mieście Olawa-etap II**”. Planowany całkowity koszt realizacji 9 352 977,77 zł, dofinansowanie w kwocie 4 141 772,30 zł. Projekt został złożony w ramach konkursu nr 7/POIiŚ/1.1/04/2012

3.3. W dniu 28.06.2013 zawarto umowę o dofinansowanie dla projektu Miejskiego Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. pn. „**Poprawa gospodarki wodno-ściekowej we Wrocławiu – etap IV**” Projekt został zgłoszony w konkursie. 7/POIiŚ/1.1/04/2012. Planowany całkowity koszt realizacji projektu 9 352 977,77 zł i dofinansowanie w kwocie 4 141 772,30 zł.

3.4. W dniu 20 grudnia 2013r zawarto umowę z Gminą Świebodzice na dofinansowanie projektu pn. „**Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji wałbrzyskiej-Świebodzice**”. Planowany koszt całkowity realizacji projektu 9 675 458,05 zł, dofinansowanie w kwocie 3 575 511,42 zł. Projekt realizowany w ramach konkursu 8/POIiŚ/1.1/2013.

4. Zaawansowanie realizacji wdrażanych projektów

Na koniec 2013 w obsłudze Instytucji Wdrażającej znajdowało się 14 projektów na ogólną wartość 624 mln. zł przy wysokości dofinansowania 297 mln zł. Poziom zaawansowania realizacji tych projektów przedstawiono poniżej:

4.1. Projekt pn. „**Inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w miejscowościach Środa Śląska, Ciechów, Bukówek**” realizowane przez przedsiębiorstwo Średzka Woda Sp. z o.o. na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-079/08-00 zawartej w dniu 13.07.2009 r. W okresie sprawozdawczym zakończono realizację wszystkich kontraktów budowlanych zawartych w ramach projektu. Uzyskano pozwolenia na użytkowanie dla większości wykonanych obiektów budowlanych. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:

- zakończono budowę oczyszczalni ścieków w 100%,
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 26,52 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 79%,
- długość wybudowanej sieci wodociągowej - 0,72 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 102,86%,
- budowa kanalizacji deszczowej - 2,8 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 100%,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 64,25 %,
- wysokość dofinansowania - 19 002 928 zł.

4.2. Przedsięwzięcie pn. „**Rozwiązanie gospodarki wodno - ściekowej w Gminie Nowogrodzic - etap I**” realizowane przez Hydro - Tech Sp. z o.o. na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-186/09-00 zawartej w dniu 22 stycznia 2010 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu :

- zakończono budowę oczyszczalni ścieków w 100%
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 15,3 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 30,5 %,
- długość wybudowanej sieci wodociągowej - 17,7 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 81,1%,

- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) – 54,63%,
- wysokość dofinansowania- 35 739 807 zł.

4.3. Przedsięwzięcie pn. **„Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Henryków oraz budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Ziębice”** realizowane przez Gminę Ziębice na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-185/09-00 zawartej w dniu 12 marca 2010 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu :

- zakończono budowę oczyszczalni ścieków w 100%,
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej –25,20 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 98,5 %,
- modernizacja kanalizacji sanitarnej- 1,09 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 95,6 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 95%,
- wysokość dofinansowania- 14 199 092 zł.

4.4. Przedsięwzięcie pn. **„Budowa kanalizacji w Gminie Strzelin wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w Chociwelu”** realizowane przez Przedsiębiorstwo Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-187/09-00 zawartej w dniu 29 stycznia 2010 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu :

- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 62,95 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 101,83%,
- długość wybudowanej sieci wodociągowej - 10,81 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 97,2 %,
- modernizacja oczyszczalni ścieków - stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty 100%
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 95%,
- wysokość dofinansowania- 34 943 348 zł.

4.5. Przedsięwzięcie **„Modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w mieście Oława”** realizowane przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oławie na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-184/09-00 zawartej w dniu 09.04.2010 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:

- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej -25,20 km uzyskano wskaźnik realizacji w 84,84%,
- długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 5,79 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 48,25%,
- długość wybudowanej sieci wodociągowej - 13,43 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 99,48 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 72,17%,
- wysokość dofinansowania- 27 247 623 zł.

4.6. Projekt pn. **„Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej na terenie gmin powiatu dzierżoniowskiego- etap I”** realizowane przez Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIiŚ.01.01.00-238/10-00 zawartej w dniu 21.06.2011 r.

Wskaźniki Stopień realizacji zakresu rzeczowego projektu :

- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 7,25 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 89,5 %,
- długość wybudowanej sieci wodociągowej - 7,7 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 100,65%,

- długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 0,94 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 72,3 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 28,52 %,
- wysokość dofinansowania- 45 301 700 zł.

4.7. Projekt pn. „**Zapewnienie prawidłowej gospodarki ściekowej w gminie Strzegom**” realizowane przez przedsiębiorstwo Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-101/08-00 zawartej w dniu 19.08.2009 r.

Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu :

- zakończono budowę oczyszczalni ścieków w 100,00%,
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 46,7 km uzyskano wskaźnik realizacji w 93,9%,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 83,9%,
- wysokość dofinansowania- 23 763 590 zł.

4.8. Projekt pn. „**Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej gmin leżących w zlewni rzeki Czerwona Woda**” realizowany przez przedsiębiorstwo SUPLAZ Sp. z o.o. na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-084/08-00 zawartej w dniu 14.09.2009 r. Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu:

- zakończono budowę oczyszczalni ścieków w 100,00%,
- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 40,1 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 98,2%,
- długość wybudowanej sieci wodociągowej - 16,68 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 100 %,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 92,99 %,
- wysokość dofinansowania- 29 389 509 zł.

4.9. Projekt pn. „**Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żerniki Wrocławskie – etap I i II**” realizowany przez Gminę Siechnice na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIiŚ.01.01.00-00-237/10-00 zawartej w dniu 21.03.2012 r. Z uwagi na termin rozpoczęcia realizacji projektu jest to jedno z przedsięwzięć o najniższym stopniu zaawansowania Wskaźniki realizacji zakresu rzeczowego projektu :

- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 13,32 km, uzyskano wskaźnik realizacji w 100%,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 81,22%,
- wysokość dofinansowania- 4 346 801 zł.

4.10. Projekt pn. „**Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej południowo- wschodniej części miasta Głogów**” realizowany przez Gminę miejską Głogów na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS. .01.01.00-00-236/10-00 zawartej w dniu 21.03.2012 r.

- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 7,18 km, stopień realizacji wskaźnika został osiągnięty 37,57 % ,
- długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 0,00 %,
- budowa kanalizacji deszczowej - 0,00%,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 7,16%,
- wysokość dofinansowania- 8 481 275 zł.

4.11. Projekt pn. „**Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Wrocław**” realizowany przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Miękinia na

podstawie umowy o dofinansowanie POIS.01.01.00-00-340/12-00 zawartej w dniu 22 stycznia 2013 r.

- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 0,00%,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 0,00%,
- wysokość dofinansowania 12 095 825 zł.

4.12. Projekt pn. „**Modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w mieście Oława - etap II**” realizowany przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Oława na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-017/13-00 zawartej w dniu 20.12.2013 r.

- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 0,00%,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 0,00%,
- wysokość dofinansowania- 4 141 772 zł.

4.13. Projekt pn. „**Poprawa gospodarki wodno-ściekowej we Wrocławiu - etap IV**” realizowany przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-341/12-00 zawartej w dniu 28.06.2013 r.

- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 0,00%,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 0,00%,
- wysokość dofinansowania- 35 534 855 zł.

4.14. Projekt pn. „**Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji wałbrzyskiej - Świebodzice**” realizowany przez Gminę Świebodzice na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-017/13-00 z dnia 20.12.2013 r.

- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 0,00%,
- wypłaty dotacji (wykonanie płatności) - 0,00%,
- wysokość dofinansowania- 3 575 511 zł.

5. Osiągnięte efekty rzeczowe

Wg zawartych umów od początku realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko do końca 2013 roku wybudowano:

1. kanalizacja sanitarna – 406 km,
2. modernizacja kanalizacji - 15,15 km,
3. sieć wodociągowa - 71,64 km,
4. oczyszczalnie ścieków - 3,
5. zmodernizowane oczyszczalnie ścieków - 6,
6. Uzyskano przepustowość wybudowanych oczyszczalni ścieków- 44 835 m³/d.

6. Rozszerzenie zakresu rzeczowego projektu

6.1. Zawarte aneksy w roku 2013r zmieniające kwotę dofinansowania, rozszerzenia zakresu rzeczowego.

W związku z koniecznością wykorzystania w maksymalny sposób środków Unii Europejskiej zaistniała możliwość rozszerzenia projektów o dodatkowe zakresy dające wymierne efekty ekologiczne. Z możliwości tej skorzystało 9 projektów posiadających odpowiednie przygotowanie dokumentacyjne. Rozszerzenia te zostały przedstawione w poniższym zestawieniu.

L.p.	Tytuł projektu	Nr projektu	Data zawarcia aneksu	Kwota dofinansowania UE po zawarciu aneksu	Rozszerzenie zakresu rzeczowego projektu
1	Inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w miejscowościach Środa Śląska, Ciechów, Bukówek	POIS.01.01.00-00-079/08	24.01.2013	14 365 302,54	1.budowa kanalizacji sanitarnej
			13.06.2013	19 002 927,93	1.budowa kanalizacji sanitarnej
2	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej gmin leżących w zlewni rzeki Czerwona Woda	POIS.01.01.00-00-084/08	13.08.2013	29 389 508,91	1.zakup 2 samochodów specjalistycznych
3	Rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Nowogrodziec- etap 1a"	POIS.01.01.00-00-186/09	11.04.2013	35 316 761,73	1.budowa kanalizacji sanitarnej 2. budowa sieci wodociągowej
			26.07.2013	35 739 806,73	1. Zakup 2 samochodów specjalistycznych
4	Modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w mieście Oława"	POIS.01.01.00-00-184/09	24.01.2013	25 607 088,95	1.budowa sieci wodociągowej 2.renowacja kanalizacji podciśnieniowej, 3.renowacja kanalizacji sanitarnej
			12.09.2013	27 247 622,95	1.zakup wyposażenia technologicznego 2.zakup samochodu
6	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej południowo-wschodniej części miasta Głogów	POIS.01.01.00-00-236/10	25.07.2013	8 481 274,85	bez rozszerzenia
7	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Henryków oraz budowa kanalizacji sanitarnej w gminie Ziębice	POIS.01.01.00-00-185/09	08-02-2013	14 199 091,59	1.budowa kanalizacji sanitarnej, 2.modernizacja kolektora sanitarnego
8	"Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin powiatu dzierzoniowskiego"	POIS.01.01.00-00-238/10-03	15.10.2013	46 513 915,04	1.przebudowa SUW, 2. rozbudowa OŚ w Bielawie 3.budowa przepompowni 4.zakup samochodu

9	"Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żerniki Wrocławskie etap I i II"	POIS.01.01 .00-00- 237/10	11.02.2013	4 346 800,80	bez rozszerzenia
---	--	---------------------------------	------------	--------------	------------------

4. Kontrole procedur zawierania umów oraz zmian w zawartych umowach

W okresie sprawozdawczym nie wykryto problemów o charakterze systemowym związanym ze stosowaniem Prawa zamówień publicznych. Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sposobu postępowania w razie wykrycia nieprawidłowości w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszy Spójności w okresie programowania 2007-2013 IW-WFOŚiGW we Wrocławiu przekazywał do IP - Ministerstwa Środowiska kwartalnie informacje o nieprawidłowościach podlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej oraz zestawienia nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu.

W okresie sprawozdawczym IW przeprowadziła kontrole w trybie ex-post: 5 kontrole procedur zawierania umów oraz 21 kontrole aneksów.

Kontrole procedur zawierania umów dotyczyły projektów:

- Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin powiatu dzierzoniowskiego-etap I,
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żerniki Wrocławskie – etap I i II
- „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej południowo - wschodniej części miasta Głogów”.

Przeprowadzono również kontrolę wydatków wynikających ze zwiększenia wartości zamówień podstawowych albo udzielenia zamówień w trybach niekonkurencyjnych dla przedsięwzięć :

- „Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej południowo - wschodniej części miasta Głogów”,
- Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin powiatu dzierzoniowskiego-etap I.

W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Kontrole na miejscu

W nawiązaniu do obowiązujących „Wytycznych w zakresie kontroli realizacji POIiŚ 2007- 2013” w roku sprawozdawczym rozpoczęto kontrole projektów w trakcie realizacji na miejscu, wdrażanych przez IW dla projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej na terenie gmin powiatu dzierzoniowskiego” nr projektu POIS.01.01.00 – 00 – 238/10-00.

6. Certyfikacja w roku 2013

IW wykazała w poświadczeniach i deklaracjach wydatków wykazano kwotę 90 159 225,05 zł wydatków kwalifikowanych co oznacza wykonanie planu certyfikacji wydatków na poziomie 108 % w stosunku do zaplanowanej 83 381 655 zł.

6.1. Wyплаты środków europejskich Beneficjentom w roku 2013.

Aktualna wartość dofinansowania w umowach zawartych przez WFOŚiG we Wrocławiu z beneficjentami (uwzględniająca dokonane przeliczenie dofinansowania dla projektów

w związku z wynikami rozstrzygnięć postępowań przetargowych oraz rozszerzenie zakresu projektów) wynosi 294 188 123,30 zł czemu odpowiadają wydatki kwalifikowane w wysokości 346 103 674,47 zł. W roku 2013 wypłacono beneficjentom kwotę 56 396 715 zł wykonując tym samym plan wypłat na poziomie 101,96 % w stosunku do zaplanowanej 55 310 569 zł.

7. Kontrole zewnętrzne

Ministerstwo Środowiska przeprowadziło doraźną kontrolę systemową w WFOŚiGW we Wrocławiu. Zakres kontroli dotyczył terminowości weryfikacji wniosków o płatność. W dniu 24.10.2013 r. IP przekazała informację pokontrolną z przeprowadzonej kontroli. Zalecenia kontroli zostały wykonane.

8. Instrukcja Szczegółowa WFOŚiGW we Wrocławiu- Instytucji Wdrażającej POIiŚ

W roku 2013 Zarząd WFOŚiGW we Wrocławiu przyjął zmiany w Instrukcji Szczegółowej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu - Instytucji Wdrażającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko wynikające z:

- zaleceń Instytucji Pośredniczącej i Instytucji Zarządzającej,
- zmian zapisów INS uwzględniających aktualizację dokumentów programowych i wytycznych,
- zaleceń IP przygotowanych w oparciu Listę sprawdzającą do weryfikacji Instrukcji IW – WFOŚiGW we Wrocławiu.

9. Informacja i promocja

WFOŚiGW we Wrocławiu prowadził aktywne działania w zakresie informacji i promocji w ramach POIiŚ. Zrealizowano również szereg publikacji - na łamach dolnośląskiej prasy, w radiu oraz w telewizji - promujących projekty realizowane w ramach POIiŚ. m.in.: komunikaty i materiały dla prasy (wykorzystywane m.in., ogólnopolskie portale Gazety Wyborczej, Gazety Wrocławskiej, Polskie Radio Wrocław, TVP Wrocław), konferencje prasowe i spotkania z udziałem mediów, publikuje ogłoszenia prasowe o naborach oraz prowadzi serwis internetowy. Materiały informacyjno-promocyjne przygotowywane są również w ramach zamówień publicznych: na antenie TVP Wrocław ukazały się 2 eksperckie debaty telewizyjne oraz ich powtórki. Wyemitowano również 30 reklam z zapowiedziami tych audycji. W Gazecie Wyborczej Wrocław zostały opublikowane 3 wkładki. W ramach Zespołu ds. informacji i Promocji NFOŚiGW i WFOŚiGW i realizacji „Wspólnej Strategii działania NFOŚiGW i WFOŚiGW na lata 2013-2016”. WFOŚiGW we Wrocławiu koordynuje również działania, które mają na celu prezentacje ogólnopolskich efektów obsługi POIiŚ przez Fundusze (konferencje prasowe, wspólne komunikaty dla mediów).

Koszt zrealizowanych działań, które zostały dofinansowane z Pomocy Technicznej POIiŚ wyniósł 136.596,42 zł.

10. Roczny Plan Działań

W okresie sprawozdawczym Wydział Finansowo-Księgowy we współpracy z Wydziałem Funduszy Europejskich opracował i przekazał do IP aktualizację wkładu do Roczno-go Planu Działań związanych z realizacją Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na 2013

rok oraz wkład na lata 2014-2015. W ramach RPD na 2013 r. kwota wydatków kwalifikowanych wyniosła 1.368.235,29 zł, z czego sfinansowano m.in. wydatki:

- na wynagrodzenia pracowników zaangażowanych we wdrażanie POliŚ (1.207.568,00 zł),
- wsparcie merytoryczne (10.066,10 zł),
- podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się obsługą POliŚ (3.816,75 zł),
- działania informacyjne i promocyjne (136.596,42 zł),
- na inne wydatki, tj. delegacje służbowe, udział w konferencjach i spotkaniach związanych z POliŚ, przesyłki kurierskie (10.188,02 zł).

Roczny Plan Działań został wykonany w 96,58 %.

IV. DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA FUNDUSZU

1. Obsługa finansowa

Fundusz kontynuował w 2013 r. współpracę z bankiem Bank Handlowy S.A.. W banku tym prowadzony był rachunek podstawowy, służący do bieżącej obsługi działalności statutowej, rachunek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, rachunek płacowy oraz specjalnie wydzielone rachunki do obsługi środków pochodzących z Pomocy Technicznej POIiŚ i zaciągniętych pożyczek w NFOŚiGW.

Fundusz kontynuował w 2013 roku przekazywanie środków na realizację zadań związanych z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego.

Wolne środki pieniężne w ciągu roku Fundusz lokował na terminowych lokatach bankowych w Banku Handlowym S.A., a dodatkowo by efektywniej zarządzać środkami pieniężnymi, Fundusz lokował wolne środki pieniężne także na rachunku w PEKAO S.A. oraz GETIN Noble Bank S.A.

Bank Handlowy S.A. obsługiwał również Oddziały Funduszu przy pomocy rachunków bankowych przypisanych odpowiednio dla każdego z nich. Rachunki te spełniały funkcję subkont do wyodrębnionego rachunku głównego - na koniec każdego dnia były one zerowane, a środki z nich przekazywane na rachunek główny.

W roku 2013 Fundusz nie korzystał z linii kredytowych w rachunku bieżącym, zaciągnął natomiast pożyczkę w NFOŚiGW na dofinansowanie przedsięwzięcia: „Budowa, rozbudowa lub modernizacja OZE lub źródeł wysokosprawnej kogeneracji wraz z podłączeniem do sieci przesyłowej energii cieplnej lub elektrycznej na terenie województwa dolnośląskiego.” W ramach umowy uruchomiono w 2013 roku: 868.097,20 zł. Zawarł również umowę w ramach programu REGION na sfinansowanie przedsięwzięć w zakresie odnawialnych źródeł energii, budowy systemów i instalacji gospodarki odpadami, a także budowy systemów kanalizacyjnych i wodociągowych, oczyszczalni ścieków na terenie Dolnego Śląska. NFOŚiGW przekazał z tego tytułu w 2013 roku refundacyjnie oraz zaliczkowo 110.000.000 zł.

Środki pieniężne pochodzące z wpływów z tytułu kar i opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska, jak również z tytułu nadwyżek Gminnych i Powiatowych Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej gromadzone były na rachunku głównym Funduszu w Banku Handlowym S.A.

Wyплаты środków pieniężnych realizowane były na podstawie harmonogramów zawartych w umowach. Fundusz każdorazowo przeprowadzał ze swoimi klientami negocjacje w celu optymalnego dostosowania potrzeb i oczekiwań klientów do posiadanego i prognozowanego przez Fundusz stanu środków pieniężnych.

Fundusz wydatkował w 2013 roku na udzielone pożyczki i dotacje łączną kwotę w wysokości: 154.010.195 zł. Były to w znacznej mierze pożyczki długoterminowe. Pracownicy Funduszu na bieżąco monitorowali terminowość i zgodność z umowami spłat rat kapitałowych i odsetek. W 2013 podjęto uchwały o umorzeniu kwoty 186,6 tys. zł z tytułu zaciągniętych pożyczek.

W ciągu roku sporządzano ponadto aneksy do umów pożyczek, które dotyczyły między innymi: zmiany formy zabezpieczenia pożyczek, planowanych terminów zakończenia i rozliczenia inwestycji oraz planowanych terminów spłat rat pożyczek.

2. Zaangażowanie kapitałowe

Priorytetową funkcją Wojewódzkiego Funduszu i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu jest wypełnianie jego podstawowych zadań statutowych tj. udzielanie pożyczek, dotacji, dopłat do kredytów preferencyjnych na inwestycje proekologiczne.

W 2013 roku Fundusz nie angażował się kapitałowo w nowe Spółki. Wynikało to z dostosowywania działań inwestycyjnych do założeń „Wspólnej Strategii Działania Narodowego i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2013-2016”. Określa ona zakres działań kapitałowych, które będą skoncentrowane w NFOŚiGW, natomiast rolę wojewódzkich funduszy ogranicza do rekomendacji wejść kapitałowych do spółek z obszaru swego działania.

W 2013 roku Fundusz był udziałowcem lub akcjonariuszem następujących, funkcjonujących Spółek:

- Kudowski Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Kudowie Zdroju
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Głogowie Sp. z o.o.
- Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.
- Agencja Rozwoju Regionalnego „AGROREG” S.A. w Nowej Rudzie
- IDEON SA, były Centrozap S.A.
- Bank Ochrony Środowiska S.A.

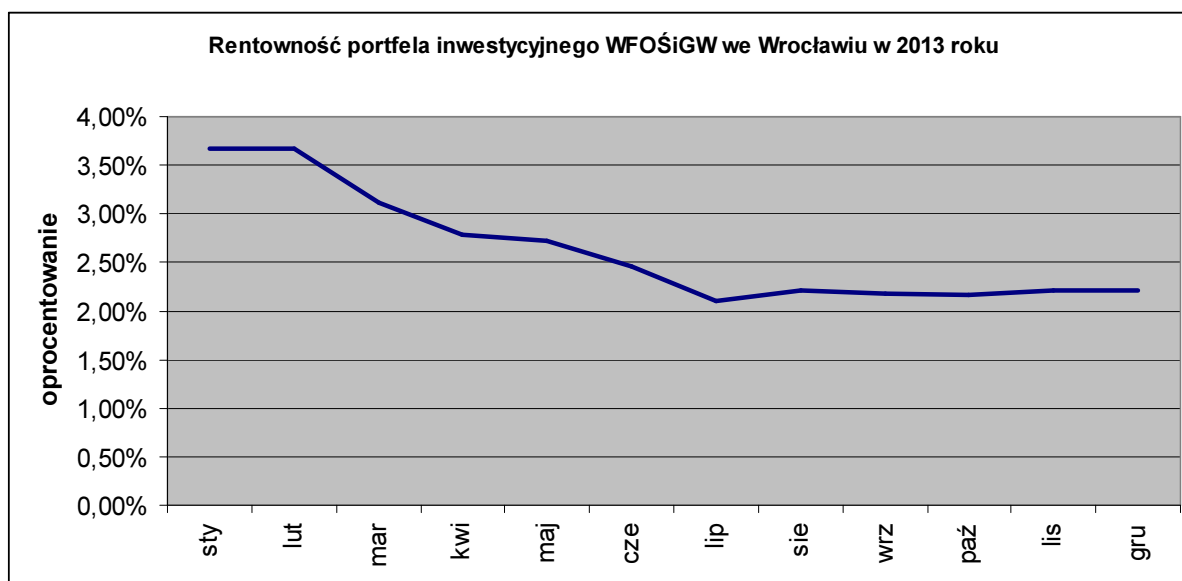
Odnotowano z tego tytułu zysk, w postaci dywidendy, w wysokości 171.080,00 zł.

3. Zarządzanie płynnością finansową

Realizowana na bieżąco obsługa umów, a co jest z tym związane toczące się w ciągu roku negocjacje z klientami, wymagały od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu zwrócenia szczególnej uwagi na zarządzanie i utrzymywanie na bezpiecznym poziomie płynności finansowej.

Fundusz na bieżąco monitorował sytuację na rynku finansowym aby efektywnie lokować krótkoterminowe nadwyżki finansowe na rynku pieniężnym i kapitałowym, mocno uzależnionym od danych makroekonomicznych.

Średnia rentowność portfela inwestycyjnego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu podążała za zmianami rynkowymi zmniejszając się z poziomu 3,67% w styczniu do około 2,21% w grudniu 2013 roku. Odpowiadała ona rentowności depozytów bankowych Funduszu, gdyż w roku 2013 żadna z dokonanych transakcji nie dotyczyła transakcji kupna/sprzedaży bonów lub obligacji emitowanych przez Skarb Państwa, które osiągały niższe kwotowania niż depozyty bankowe.

W całym 2013 roku przeprowadzono 274 operacje finansowe. Realizowane przez Fundusz operacje finansowe to depozyty bankowe takie jak: overnight, tomorrow next i dłuższe.

Średnią rentowność powyższych transakcji można oszacować na 2,63%.

W zakresie inwestowania nadwyżek finansowych Fundusz ściśle współpracował z Citibank Handlowy SA, BOŚ S.A., Bankiem Pekao S.A., oraz Getin Noble Bank S.A., jednocześnie monitorując na bieżąco sytuację na rynku pieniężnym i kapitałowym.

Zarządzając aktywnie płynnością finansową, Fundusz utrzymywał na rachunku podstawowym środki pieniężne na optymalnym poziomie, który gwarantował bieżące realizowanie zobowiązań statutowych oraz pokrycie kosztów jego funkcjonowania.

V. DZIAŁANIA INFORMACYJNO - PROMOCYJNE WFOŚIGW WE WROCŁAWIU

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu realizuje działania informacyjno-promocyjne dotyczące działalności Funduszu oraz efektów realizacji Programu Infrastruktura i Środowisko w regionie. Koordynuje w ramach „Wspólnej Strategii działania NFOŚiGW i WFOŚiGW na lata 2013-2016” działania informacyjno-promocyjne związane z funkcjonowaniem krajowego systemu finansowania ochrony środowiska.

Działania informacyjno-promocyjne o efektach funkcjonowania WFOŚiGW we Wrocławiu oraz realizacji POIiŚ na Dolnym Śląsku to m.in.: komunikaty i materiały dla prasy, konferencje prasowe i spotkania z udziałem mediów, publikacja ogłoszeń prasowych o naborach konkursowych, prowadzenie serwisów internetowych, opracowanie materiałów promocyjnych (wystawa, ulotka, diaporama itp.).

W ramach zamówień publicznych na antenie TVP WROCŁAW ukazały się 2 eksperckie debaty telewizyjne. Gazeta Wyborcza Wrocław opublikowała 3 wkładki pt. „Zielone Strony”. W ramach obchodów 20-lecia Funduszu w 2013 r. zostały zorganizowane 2 spotkania branżowe z udziałem m.in. przedstawicieli Ministerstwa Środowiska, władz regionu i JST.

Informacje o WFOŚiGW we Wrocławiu ukazują się w:

- **mediach ogólnopolskich**, m.in.: portale - ONET, TVN 24, WYBORCZA.PL, GAZETA.PL, WYBORCZA.BIZ, MONEY.PL, BANKIER.PL, POLSKA AGENCJA PRASOWA.
- **mediach regionalnych**, m.in.: TVP WROCŁAW - FAKTY, POLSKIE RADIO WROCŁAW, POLSKA THE TIMES GAZETA WROCŁAWSKA, PORTAL GAZETA WYBORCZA WROCŁAW.
- **mediach branżowych**, m.in.: POLSKA AGENCJA PRASOWA - SERWIS SAMORZĄDOWY; SRODOWISKO.PL, KOMUNALNY.PL, PORTAL SAMORZĄDOWY, GMINA POLSKA – KRAJOWY PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

WFOŚiGW we Wrocławiu jest liderem realizacji zadania 3B-2: „Uruchomienie stałej współpracy służb promocji poszczególnych Funduszy” w ramach „Wspólnej Strategii działania NFOŚiGW i WFOŚiGW na lata 2013-2016”. Koordynuje prace Zespołu ds. informacji i promocji NFOŚiGW i WFOŚiGW, które polegają m.in. na organizowaniu ogólnopolskich szkoleń, konferencji prasowych, wystaw, przygotowywaniu wspólnych komunikatów prasowych. Najważniejszym działaniem Zespołu w 2013 r. była organizacja ogólnopolskich obchodów Jubileuszu 20-lecia WFOŚiGW. W pracach Zespołu uczestniczą przedstawiciele NFOŚiGW i WFOŚiGW z: Warszawy, Krakowa, Torunia, Gdańska, Olsztyna, Opola, Poznania, Szczecina, Katowic, Kielc, Rzeszowa, Łodzi, Białegostoku i Zielonej Góry.

Informacje o wybranych mediach, które opublikowały informacje dotyczące działalności Funduszu:

Ogólnopolskie:

Grupa ONET	15,2 mln - liczba użytkowników miesięcznie (październik 2013 r.); źródło: Megapanel PBI/Gemius
GAZETA.PL	7,7 mln - średnia liczba użytkowników miesięcznie w 2013 r.; źródło: Gemius Traffic 93,2 mln - liczba użytkowników w 2013 r.; źródło: Gemius Traffic
WYBORCZA.PL	3,7 mln - średnia liczba użytkowników miesięcznie w 2013 r.; źródło: Gemius Traffic 44,7 mln - liczba użytkowników w 2013 r.; źródło: Gemius Traffic
WYBORCZA.BIZ	2,4 mln - średnia liczba użytkowników miesięcznie w 2013 r.; źródło: Gemius Traffic 29,7 mln - liczba użytkowników w 2013 r.; źródło: Gemius Traffic
GAZETA WIADOMOŚCI	4,7 mln - średnia liczba użytkowników miesięcznie w 2013 r.; źródło: Gemius Traffic 56,9 mln - liczba użytkowników w 2013 r.; źródło: Gemius Traffic
GAZETA PIENIĄDZE	0,8 mln - średnia liczba użytkowników miesięcznie w 2013 r.; źródło: Gemius Traffic 9,7 mln - liczba użytkowników w 2013 r.; źródło: Gemius Traffic
Portal Money.pl	4,8 mln - liczba użytkowników miesięcznie (marzec 2013 r.); źródło: Megapanel PBI/Gemius
Grupa TVN	3,3 mln - liczba użytkowników miesięcznie (listopad 2013 r.); źródło: Megapanel PBI/Gemius
Portal Polska Agencja Prasowa	90 tys. - liczba użytkowników miesięcznie (październik 2013 r.); źródło: Google Analytics

* Dane w zestawieniu podane w zaokrągleniu

Regionalne

Portal Gazeta Wyborcza Wrocław	0,6 mln - liczba użytkowników miesięcznie (październik 2013 r.); źródło: Megapanel PBI/Gemius
Gazeta Wyborcza Wrocław	285 tys. - ilość czytelników tygodniowo 2013 r. źródło: Polskie Badania Czytelnictwa, realizacja MillwardBrown
TVP Wrocław Fakty	264 tys. - średnia ilość widzów tygodniowo 2013 r. źródło: telemetria AGB Nielsen
TVP Wrocław	0,6 mln - średnia ilość widzów tygodniowo 2013 r. źródło: telemetria AGB Nielsen
Polskie Radio Wrocław	0,8 mln - średnia ilość słuchaczy tygodniowo w 2013 źródło: Radio TRACK
Polska the Times Gazeta Wroclawska	256 tys. - ilość czytelników tygodniowo 2013 r. źródło: Polskie Badania Czytelnictwa CCS
Portal Polska the Times Gazeta Wroclawska	1,1 mln – średnia liczba użytkowników miesięcznie 2013 r.; źródło: Megapanel PBI/Gemius

* Dane w zestawieniu podane w zaokrągleniu

Branżowe

Portal Polska Agencja Prasowa – serwis samorządowy	94 tys. - liczba użytkowników miesięcznie (październik 2013 r.); źródło: Google Analytics
Portal Samorządowy	87 tys. - liczba użytkowników miesięcznie (styczeń 2013 r.); źródło: stat24 Biznes
Portale x.tech.pl: srodowisko.pl wodkaneko.pl	25,8 tys. - liczba użytkowników miesięcznie (styczeń 2013 r.); źródło: Google Analytics

1. Działania związane z promocją i informacją o efektach funkcjonowania WFOŚiGW we Wrocławiu oraz o realizacji Programu Infrastruktura i Środowisko na Dolnym Śląsku:

Zorganizowanie spotkań z okazji jubileuszu 20-lecia WFOŚiGW we Wrocławiu.

Zorganizowano spotkania podczas Dolnośląskiego Forum Samorządu Terytorialnego w Kudowie (18.04.2013 r.) i w Urzędzie Miasta Jelenia Góra (30.08.2013 r.). W obchodach wzięli udział przedstawiciele m.in. Ministerstwa Środowiska, władz regionu: Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego i Zarządu Województwa, Prezesa i Pracownicy NFOŚiGW i WFOŚiGW. Uczestnikom wręczono okolicznościowe statuetki „Misia Ślęzańskiego”. Wydano jubileuszową ulotkę z informacjami o efektach działalności Funduszu oraz eksponowano wystawę posterową. Odbyły się projekcje diaporamy ze zdjęciami dolnośląskiej przyrody wykonane przez członków Związku Polskich Fotografów Przyrody, okręg dolnośląski. Publikacje o jubileuszu 20-lecia WFOŚiGW we Wrocławiu zamieściła POLSKA AGENCJA PRASOWA oraz najważniejsze portale internetowe: ONET.PL, WYBORCZA.PL, MONEY.PL, WYBORCZA.BIZNES, GAZETA.PL PIENIĄDZE a także media branżowe: PORTAL SAMORZĄDOWY, EKONEWS czy GMINA POLSKA. KRAJOWY PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY. W gazecie regionalnej POLSKA THE TIMES GAZETA WROCŁAWSKA ukazał się całostronicowy artykuł dotyczący jubileuszu. Obszerną relację ze spotkania w jeleniogórskim ratuszu przekazała także TELEWIZJA DAMI. Informacje o efektach funkcjonowania Funduszu ukazywały się także w mediach ciągu roku (materiały redakcyjne w mediach oraz materiały sponsorowane w Gazecie Wyborczej Wrocław – dodatek „Zielone Strony”).

Publikowanie komunikatów dla prasy (wybrane materiały).

Zadania dofinansowane przez WFOŚiGW we Wrocławiu:

- „Przyrodnicy policzyli nietoperze na Dolnym Śląsku” (01.03.2013 r.) – materiał o zadaniu z zakresu ochrony przyrody, realizowanym przez stowarzyszenie „pro Natura”. Informacje zamieściły m.in.: Portal TVN 24 ONET, WYBORCZA.PL, MONEY.PL, GAZETA.PL, PAP.
- „Nowoczesna sortownia odbierze odpady od 150 tys. osób” (25.01.2013 r.) - materiał o otwarciu sortowni odpadów w Lubawce, realizowanego przez spółkę Sanikom. Informacje zamieściła POLSKA THE TIMES GAZETA WROCŁAWSKA.
- „Reintrodukcja zająca” (18.02.2013 r.) – materiał o reintrodukcji zająca na Dolnym Śląsku prezentowany w głównym wydaniu FAKTÓW TVP WROCŁAW.
- „Sokoły wędrowne powracają do lasów” (05.06.2013 r.) – materiał o reintrodukcji sokoła

wędrównego na Dolnym Śląsku realizowanego przez Stowarzyszenie na Rzecz Dzikich Zwierząt Sokół” z Włocławka. Informacje zamieściły m.in.: ONET.PL, TVN 24, WYBORCZA.PL, WIADOMOSCI GAZETA.PL, WYBORCZA.BIZ.PL, PIENIADZE GAZETA.PL, POLSKA THE TIMES GAZETA WROCŁAWSKA, GAZETA WYBORCZA WROCŁAW, MONEY.PL.

- „Śmieciowa rewolucja” (27.06.2013 r.) - informacja o możliwościach dofinansowania ze środków WFOŚiGW we Wrocławiu projektów informacyjnych dolnośląskich samorządów o wdrażaniu nowego prawa odpadowego w głównym wydaniu FAKTÓW TVP WROCŁAW.
- „Dolnośląskie: lampy solarne za 1,2 mln zł oświetlą gminę Dzierżonów” (30.07.2013 r.) - informacje o zadaniu realizowanym przez gminę Dzierżonów zamieściły m.in.: ONET, WYBORCZA.PL BIZNES, GAZETA WYBORCZA.PL, POLSKA THE TIMES GAZETA WROCŁAWSKA.
- „Mniej dotacji, więcej pożyczek” (07.08.2013 r.) – informacja o zmniejszeniu w 2013 r. budżetu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu jest mniejszy o ponad 30 milionów złotych. Informacje zamieściły m.in.: portal TVN 24, ONET, WYBORCZA.PL, WYBORCZA.BIZ; POLSKA AGENCJA PRASOWA; POLSKA AGENCJA PRASOWA - SERWIS SAMORZĄDOWY; MONEY.PL.; GAZETA WYBORCZA WROCŁAW; POLSKA THE TIMES GAZETA WROCŁAWSKA; POLSKIE RADIO WROCŁAW.
- „Odbudują starorzecze zniszczone przez radzieckich żołnierzy” (14.09.2013 r.) - informacje o zadaniu realizowanym na obszarze użytku ekologicznego "Przemkowskie Bagna" w powiecie polkowickim przez Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych zamieściły m.in.: ONET, TVN24, WYBORCZA.PL, ONET.PL, MONEY.PL.
- „Przyrodnicy posadzili 100 tys. drzew w Górach Stołowych” (10.10.2013 r.) – informacje o zadaniu dotyczącym restytucji jodły realizowanym na terenie Parku Narodowego Gór Stołowych zamieściły m.in.: WYBORCZA.PL, ONET, GAZETA WYBORCZA WROCŁAW.
- „Zespół elektrociepłowni wyda 244 mln zł na ekologię” (29.10.2013 r.) – informacje o umowie na pożyczkę WFOŚiGW we Wrocławiu na nowe instalacje do odsiarczania spalin w Zespole Elektrociepłowni Wrocławskich Kogeneracja S.A. zamieściły m.in.: portal RZECZPOSPOLITA.PL, PARKIET.COM, GAZETA.PL, ONET, MONEY.PL.
- „Konkurs na inwestycje związane z usuwaniem azbestu” (07.11.2013 r.) – informacje o nowym konkursie WFOŚiGW we Wrocławiu zamieściły m.in.: POLSKA AGENCJA PRASOWA, PAP – Serwis Samorządowy, GAZETA WYBORCZA WROCŁAW, ONET, MONEY.PL.
- „Turów: mniej tlenku siarki w powietrzu dzięki nowym instalacjom za 0,5 mld zł” (13.12.2013 r.) – informacje o pożyczce WFOŚiGW we Wrocławiu dla elektrowni Turów na nowe instalacje do odsiarczania spalin zamieściły min.: Fakty TVP Wrocław (główne wydanie), WYBORCZA.PL, ONET, POLSKA AGENCJA PRASOWA, POLSKA THE TIMES GAZETA WROCŁAWSKA, POLSKIE RADIOW ROCŁAW, MONEY.PL.

Publikowanie komunikatów dla prasy (wybrane materiały).

Zadania z POIiŚ obsługiwane przez WFOŚiGW we Wrocławiu:

- „Nysa Łużycka bez bakterii z nieszczelnych szamb” (15.03.2013 r.) – o realizacji projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej gmin leżących w zlewni rzeki Czerwona Woda poinformowały portale internetowe, m.in. ONET.PL, WROCŁAW GAZETA

- WYBORCZA, WYBORCZA.PL, GAZETA.PL, WYBORCZA BIZNES, WIADOMOSCI. GAZETA.PL, POLSKA AGENCJA PRASOWA – BIZNES.
- „Miliony na kanalizację. 18 kilometrów powstanie w Miękinii” (22.01.2013 r.), - materiał o podpisaniu umowy na dotacji z POIiŚ z Zakładem Usług Komunalnych w Miękinii - projekt „Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Wrocław, w części gminy Miękinia”. Informacje zamieściły m.in.: ONET.PL, WROCŁAW GAZETA WYBORCZA, POLSKA THE TIMES GAZETA WROCŁAWSKA.
  - „Kanalizacja dla Wrocławia” (06.05.2013 r.; 28.06.2013 r.) - potwierdzenie Ministra Środowiska na unijną dotację, podpisanie umowy z Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji. Informacje zamieściły m.in.: TVP WROCŁAW, GAZETA.PL WROCŁAW, POLSKA THE TIMES GAZETA WROCŁAWSKA, POLSKIE RADIO W WROCŁAW. WYBORCZA.PL, ONET.PL, GAZETA WROCŁAWSKA, WYBORCZA.PL, WYBORCZA BIZNES.
  - „Czyste środowisko dzięki unijnemu dofinansowaniu” (05.07.2013 r.; 20.05.2013 r.) - przekazanie potwierdzenia Ministra Środowiska na dotację z Programu Infrastruktura i Środowisko, podpisanie umowy z Zakładem Wodociągów i Kanalizacji w Oławie. Informacje zamieściły m.in.: ONET, GAZETA WYBORCZA, TVN24, POLSKA THE TIMES GAZETA WROCŁAWSKA, WIADOMOSCI.GAZETA.PL, POLSKIE RADIO WROCŁAW GAZETA POWIATOWA, DZIENNIK DOLNOŚLĄSKI, OTO DOLNY ŚLĄSK, KOMUNALNY.PL.
  - „Dolnośląskie: oczyszczalnie ścieków, wodociągi i kanalizacja za ponad 0,5 miliarda złotych” (20.09.2013 r.). Informacje zamieściły m.in.: WPROST.PL, WYBORCZA.PL, WIADOMOŚCI. GAZETA.PL, WYBORCZA.BIZNES, ONET, POLSKIE RADIO.PL, POLSKA AGENCJA PRASOWA – BIZNES, WIRTUALNY NOWY PRZEMYSŁ GAZETA WYBORCZA WROCŁAW, BIZNES DOLNOSLĄSKI, PORTAL SAMORZĄDOWY.
  - „Unijne dotacje dla Wrocławia i Świebodzic: blisko 50 mln zł” (28.10.2013 r.; 23.12.2013 r.) – przekazanie potwierdzenia i podpisanie umowy z gminą Świebodzice w ramach POIiŚ na realizację zadania „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji wałbrzyskiej – Świebodzice”.
  - przekazanie potwierdzenia ministra środowiska dotacji w ramach POIiŚ dla MPWiK we Wrocławiu w ramach zadania „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej we Wrocławiu Etap VI”. Informacje zamieściły m.in.: GAZETA WROCŁAWSKA, GAZETA WYBORCZA WROCŁAW, WYBORCZA.PL BIZNES, PIENIĄDZE GAZETA.PL, ONET.PL, TVP.PL, REGIONALNA TVP.PL, POLSKA AGENCJA PRASOWA – BIZNES, WYBORCZA.PL, GAZETA.PL WIADOMOSCI, TV DAMI WAŁBRZYCH,.

Współorganizowanie konferencji prasowych i spotkań z udziałem mediów.

- "Koniec z nieszczelnymi szambami"- podpisanie umowy na dotacji z POIiŚ z Zakładem Usług Komunalnych w Miękinii - projekt „Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Wrocław, w części gminy Miękinia”. (Miękinia, 2.01.2013 r.). Współorganizacja spotkania z Urzędem Gminy Miękinia.
- Przekazanie potwierdzenia Ministra Środowiska; zawarcie umowy na dotację POIiŚ dla Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Oławie - projekt „Modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w mieście Oława - etap II” (Wrocław, 06.05.2013 r.; 20.05.2013 r.).
- Podpisanie umowy z Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji we Wrocławiu na dotację w ramach POIiŚ. (Wrocław, 28.06.2013 r.). Współpraca: MPWiK.

- Podpisanie umowy z gminą Świebodzice i przekazanie potwierdzenia ministra środowiska „Unijne dotacje dla Wrocławia i Świebodzic: blisko 50 mln zł” (Wrocław, 23.12.2013 r.).
- „Mniej smogu i tlenków siarki w powietrzu dzięki nowym inwestycjom” - podpisanie umowy z PGE w sprawie dofinansowania instalacji odsiarczania spalin w Elektrowni Turów. (13.12.2013 r., Wrocław).
- „Legnica: zielona energia z biogazu” (26.02.2013 r., Legnica) - pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Wrocławiu dla Legnickiego Zakładu Oczyszczania Ścieków. Współpraca: LZOŚ.
- Spotkanie z okazji jubileuszu 20-lecia WFOŚiGW we Wrocławiu (Jelenia Góra, 30.08.2013 r.).

Wyprodukowanie i emisja dwóch audycji telewizyjnych i reklam pt. „Nowy Plan Marshalla” na antenie TVP Wrocław.

Tematyka: przekazywanie informacji o POIiŚ (oś priorytetowa/działanie), dolnośląskie projekty zgłoszone do POIiŚ, rola WFOŚiGW we Wrocławiu jako Instytucji Wdrażającej przy obsłudze POIiŚ itp. Temat pierwszej debaty: gospodarka wodno-ściekowa: szanse, zagrożenia, perspektywy. Temat drugiej debaty: gospodarka odpadami: szanse, zagrożenia, perspektywy. Terminy emisji debat: „Nowy Plan Marshalla” i ich powtórek w TVP Wrocław o Programie Infrastruktura i Środowisko: 19, 20, 22, 23.12.2013 r. Uczestnicy: Marek Mielczarek, Prezes Zarządu WFOŚiGW we Wrocławiu, Jerzy Tutaj, członek Zarządu Województwa Dolnośląskiego; prof. Tadeusz Więckowski, Rektor Politechniki Wrocławskiej; Antoni Herbowski, burmistrz Ziębic; Andrzej Wojdyła, Prezes Sanikom w Lubawce; dr Jakub Bekier, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu.

Opublikowanie wkładek informacyjnych - 3 dodatków do Gazety Wyborczej Wrocław.

Opracowano i opublikowano w gazecie 3 wkładki, przekazujące informacje o działalności WFOŚiGW we Wrocławiu oraz o Programie Infrastruktura i Środowisko (I i II oś priorytetowa), dolnośląskich projektach zgłoszonych do POIiŚ, roli WFOŚiGW we Wrocławiu jako Instytucji Wdrażającej przy obsłudze POIiŚ. Opracowano i zamieszczono internetową wersję wkładek na stronie WWW Gazety Wyborczej jako samodzielną sekcję. „Zielone Strony”, nr 1/13.12.2013 r.

Działalność WFOŚiGW we Wrocławiu:

- „Mniej dotacji, więcej pożyczek” - wywiad z Prezesem Zarządu WFOŚiGW we Wrocławiu.
- „Zainwestowaliśmy 3 miliardy złotych w środowisko Dolnego Śląska” – efekty funkcjonowania WFOŚiGW we Wrocławiu: fakty i liczby.
- „35 miliony złotych na walkę ze smogiem”: działania na rzecz likwidacji niskiej emisji i poprawy jakości powietrza na Dolnym Śląsku, realizacja programu KAWKA.

Zadania z POIiŚ obsługiwane przez WFOŚiGW we Wrocławiu:

- „Nowy plan Marshalla”: tekst o efektach realizacji programu na Dolnym Śląsku, działalność WFOŚiGW we Wrocławiu przy obsłudze zadań itp.
- „W Twoim mieście brakuje kanalizacji sanitarnej? Sięgnij po dofinansowanie z POIiŚ”: konkurs w ramach POIiŚ, efekty realizacji POIiŚ w kraju.
- „Program Infrastruktura i Środowisko na Dolnym Śląsku” (wizualizacja w formie mapy regionu – lokalizacja i skala realizowanych zadań).
- „W trosce o komfort wrocławian”: informacje o zadaniu „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej we Wrocławiu etap IV”.
- „Pełcznica bez chorobotwórczych bakterii”: informacje o zadaniu „Uporządkowanie

- gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji wałbrzyskiej – Świebodzice”.
- „Jak zmienia się Dolny Śląsk?” – efekty realizacji POIiŚ w regionie w liczbach.
- Nowa perspektywa – nowe możliwości rozwoju – informacja Ministerstwa Środowiska na temat POIiŚ 2014 -2020.
- „Czyste pieniądze na czyste środowisko” - materiał podsumowujący efekty realizacji POIiŚ 2007-2013.

„Zielone Strony”, nr 2/20.12.2013 r.

Działalność WFOŚiGW we Wrocławiu:

- „Azbest przestanie szkodzić” – konkurs WFOŚiGW we Wrocławiu dla JST; efekty programu azbestowego 2011-2013: fakty i liczby.
- „Czystsze powietrze dla Wrocławian” - nowa instalacja do odsiarczania spalin planowana do uruchomienia we wrocławskiej Kogeneracji wpłynie na poprawę jakości powietrza we Wrocławiu.

Zadania z POIiŚ obsługiwane przez WFOŚiGW we Wrocławiu:

- „Drugie życie wysypisk” – materiał o projekcie rekultywacji 9 zamkniętych składowisk
Beneficjent: Dolnośląska Inicjatywa Samorządowa Sp. z o.o.
- „Program Infrastruktura i Środowisko na Dolnym Śląsku” – projekty odpadowe (wizualizacja w formie mapy regionu – lokalizacja i skala planowanych zadań).
- „Ekologia nie zna granic” - zadania beneficjentów POIiŚ, które wpływają na czystość wody we Wrocławiu: Ziębice, Strzelin, Oława i Siechnice. Projekty: „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Henryków oraz budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Ziębice”, „Modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w mieście Oława”, „Budowa kanalizacji w Gminie Strzelin wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w Chociwelu”, „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żerniki Wrocławskie - etap I i II”.
- „Program Infrastruktura i Środowisko: fakty i liczby” - podsumowanie realizacji programu w kraju.
- „Jak zmienia się Dolny Śląsk?” – efekty realizacji POIiŚ w regionie w liczbach.
- „82,5 mld euro dla Polski z nowego budżetu Unii Europejskiej” – informacja Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju.

„Zielone strony” nr 3/27.12.2013 r.

Działalność WFOŚiGW we Wrocławiu:

- „Świat, który nie może zaginąć” – informacje o zadaniach z zakresu ochrony przyrody.
- „Mniej tlenu siarki w powietrzu dzięki nowym instalacjom za 0,5 mld zł” - pożyczka WFOŚiGW we Wrocławiu dla elektrowni Turów.

Zadania z POIiŚ obsługiwane przez WFOŚiGW we Wrocławiu:

- „Eksperci o nowym planie Marshalla” - relacja z debaty telewizyjnej w TVP Wrocław o efektach unijnych inwestycji w ramach POIiŚ dla Dolnego Śląska.
- „Nysa Łużycka dla Polaków i Niemców” - w jaki sposób projekt z POIiŚ rozwiązuje transgraniczne problemy dotyczące ochrony środowiska i czystości wód?
- Projekt „Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej gmin leżących w zlewni rzeki Czerwona Woda”- Międzygminna Spółka Wodno-Kanalizacyjna Supłaz Sp. z o.o. Sulików.
- „Jak zmienia się Dolny Śląsk?” – efekty realizacji POIiŚ w regionie w liczbach.
- „Środa Śląska była pierwsza” – projekt „Inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w miejscowościach Środa Śląska, Ciechów i Bukówek” - Średzka Woda Sp.

- z o.o. Środa Śląska.
- „Rekordowa dotacja dla Nowogrodzka” – projekt „Rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Nowogrodzice- etap Ia” - HYDRO-TECH Sp. z o.o. Nowogrodzice.
  - „Naczynia połączone” – jak działania dolnośląskich samorządów wpływają na sytuację całego regionu: Strzegom, Dzierżonów i Siechnice. Projekty: „Zapewnienie prawidłowej gospodarki ściekowej w Gminie Strzegom” - Wodociągi i Kanalizacja Sp.z o.o. Strzegom;
  - „Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej na terenie gmin powiatu dzierzoniowskiego - etap I” - Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. Dzierżonów; „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żerniki Wrocławskie - etap I i II” - Gmina Siechnice
  - „Problem z przestarzałą infrastrukturą”: projekt „Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej południowo - wschodniej części miasta Głogów” - Gmina Głogów - „Miękinia buduje”: projekt „Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Wrocław, w części gminy Miękinia” - Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. Miękinia.

Publikowanie ogłoszeń prasowych

Zamieszczono ogłoszenia o naborach w trybie konkursowym wniosków o dofinansowanie z Funduszu Spójności projektów w ramach priorytetów POIiŚ. Ogłoszenia ukazywały się w prasie regionalnej: „Gazecie Wyborczej Wrocław” i „Polska the Times Gazeta Wrocławska. (20.09.2013 r., 21.05.2013 r., 11.02.2013 r.).

2. Działania informacyjno-promocyjne w ramach „Wspólnej Strategii działania NFOŚiGW i WFOŚiGW na lata 2013-2016”

Zespół ds. informacji i promocji NFOŚiGW i WFOŚiGW, koordynowany przez WFOŚiGW we Wrocławiu zrealizował m.in.:

Zorganizowanie konferencji prasowej, działań plenerowych z okazji 20-lecia WFOŚiGW:

- **Jubileusz 20-lecia WFOŚiGW** (Warszawa, Pałac Staszica, 19.06.2013 r.): W konferencji – w formie panelu dyskusyjnego - wzięli udział przedstawiciele m.in. Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Gospodarki; senackiej Komisji Środowiska; sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, Prezesa i Pracownicy NFOŚiGW i WFOŚiGW. Przed budynkiem zorganizowano **działania plenerowe**: pokazy łodzi ratunkowej mazurskiego pogotowia ratunkowego, eko-pojazdu z solarami i wiatrakami, pokazy zielonego kina napędzanego przez system rowerów i prądnic, happening Klubu Gaja. Przeprowadzono działania edukacyjne dla dzieci z warszawskich szkół. Otwarto wystawę fotograficzną o inwestycjach dofinansowanych przez WFOŚiGW. W trakcie konferencji została podpisana umowa z NFOŚiGW - program Region - WFOŚiGW w Opolu, Katowicach, Białymstoku. Relacje zamieściły m.in. TVP 1, TVP INFO, WYBORCZA.PL, GAZETA.PL, WYBORCZA.BIZ, POLSKA AGENCJA PRASOWA, PULS BIZNESU, SERWIS SAMORZĄDOWY PAP, MONEY.PL, BANKIER.PL. Media cytowały także okolicznościowy list p. Bronisława Komorowskiego, Prezydenta RP z okazji jubileuszu WFOŚiGW.

Zorganizowanie szkoleń, konferencji, spotkań, wystawy:

- Konferencja prasowa: Realizacja programu usuwania azbestu, dofinansowanego przez Narodowy i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Warszawa,

- 26.04.2013 r.).
- „Budowanie strategii informacji i promocji”, „Skuteczna komunikacja; praca z kamerą” (Kraków, 9-10.05.2013 r.).
  - „Zarządzanie czasem i efektywność w pracy” (Szczecin, 22.-23.07.2013 r.).
  - „Strategia komunikacji z mediami” (Sandomierz, 25-27.09.2013 r.).
  - Spotkanie ze Stanisławem Gawłowskim, sekretarzem stanu, Ministerstwo środowiska i Michałem Kielszną, dyrektorem, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (Sandomierz, 25.09.2013 r.).
  - „Organizacja i planowanie eventów” (Łódź, 08.10.2013 r.).
  - Pokazy wspólnej wystawy dotyczącej efektów funkcjonowania WFOŚiGW w 20-leciu (Poznań, Międzynarodowe Targi POLEKO; 07-10.10.2013 r.).

Publikowanie wspólnych komunikatów prasowych i na strony internetowe Funduszy:

- Rozmowa ze Stanisławem Gawłowskim, sekretarzem stanu w Ministerstwie Środowiska pt. „Czarnego scenariusza w wypełnianiu unijnych zobowiązań nie będzie” (11.10.2013 r.). Materiał był tematem dnia na portalu POLSKIEJ AGENCJI PRASOWEJ – serwisie samorządowym.
- Komunikat po targach POLEKO pt. „20 miliardów euro na ekologię w latach 2014-2020” (08.10.2013 r.).
- Komunikat o umowach w ramach programu KAWKA pt. „800 milionów złotych na walkę ze smogiem” (14.11.2013 r.). Materiał ukazał się m.in. w: WIRTUALNY NOWY PRZEMYSŁ, e-GOSPODARKA.PL, PORTAL SAMORZĄDOWY. Informacje z komunikatu zostały także wykorzystane w publikacjach: WYBORCZA BIZNES.PL, INTERIA.PL, RZECZPOSPOLITA.PL.
- Komunikat „Czyste pieniądze na czyste środowisko” – wspólny materiał prasowy WFOŚiGW podsumowujący efekty realizacji POIiŚ 2007-2013 (10.12. 2013 r.). Publikacja została wykorzystana na stronach POLSKIEJ AGENCJI PRASOWEJ – SERWISIE SAMORZĄDOWYM.